

ไทย - ม. ๑๖๖๖๖๖๖๖

สยาม ทรัส ไทย

จากการอุปถัมภ์ในสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ธนาคารไทยพัฒนา จำกัด

พิมพ์เป็นบรรณาการ
THAI
DEVELOPMENT
BANK

ในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

ณ วัดโพธิ์นิมิตร

เสาร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๐๔

DS
๕๖๓.๕
๑๖๒
ณ.๒

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961100790

Handwritten text in a box, possibly a library or archival stamp, including the number 120 and other illegible characters.

สยาม ตรีอไทย

จากการอธิบายในสารารังรัฐธรรมนุญ

ธนาการไทยพัฒนา จำกัด

พิมพ์เป็นบรรณาการ

ในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

ณ วัดไพธนิมิตร

วันเสาร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๐๔

หน้าว่าง

คำนำ

เนื่องในโอกาสที่ธนาคารไทยพัฒนา จำกัด ได้รับพระราชทานผ้าพระกฐินไปทอด ณ วัดโพนิณีมิตร อำเภอชนบุรี จังหวัดชนบุรี ประจำปีพุทธศักราช 2504 นี้ เห็นสมควร จะจัดพิมพ์หนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่งแจกเป็นมรดกการแก่ท่านผู้มีเกียรติ ซึ่งมาร่วมการ กุศลในวันนี้ ตามประเพณีนิยมซึ่งเคยปฏิบัติกันมา

หนังสือซึ่งจะจัดพิมพ์ดังกล่าวข้างต้นนั้น ได้พิจารณาเห็นว่าขณะนี้เป็นเวลา ที่ประเทศไทยอยู่ในระหว่างร่างรัฐธรรมนูญ ญัตติสำคัญข้อหนึ่ง ซึ่งสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ อภิปรายกันมากและกินเวลาหลายวัน ก็คือ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ นี้ จะใช้ชื่อประเทศว่า "สยาม" หรือ "ไทย" ในการอภิปรายไม่ว่าท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จะมี ความเห็นไปในทางใด แต่ข้อสำคัญผู้อภิปรายทุกท่านได้พยายามค้นคว้าหาหลักฐานต่าง ๆ จากประวัติศาสตร์ทั้งในและนอกประเทศ และความรู้ทั่ว ๆ ไป มาอ้างอิงประกอบการ อภิปรายอย่างกว้างขวาง กล่าวโดยสรุปก็คือรากศัพท์และความเป็นมาของคำว่า "สยาม" หรือ "ไทย" ไ้มารวมอยู่ในที่เกี่ยวกับไทยสมัยใหม่ อนึ่ง ไทยที่ชื่อของธนาคารนี้ก็ได้มี คำว่า "ไทย" ปรากฏอยู่เป็นพยางค์แรก ทั้งนี้ถ้าจะรวบรวมคำอภิปรายดังกล่าวขึ้นเป็น เล่มก็จะเป็นประโยชน์แก่การศึกษาเป็นอันมาก

ดังนั้น ทางธนาคารจึงได้มีหนังสือไปยังท่านเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อขอคำอภิปรายมาจัดพิมพ์ ซึ่งก็ได้รับอนุเมตติด้วยดี จึงขอขอบพระคุณท่านเลขาธิการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสภานั้น ที่ได้มีส่วนอำนวยความสะดวกไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอเกษะแห่งกุศลเจตนาซึ่งท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้มาร่วมกันบำเพ็ญกุศลเพื่อพระ บวรพุทธศาสนาในวันนี้ จึงโปรดคลม้นกาลให้ท่านและสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนกิจการ งานของท่าน จงประสบความสุขเกษมสำราญ รุ่งโรจน์ยิ่งยืนนาน และสำเร็จในสิ่งที่ชอบ อันพึงปรารถนาทุกประการ เทอญ

พลโท

(กฤษณ สีวะรา)

ประธานกรรมการ

ธนาคารไทยพัฒนา จำกัด

หน้าว่าง

สยามหรือไทย

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๔

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เพราะฉะนั้นมติของสภา คำปรารภให้รอเอาไว้ก่อน ต่อไป (๒) ก.๔. ชื่อประเทศ จะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือชื่อน.

พลตรี แสง เสนาณรงค์: ในฐานะสมาชิกผู้หนึ่ง ก่อนอื่นผมใคร่ขอขอบพระคุณคณะกรรมการระเบียบวาระ ซึ่งได้เห็นความสำคัญเรื่องชื่อประเทศในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ และได้เสนอมาเป็นหัวข้อเพื่อให้ประชุมได้พิจารณา ทั้งนี้โดยเฉพาะระหว่างคำว่า “สยาม” กับ “ไทย” หรือ “ประเทศไทย” นับว่าเป็นเรื่องสำคัญมากเรื่องหนึ่งซึ่งผมเองขอยอมรับว่าคิดไทมานานแล้ว แม้แต่การร่างรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๔๘๒ ก็ได้มีการอภิปรายกันหลายวาระจริง ๆ แล้วก็มี การอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง มติในครั้งนั้นก็เกือบครึ่งต่อครึ่ง ซึ่งแสดงว่ามีความเห็นเรื่องชื่อประเทศสองชื่อนเป็นสองฝ่ายเกือบเท่า ๆ กัน เพราะฉะนั้นผมจึงว่าในครั้งไหน ๆ เมื่อเราจะร่างรัฐธรรมนูญกันแบบปฏิวัตินี้ เราก็ควรจะนำมาพุดให้สิ้นกระทั่งความกันอีกครั้งหนึ่ง ส่วนชื่อนั้น ผมขอเรียนว่าผมไม่คิดใจ และคิดว่าท่านสมาชิกผู้เกียรติทั้งหลาย ณ ที่นัคงจะไม่มีผู้ใดคิดใจ ผมคงความเข้าใจไว้เช่นนั้น แต่อย่างไรก็ดี ผมใคร่ขอเรียนไว้แต่แรกว่าทมิความคิดใจในเรื่องชื่อประเทศนี้ไม่ใช่เพราะมีความประสงค์จะรอฟันเรื่องชื่อประเทศมาพุดหรือมาอภิปรายกันสนุก ๆ หรือมุ่งหมายจะมาเอาชนะคะคานกันโดยอารมณ์ก็หาไม่ได้ ผมขอเรียนไว้แต่ต้น หรือใช้ว่าผมจะมีความรังเกียจคำว่า “ไทย” หรือมีความนิยมคำว่า “สยาม” เป็นพิเศษก็หาไม่ได้ เพราะสมมติว่าประเทศเรานัจะกลับไปใช้ชื่อสยาม ผมก็

คงเป็นไทยอยู่นั่นเอง ท่านทั้งหลายก็คงเป็นไทย เพราะเกิดมาเป็นไทย คำว่า “ไทย” ก็คงไม่ได้ห้ายสูญไปอย่างไร ทำนองเดียวกันเมื่อครั้งประมาณ ๒๐ ปีที่แล้วที่เราได้ใช้ คำว่า “สยาม” ตลอดมาเราก็เรียกคนว่าเป็นไทย คำว่า “ไทย” ก็ยังมีอยู่ทั่วไปทำ นองนั้น เหตุผลประการสำคัญที่ผมเห็นว่าเรื่องไม่ควรจะได้นำมาอภิปรายกัน ณ ที่นี้ ส่วน ใหญ่ก็คือว่ายังเหลือชื่อประเทศของเรานี้เกิดมีสองชื่อขึ้น แล้วเป็นชื่อที่ฝรั่งทั้งในและ นอกประเทศ และ เป็นชื่อที่รู้สึกว่ามีมนุษยภาพกัน คงที่ผมได้เรียนให้ทราบแต่ก่อนนี้ แล้ว แล้วทั้งสองฝ่ายก็รู้สึกว่าเหตุผลด้วยกัน ชื่อแรกคำว่า “สยาม” เป็นชื่อซึ่งเราเคย ใช้เรียกชื่อประเทศของเรามาไม่น้อยกว่าร้อยปี โดยเฉพาะในสมัยที่ประเทศเราเข้าสู่ ภาวะรัฐสมัยใหม่หรือมอเดิร์น สเตท (modern state) ส่วนชื่อไทยผมขอเรียนว่าชื่อไทย ที่ใช้คำว่า “ประเทศไทย” นั้นเราได้ใช้มาประมาณ ๒๐ ปีในรัฐสมัยใหม่ ผมไม่ได้หมายความว่า ประเทศไทย คือ คำว่า “เมืองไทย” ขอให้แยกคำในข้อนี้ แม้ว่าคำว่า “สยาม” จะเลิกไปแล้วประมาณ ๒๐ ปี แต่ผมเห็นว่าคำว่า “สยาม” ก็ยังเป็นตรรกะทั้งในประเทศ เราและในต่างประเทศ ยังมีที่ใช้ในต่างประเทศอย่างหนังสือพิมพ์ใหม่ของอังกฤษ ซึ่งเป็น หนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงพุดถึงประเทศไทยที่ไรก็ใช้คำว่า “สยาม” ทุกครั้ง แล้วนอกจาก นั้น ภายในประเทศเราก็คำว่า “สยาม” ก็ยังมีเกลื่อนกลาด หนังสือพิมพ์ที่สำคัญ ๆ ของ เมืองไทยหลายฉบับ เช่น สยามรัฐ ขอบพระทานโทษ สยามนิกร สยามสมัย ก็ยังมีใช้ คำว่า “สยาม” นอกจากนั้นคำว่า “สยาม” ท่านผ่านไปหน้ากระทรวงกลาโหมคงจะ เห็นสยามมานุสสิ หากสยามยังอยู่ ยินยง เราก้เหมือนอยู่คง ชีพด้วย หากสยามพินาศ ลง ไทยอยู่ได้ฤา อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากนั้นในเพลงสรรเสริญพระบารมีเราก้มี คำว่า “สยาม” พระสยามมินทร์ พระยศยิ่งยง อะไร เราก้ยังมีอยู่ทั่วไปคำว่า “สยาม” นี้ก็ไม่ได้สูญหายไปยังมีที่นั่นมีที่นี้ คงที่ผมได้เรียนมานี้ จึงยากที่จะลืมได้ แต่อย่างไร ก้ก็ เหตุผลประการสำคัญซึ่งผมถือว่าเป็นประเด็นสำคัญในการที่ใครจะขอประธานนำเรื่อง นี้มาอภิปรายในที่ประชุมครั้งนี้ ก็เนื่องจากเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันหลาย ประการ ซึ่งทำให้เห็นว่าชื่อประเทศนี้ น่าจะมีบทบาทสำคัญในการวางรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยเฉพาะปัญหาในทางสังคม ปัญหาในทางการเมือง ปัญหาในทางการปกครองของเรา

เป็นต้นว่าในปัจจุบันนี้พลเมืองของเราในประเทศเราซึ่งมีเชื้อสายหรือมีเผ่าพันธุ์มาจากคน
 ต่างต่างมีจำนวนทวีขึ้นมาก ทกท่านก็คงยอมรับ ขอประทานไทย ท่านสมาชิกที่มานั่ง ๆ
 อยู่นี้ ผมก็เชื่อว่าถ้าดูไปแล้วก็มีจำนวนไม่น้อย ที่มีเชื้อสายมาจากคนต่างต่างมีจำนวน
 มากขึ้น มากกว่าในสมัยก่อน และนอกจากนั้นแม้ประเทศของคนต่างต่างเหล่านั้น ใน
 ปัจจุบันนี้ก็มิขยทบาทในทางการเมืองในโลก เป็นประเทศที่มีอำนาจในโลก อย่างน้อยใน
 ทวีปเอเชีย และนอกจากนั้น เมื่อสมัยที่แล้ว ๆ โดยเฉพาะเมื่อเราเปลี่ยนมาเป็นไทย เมื่อ
 ประมาณสัก ๒๐ ปีเศษ การศึกษาของสมัยเราได้มีจุดผลิตผลทางประการ นี้กระผม
 ขอประทานได้นำมากล่าวในที่นี้ด้วย ได้เปิดโอกาสให้มีการผ่อนปรนทำให้เกิดความรู้สึก
 ระบวรวิจิตรในรัฐ คือ สหเทศอินสเทศขึ้นในประเทศไทยซึ่งสมัยก่อนไม่มีเลย ในสมัยเมื่อเรา
 ใช้คำว่า “สยาม” ไม่เคยมีพลเมืองที่มีเชื้อสายมาจากต่างต่างก็กลายเป็นพลเมืองของ
 ประเทศนี้มีความจงรักภักดีต่อประเทศนี้อย่างแน่นแฟ้น และนอกจากนั้นเหตุผลอีกประการ
 หนึ่ง โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ได้นักการเมือง และนักฉวยโอกาสทั้งภายในและนอก
 ประเทศได้นำเอาปัญหาเรื่องความแตกต่าง เรื่องเชื้อชาติหรือเรื่องเผ่าพันธุ์มาเป็นเครื่อง
 มือแสงอำนาจในทางการเมือง ท่านคงได้ยินได้ทราบมาแล้ว เป็นต้นว่าปัญหา ๔
 จังหวัดภาคใต้ ปัญหาดินแดนตะวันออก ซึ่งเราได้ทำการลงโทษไปเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้จับ
 เอาปัญหา เรื่องความแตกต่าง เรื่องเชื้อชาติขึ้นเป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจในทาง
 การเมือง แม้แต่ต่างประเทศ ก็ยังมีนักการเมือง บางกลุ่มที่มุ่งร้ายเกี่ยวกับประเทศเราได้
 พยายามตั้งประเทศขึ้นนอประเทศ โดยใช้หลักเชื้อชาติเป็นหลักขึ้นตั้ง อย่างภาคใต้
 ของประเทศจีน ท่านคงทราบแล้วเมื่อประมาณ ๔-๕ ปี ก็มีผู้ที่คิดจะตั้งประเทศไทยอยู่
 ที่นั่น เพราะรวมชนเผ่าไทย ชนกลุ่มไทย แม้ในเขตอินโดจีน ของฝรั่งเศสในเขตที่เรียก
 ว่าสิบสองปันนานั้นยังมีชนเผ่าไทย แล้วมีผู้ที่ตั้งเรียกว่าตั้งประเทศไทยที่นั่นอีกแห่ง
 หนึ่ง เหล่านั้นเป็นปัญหา ซึ่งเป็นปัญหาโดยเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นปัญหาการเมือง และถือว่าเป็น
 เป็นปัญหาสำคัญ และมีบทบาทเกี่ยวข้องกับขอประเทศ ส่วนขอประเทศทั้งสอง คือ
 ระหว่างสยามกับไทยนี้จะมีมีความสำคัญเกี่ยวข้ออย่างไร กับปัญหาตั้งกล่าวมานั้น และขอ
 ใคเห็นควรจะเหมาะสมสอดคล้องในการแก้ปัญหานั้น โดยเฉพาะปัญหาประการหลัง ๆ ที่ผม

ได้นำมากล่าวเมื่อกัน ผมจะขอเรียนให้ทราบคงต่อไปนี้ แต่ก่อนอื่นผมใคร่เรียนในที่
 ประชุมอันมีเกียรตินี้ด้วยว่า ผม ในการพิจารณาเรื่องทั้ง ๒ คือเรื่องข้อประเทศระหว่าง
 สยามกับไทยนี้ ผมใคร่จะขอเรียนตามตรงว่าผมไม่ค่อยศรัทธา หรือสนใจในความหมายทาง
 ประวัติศาสตร์หรือในทางภาษาศาสตร์นัก เพราะถ้าเอาเรื่องนี้มาอภิปรายกันคงไม่รู้จักจบ
 เพราะต่างก็สามารถจะค้นคว้าหลักฐานเอามาพอกันไม่มีวันจบ และเวลานี้เราก็อยู่ใน
 ปัจจุบัน ไม่ใช่อยู่ในอดีต เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าเราพอกันในเรื่องปัจจุบันดีกว่า สิ่ง
 กระผมสนใจในขณะนี้คือข้อเท็จจริงของคำทั้งสองนี้ ว่ามีความหมายเกี่ยวข้องกับทางบทบาท
 ในทางเกี่ยวแก่การแก้ปัญหาในทางการเมืองอย่างไร สำหรับประเทศไทยคงทราบแล้วว่า
 เป็นข้อที่ตรงกัน แม้ในการอภิปรายเมื่อปี ๒๔๘๒ ก็ประมวลทำนองนี้ เป็นข้อที่ตรงกัน
 โดยอาศัยแนวความคิด ในทางเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์เป็นใหญ่ หรือที่ตรงกับภาษาฝรั่ง
 ว่าเรซ (Race) มากกว่าใช้แนวความคิดในทางสัญชาติ ซึ่งมาจากคำว่าเนชัน (Nation)
 ซึ่งแปลว่าชาติ ส่วนสยามนี้เป็นคำซึ่งได้ตรงกันโดยใช้แนวความคิดในทางสัญชาติ คือ
 คำว่า เนชัน ประกอบด้วยดินแดนที่แน่นอน การปกครองที่แน่นอน และพลเมืองที่เป็น
 กลุ่มก้อนแน่นอน และอธิปไตยในตัวของตน ซึ่งเป็นความหมายเกี่ยวกับประชาชาติใน
 ทรรศนะสมัยปัจจุบันหลักสากล โดยเฉพาะในการให้ชื่อประเทศนี้ และโดยเฉพาะ
 กฎหมายระหว่างประเทศในสมัยใหม่ นิยมความคิดในการให้ชื่อประเทศ โดยใช้แนว
 ความคิดไปในทางสัญชาติมากกว่าในทางเชื้อชาติ ตัวอย่างนี้กระผมไม่อยากจะนำมา
 กล่าวมากนัก เพราะว่าจะเป็นการเสียเวลาในที่ประชุมนี้ ตัวอย่างง่าย ๆ เช่นสหรัฐ
 อเมริกาก็เป็นชื่อซึ่งตรงกันโดยอาศัยหลักสัญชาติ หลักตามชื่อของสหรัฐอเมริกาไม่
 ความหมายในทางเชื้อชาติอย่างใด เพราะสหรัฐอเมริกาเป็นการรวมของชนหลายเชื้อ
 ชาติ แม้ว่าเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นอังกฤษก็ตาม ถ้าอเมริกาจะตั้งชื่อตามเชื้อชาติแล้ว
 อเมริกาควรจะเรียกชื่อว่าประเทศเองไกล แซกซัน หรือประเทศชนอังกฤษอะไรอย่างนั้น
 เพราะชนเชื้อชาติอังกฤษมีจำนวนมาก ในอเมริกาก็เรียกเป็นชื่อสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็น
 ชื่อของนักทำแผนที่ชาวอิตาลีคนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งไม่มีความหมายทางเชื้อชาติ นอก
 จากนั้นมีตัวอย่างสหราชอาณาจักร คืออังกฤษแทนที่จะเรียกว่าอังกฤษหรืออิงแลนด์

เพราะชื่อประเทศอังกฤษได้เปลี่ยนมาถึง ๓ ครั้ง จากอังกฤษมาเป็นเกรตบริเตน คือ
 บริเตนใหญ่ จนถึงสหราชอาณาจักร เพราะเหตุว่าไม่ได้มุ่งไปในทางเชื้อชาติ ถ้า
 เชื้อชาติแล้วเรียกว่าอังกฤษ หากจะเรียกว่าอังกฤษแล้ว ถ้าคุณถามคนสก๊อตก็ยังไม่ยอม
 บอกว่าเป็นอังกฤษ แต่จะบอกว่าบริติช คนไอร์แลนด์ก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นในภาษา
 ราชการเราจะเห็นแต่เพียงคำว่าบริติชเป็นใหญ่ไม่ได้ยินคำว่าอิงลิช ที่เราใช้คำว่าอังกฤษ
 นั้นเป็นการสมยอมกันโดยทางปริยายเท่านั้น ที่เรียกว่ารัฐบาลอังกฤษความจริงเป็นการ
 เรียกที่ผิดสมยอมไปอย่างนั้น อย่างประเทศสวิสเซอร์แลนด์ก็อย่างนั้นเป็นต้น ในภาษา
 ราชการเขาถึงใช้เรียกว่าสมาพันธ์ ๆ เอลเวติกเป็นชื่อของดินแดนเก่าแก่ ไม่ใช่หมายถึง
 ความว่าเชื้อชาติ เพราะสวิสเซอร์แลนด์ประกอบด้วยเชื้อชาติหลายเชื้อชาติ นี่ก็เป็น
 ตัวอย่างมาก แม้แต่อินโดเนเซีย ๆ ก็ไม่มีความหมายในทางเชื้อชาติข่างใด ถ้าเรียก
 ว่าเชื้อชาติแล้วประเทศอินโดเนเซีย ควรจะเรียกประเทศชวา เพราะว่าชนเชื้อชาติ
 ชวามีจำนวนมากกว่า ถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ แต่อินโดเนเซียเรียกในความหมายที่เป็น
 ดินแดนหรือในทางสัญชาติเป็นใหญ่ เพราะต้องการรวมไม่ต้องการแยก เพราะฉะนั้น
 การใช้แนวความคิดในการให้ชื่อประเทศ โดยใช้หลักเชื้อชาตินั้นเป็นแนวความคิดที่
 ล้าสมัย อาจเหมาะสมกับยุคโบราณ ซึ่งแนวความคิดในเรื่องสัญชาติยังไม่มี สมัยก่อน
 อาจมีความหมายเช่นคำที่เรียกว่าเมืองไทย ในสมัยที่ชนเผ่าไทยอพยพมาในฐานะนัก
 รบพเนจร แล้วก็มารวมกลุ่มกันอยู่ ระยะเวลาเดินทางด้วยเท้าเพียง ๒ วัน ก็อาจจะเป็นกลุ่ม
 ของชนเผ่าไทยในสมัยนั้นมีความหมายเหมาะสม เมืองไทย เมืองเขมร เมืองญวน
 เมืองพม่า แต่เมื่อแนวความคิดมาได้ครอบครอง ได้มีอาณาบริเวณกว้างไป อาณา
 บริเวณนี้ ไม่ได้มีแต่ชนเผ่าเดียว เรามีเผ่าไทยซึ่งเป็นจำนวนมาก และนอกจากนั้นเราก้
 ยังไปกวาดชนเผ่าอื่นมาเกี่ยวข้องอยู่ด้วย เข้ามาร่วมด้วย และนอกจากนี้ก็มีพลเมือง
 ของเรา ซึ่งเกิดขึ้นมาจากการผสมเผ่าพันธุ์มีจำนวนมากขึ้น ชื่อนั้นทุกท่านก็คงจะยอมรับ
 เพราะฉะนั้นส่วนคำสยามนั้น นอกจากนั้นสำหรับคำว่าไทย ถ้าเราจะย้อนไปถึงประวัติ
 ของการที่เราได้เปลี่ยนชื่อจากสยาม เมื่อประมาณเมื่อ ๒๐ กว่าปีมาแล้วมา คือเมื่อ
 ปี ๒๔๘๒ มาใช้อีกคำหนึ่งว่า “ประเทศไทย” นั้น กระผมก็ขอประทานที่จะเรียนไว้ว่า

เหตุผลในสมัยนั้นมักหนีไปในทางการเมือง หรืออาจจะเป็นเหตุผลซึ่งยอมรับในสมัยนั้น
 ทางประเทศเราก็คงได้รับอิทธิพลมาจากระบบเผด็จการฝ่ายขวา คือระบบนาซี จึงใช้หลัก
 เชื้อชาติหรือหลักเรซ (Race) มาเป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจของชาติ ซึ่งเราก็คงได้
 ทราบแล้วว่าเราได้ประสบความพินาศย่อยยับไปเป็นหลักที่ผิด เพราะค้ำกับข้อเท็จจริง
 ค้ำกับหลักตรรกวิทยา เพราะคนเรานั้นเลือกเกิดไม่ได้ เราจะคนไทยหรือจะเป็นจีน
 เป็นพม่า มอญ เราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เราเลือกถือสัญชาติ เลือกสมัครใจเป็นอย่างหนึ่ง
 อย่างไรก็ได้ มีจิตใจร่วมกันได้ เพราะฉะนั้นคำว่า "สยาม" นั้น เป็นชื่อเก่าแก่แต่โบราณ
 มีความหมายในทางเชื้อชาติน้อย อาจจะมีชื่อซึ่งมีมาก่อน ซึ่งชนเผ่าไทยจะอพยพลง
 มาอาณาบริเวณนี้ ซึ่งผมจะขอกล่าว เพราะว่าเราจะเข้าไปประเด็นไปสู่ประวัติศาสตร์
 หรือภาษาศาสตร์ซึ่งเถียงกันไม่รู้จบ แต่ความหมายที่เราเข้าใจ แม้สมัยก่อนก็เข้าใจ
 ใจว่าสยามเป็นดินแดน สยามเป็นบ้านไทย ไทยเป็นคนอยู่ เข้าใจกันแล้ว จึงเหมาะที่จะ
 หลักสากลนิยมหรือหลักที่ยุขขึ้นอย่างที่สุด คือหลักสัญชาติ คือเป็นความหมายหนีไป
 ทางอาณาบริเวณ ไม่ได้ให้หมายไปในทางเชื้อชาติ คือในอาณาบริเวณที่เรียกว่าสยามนั้น
 เชื้อชาติไทย เป็นเชื้อชาติที่มีจำนวนมาก แต่ขณะเดียวกันก็อาจมีผู้ที่สืบเชื้อสายอื่นรวม
 อยู่ด้วย คือไม่มีการตั้งข้อรังเกียจกันในเรื่องเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ เพราะฉะนั้นคำว่าสยาม
 โดยหลักแล้ว มีความหมายไปในทางที่รวมคนมากกว่าแยกคน ส่วนคำว่าไทยเป็นความ
 หมายถึงแคบ หมายความว่าในอาณาบริเวณนี้ จะมีแต่ชนเผ่าไทยเท่านั้น เป็นบ้านของ
 ชนเผ่าไทยเท่านั้น ถ้าชื่อประเทศเราใช้ประเทศไทย ซึ่งเป็นความหมายที่ค่อนข้างจะแคบ
 ส่วนคำว่าสยามหมายถึงไปในทางที่แยกคนมากกว่ารวมคน เพราะฉะนั้นจึงมีพยายามจะ
 ใช้ความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติเป็นเครื่องมือในการการเมือง เพราะเป็นจุดหนึ่งอย่าง
 น้อยที่สุดในประการนี้ เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าคำว่าสยามมีความหมายค่อนข้างกว้าง
 และเป็นคำกลาง ๆ สำหรับไม่ให้นึกถึงความแตกแยกในทางเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ ใ
 นึกถึงดินแดนหรือจิตใจร่วมกัน ข้อสำคัญที่สุด คือสภาพจิตใจร่วมกัน เป็นอันหนึ่ง
 อันเดียวกัน คือเมนทัลลิตี (mentality) ก็ตามอย่างที่มีคำกล่าวของนักสังคมนิยมวิทยา
 ชาวตะวันตกที่สำคัญบอกว่าชาติหรือเนชันก็คือเมนทัลลิตีอันหนึ่ง ชาติหนึ่งคือเมนทัลลิตี

หนึ่งชาติคือหลักสภาพจิตใจอันหนึ่ง แม้จะมีเชื้อชาติต่างกัน แต่มารวมกัน อย่าง
 เรามารวมกันในหนึ่ง เราอาจจะมิเชื่อชาติเผ่าพันธุ์มาจากที่ต่าง ๆ กัน แต่เวลานั้นจิตใจ
 เป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญแห่งเดียวกัน เพราะฉะนั้นเรื่องเชื้อชาติเผ่าพันธุ์เป็นเรื่อง
 สำคัญน้อยกว่าการกระทำ ตัวอย่างในทางนี้กระผมก็มักจะยกตัวอย่างในทางประวัติ-
 ศาสตร์ของเรา อย่างถ้าเอาเรื่องเชื้อชาติเป็นใหญ่ อย่างสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ถ้า
 พูดถึงเชื้อชาติ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีสืบเชื้อชาติมาจากชนต่างกั้ว มารดาเป็นไทย
 แต่การกระทำของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทำเพื่อแผ่นดินนี้ ส่วนนายทองอินทร์ ซึ่งมี
 เชื้อชาติเป็นไทย แต่ได้รับอาสาสุภานุรักษ์กรุงธนบุรี เป็นเรื่องทรยศต่อชาติ
 เพราะฉะนั้นเชื้อชาติไม่สำคัญเท่าการกระทำ แม้ในหลักในทางพระพุทธศาสนาก็นับ
 ขอน เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าคำว่าสยามนี้จะแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้ดีกว่าคำว่าไทย ไม่ใช่
 หมายความว่าผมมีความรังเกียจคำว่าไทยที่ผมกล่าวแล้ว แม้ประเทศเราจะกลับไปใช้ชื่อ
 ว่าสยามตามเดิม ผมก็ยังเป็นไทย แต่อย่างไรก็ตาม ที่กระผมได้กล่าวนั้นเพียงกล่าว
 สรุปเท่านั้น เพราะว่ารายละเอียดทางสำนักงานเลขาธิการสภาฯ ก็ได้พิจารณา ได้พิมพ์
 แจกท่านสมาชิกไปทั่วถึงแล้ว เข้าใจว่าจะไม่ขอก้าว และถ้าจะกล่าวอีกก็จะสิ้นเปลือง
 เวลาไปอีกมาก แต่อย่างไรก็ตาม ก็อาจจะมีข้อสังเกต คืออาจจะมีบางท่านซึ่งเห็นว่าเรื่อง
 การเปลี่ยนชื่อประเทศของเรา ๒ ครั้ง ๒ หนมาแล้วนั้นจะเป็นการสับสน เป็นการแสดง
 ความรวนเร โดยเฉพาะกับคนต่างประเทศให้รู้จักว่าไทยแลนด์ หรือรู้จักคำว่าสยามอะไร
 ทำนองนั้น แม้แต่ในประเทศเราก็เช่นเดียวกัน ก็รู้สึกเรื่องนี้ ผมเห็นว่าไม่สำคัญ นั้น
 ประเด็นย่อย ไม่ใช่ประเด็นใหญ่ ประเด็นอยู่ที่ว่าในการเปลี่ยนครั้งแรกจากสยามมาเป็น
 ไทยนั้นเราสมควรด้วยเหตุผลดังที่ผมได้เรียนมาข้างต้นหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่สมควรเรา
 ควรจะแก้ไขสมควร ให้ถูก และเพื่อการแก่นนยังจะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาที่
 สำคัญที่ทวีความรุนแรงและสำคัญยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต ส่วนที่ว่าเกรงว่าจะสับสนหรือ
 ไม่รู้จักคำชื่อใหม่นั้น กระผมว่าไม่สำคัญ ในยุคซึ่งโลกแคบเข้า เครื่องมือคมนาคม การ
 ติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ทันสมัย ผมรับรองเพียง ๓ เดือนก็รู้จักคำชื่อใหม่ได้
 กระผมรับรอง ส่วนจะมีข้อทมิบางท่านที่ว่าเปลี่ยนชื่อนั้นเป็นการสับสน แต่ว่าตัวอย่าง

การเปลี่ยนชื่อบางประเทศที่สำคัญ ๆ ก็ไม่เคยเปลี่ยนมาแล้วในช่วงระยะเวลาเพียง ๕๐ ปี หรือ ๕๐ ปี เปลี่ยนถึง ๓ ครั้ง อย่างสหราชอาณาจักรอย่างที่ผมกล่าวมาข้างต้น สมัยก่อนใช้คำว่าอังกฤษ อิงแลนด์ ตอนหลังเกรตบริเทนขยายไปหน่อย ต่อมาก็อยู่ในยูไนเต็ทคิงดอม เขาก็เปลี่ยนให้คล้องกับความหมายในทางการเมืองคงที่ผมกล่าว ส่วนประชาชนพลเมืองที่มีเชื้อชาติอังกฤษ ก็เรียกตัวว่าอังกฤษ พวกสะก๊อตก็เรียกว่าสะก๊อต พวกไอร์แลนด์ก็เรียกไอร์แลนด์ พวกเวลส์ก็พวกเวลส์ แต่ร่วมภายใต้ธงบริติชอันเดียวกันแหละ เมื่อเราเปลี่ยนกันมาถึง ๒ ครั้ง ถ้าจะลองเปลี่ยนอีกเป็นครั้งที่ ๓ ก็คงระบุดีได้เสียที ให้ครบ ๓ เพราะฉะนั้นผมก็ขอฝากให้ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอของกระผมแนบด้วยตามที่เห็นสมควร ผมเรียนตามตรงไม่ได้มุ่งหวังที่จะเอาชนะคะคานโดยอารมณ์ แต่อยากจะช่วยเหตุผลเป็นใหญ่

พระคฤพาลย์สุวณัท : กระผมได้ฟังท่านสมาชิกผู้มีเกียรติอภิปรายและประกอบด้วยใ้ท่านทบทวนคำแถลงคำอภิปราย ที่ทางสถานีได้พิมพ์แจกไปตลอดแล้ว รู้สึกว่าท่านผู้เสนอนั้น มีความห่วงใย มีความหวังดีต่อประเทศชาติของเราเป็นอย่างยิ่ง แต่ว่าข้อที่ท่านแถลงนั้นผมก็เกิดความเห็นว่าสำคัญ มีอยู่ ๒ อย่างคือ ๑. พอหลีกเลี่ยงข้อจริงเท็จของคนที่จะเข้ามาเป็นคนไทย หรือว่าคนที่มิใช่ชาติของตนอยู่แล้ว แต่ว่าเป็นคนไทยอยู่แล้วเกรงว่าเขาจะไม่ค่อยชอบใจคำนี้ อีกอย่างหนึ่งอ้างถึงชาวต่างประเทศ นิยมเรียกประเทศไทยว่า “ไซแอม” มาช้านานแล้ว และนอกจากนี้มือกบางประการ ซึ่งกระผมจะขอกราบเรียนในที่นี้ ถกแล้วที่ว่า การขนานนามประเทศนี้ ที่เรียกว่าประเทศไทย นั้นมีมาตั้งแต่ยุคประมาณ ๒๐ ปีเศษหรือ ๒๒ ปีแล้ว ทั้งนี้ในการที่เปลี่ยนนี้ ต้องแก่อะไร ต้องเจรจาพาทิศการเมืองกับวงการต่างประเทศ อะไรทุกอย่างที่ไ้ไ้มาใช้มา ๒๒ ปีแล้ว ถ้าหากว่าจะมาเปลี่ยนใหม่ ซึ่งกระผมขอกราบเรียนว่า ไม่ได้หมายความว่าไม่ให้เปลี่ยน ไม่ใช่ แต่ขอให้ระลึกว่า ถ้ามีการเปลี่ยนใหม่แล้วปฏิกริยาจะมีอะไรหรือไม่อย่างหนึ่ง และผลที่จะไ้ไ้ได้อย่างไรอีกอย่างหนึ่ง ปฏิกริยาก็จะเห็นได้ว่าเกี่ยวกับความรู้สึกของประชาชน เพราะเหตุว่าคนไทยโดยมากอย่างยิ่ง ก็คือชาวชนบท ไม่ค่อยเข้าใจคำว่า “สยาม” แต่ว่าคำว่า “ไทย” เข้าใจชัดแจ่มว่าเป็นเมืองไทย คนไทย นี้ อย่างหนึ่ง

แล้วกับความยุ่งยากทางกฎหมายอีกหลายร้อยประการ ที่นั่นที่ได้ คือท่านก็ได้แถลง
ออกมา แล้วบอกว่าเกี่ยวกับอะไรนี่ ไร เกี่ยวกับอะไรต่าง ๆ นั้นแหละความจริง ขอให้
พิจารณาให้ดี ว่าในทางปฏิบัติผลจะได้ตอบแทนคุ้มค่า ถึงอย่างนั้นจริงหรือไม่ ถ้า
จริงละก็สมควร เพราะเหตุว่า การพิจารณาในวณนถจะต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอัน
หนักแน่น ว่าสมควรจะเปลี่ยนจริง ๆ หรือ และต้องชั่งไปได้ว่าที่ควรเปลี่ยน เพราะ
เหตุว่าค่าเก่าดีหรือไม่สมควรอย่างนี้ อย่างนั้นจะควรเปลี่ยน ถ้าเปลี่ยนแล้วด้วยเหตุ
ทางกฎหมายหรือเหตุผลก็ไม่ได้คุ้มค่า กระผมคิดว่าให้ใคร่ครวญให้ตระหนักในข้อนี้ด้วย
อันที่จริงกระผมไม่ใช่นักอักษรศาสตร์หรือประวัติศาสตร์ แต่ว่าได้ดู ๆ ฟัง ๆ ค่าเขาพูดกัน
คำว่า “สยาม” นี้ปรากฏอยู่แล้วว่าคนไม่ได้ว่าใครเป็นคนตั้งชื่อ และตั้งแต่เมื่อไร เท่า
ที่นักปราชญ์ราชบัณฑิตที่เคยฟัง ๆ ก็บอกเอาไว้ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เอง บางคน
จึงไปเลยบอกว่า ครองรัชกาลที่ ๕ ทำสัญญากับเซอร์จอห์นบาวริง แต่บางคนก็ไม่
เห็นด้วย แต่อย่างมาใช้กันในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ไม่ใช่ก่อนนั้น ถ้าว่าเก่าก็ไม่
เก่าเท่าไร ก่อนนั้นก็ยังไม่ปรากฏเรียกว่าประเทศสยาม คงจะเรียกว่าประเทศไทย หรืออะไร
สักอย่างตามเข็มนาฬิกา เพราะเหตุว่าเป็นหัวมังกฎท้ายมังกฎ คือประเทศไทย คน
ก็ไทย คงจะเห็นได้ว่า คำแข็งของคำแถลงนี้มีในหน้า ๕ มีว่าประเทศไทย รวมใจความ
ว่าอย่างนั้นว่า ในสมัยศตวรรษก่อน ๆ สมควรที่จะเรียกว่าประเทศไทย แต่โดยอ้างเหตุว่า
เวลานั้นมีชนเผ่าไทยปกครองเป็นใหญ่ในดินแดนนี้ และมุ่งไปในทางผสมพันธุ์ คือว่า เรา
ยังเป็นชาติไม่ผสมกับใคร หรือเรียกว่าชาติบริสุทธิ์ หรือทางศาสนา ในทางพุทธประวัติ
ก็เรียกว่าชาติอริยกะ ซึ่งไม่ยอมผสมกับใคร ต่อมาในยุคศตวรรษนี้ได้มีการผสมพันธุ์
คือว่าผสมกับคนพื้นเมืองบ้าง หรือคนเผ่าอื่นบ้าง หรืออะไร หรือคนที่แปลงชาติเข้ามา
บ้าง เหล่านี้เป็นเหตุผสมขอให้ชอง่าย ๆ เพื่อเข้าใจง่ายว่า ผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก
ใหม่รุ่นหลังนี้ ไม่ใช่เชื้อแท้ ไม่ใช่เชื้อบริสุทธิ์เสียแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น ท่านก็รับอยู่แล้วว่า
ชื่อเดิมเป็นชื่อเหมาะ และในเรื่องชาตินี้ ประเทศนี้ คือความเก่าแก่ เป็นเกียรติภูมิ
เป็นความภูมิใจของประชาชาติ นั้นยิ่งกว่าคนใหม่ ถ้าหากว่าเราเห็นว่าเหมาะอยู่แล้ว
ในการที่จะมาเปลี่ยนใหม่ เพราะเหตุว่าผสมพันธุ์เลือกมันกลาย ๆ ไปอย่างนี้ ผมรู้สึกว่

จะไยยากสักหน่อย เพราะอะไร เพราะเหตุว่าความวิวัฒนาการของชาติ แต่ละชาตินั้น ก็เป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งนั่น คือว่าต้องผสมกัน และจะต้องกลาย ต้องเปลี่ยนแปลงอย่าง ตามหลักคำพระท่านเรียกว่า “อนิจจัง” คือความไม่เที่ยง ความไม่คงที่ ความผันแปร เปลี่ยนแปลงทุกชาติทุกภาษาเป็นอย่างทั้งหมด ไม่มีชาติใดที่จะมีเหลือบริสุทธิ์อยู่ใน เวลานั้น ผมจะชักตัวอย่างให้เห็นได้สั้น ๆ ว่าเมื่อเขื่อนวานนี้เอง ผมขอให้เพื่อนผมคนหนึ่ง ท่านเอกอัครราชทูตของประเทศหนึ่ง นั่นชื่อนั่นเขาเป็นคนอะไร เอ๊ะถ้าจะแจก ผีพรรณ กี่มองไกล ผมบอกว่าไม่ใช่ ผมก็ระบุชื่อประเทศให้ เขาบอกว่า เอ เมื่อก่อนนั่นมันคำ ผมรู้จักดี เขาว่าอย่างนั้น นั่นแสดงให้เห็นว่าเอกอัครราชทูตเองของแต่ละประเทศ คนเก่า คำปดปด มาใหม่ก็เป็นชาวเหลืองไปแล้ว นั่นเขาไม่ได้เปลี่ยนตามศตวรรษ เวลานั้นผสมกัน มากแล้ว ควรจะเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ เขาก็ยังเรียกชื่อประเทศเขาอย่างนั้น ชาติของเขา อย่างนั้น อย่างเดิม อย่างนี้เป็นต้น ในเรื่องที่ท่านผมเกียรตินิยมมาด้วยความห่วงใยในการ ที่เกรงว่าจะไม่เป็นอย่างเป็นแผ่น เกรงว่าจะไม่จงรักภักดีต่อดินแดนของเมืองไทย ถ้าหาก ว่าไปใช้คำอย่างนั้น อันนั้นก็คำนึงมาก กระผมเห็นด้วยเหมือนกันว่าคำนึง แต่ว่ากระผม ได้พบมาแล้วว่าไม่ใช่เราจะมาปรารภกันเดี๋ยวนี้ เมื่อประมาณ ๕๐ ปีมาแล้ว หรือว่าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ ๖ ทรงมีพระราชประกาศที่ระบุ ชัดแจ้งในกฎหมายสัญชาติ มีคำปรารภว่าอย่างนี้ กระผมขอประทานอ่าน “มีพระบรม- ราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ทรงพระราชดำริ เห็นว่าสมควรจะประกาศมวณิธิประเพณีให้แจ้ง ชัดว่า บุคคลจำพวกใดควรจะเข้าในลักษณะอันพึงนับว่าเป็นคนไทยได้ จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติโดยบทมาตราสืบไปดังนี้” แล้วก็นิยมคำว่า คนที่จะ มีสัญชาติไทยนั้นไว้เป็นหลักใหญ่ ๆ ก็คือว่า มาโดยทางกำเนิด เช่นว่าเกิดจากบิดาเป็น ไทย แม้จะเกิดที่ไหน ๆ ก็ตาม เกิดจากมารดาเป็นไทยที่สามีไม่มีสัญชาติ หรือไม่ ปรากฏสัญชาติ นี้เรียกว่าทางกำเนิด อีกทางหนึ่งมาโดยทางสมรส เช่นว่าผู้หญิงฝรั่ง หรือผู้หญิงต่างศาสนามาสสมรสกับคนไทย ก็เป็นคนไทย อีกอย่างหนึ่ง ก็คือโดยทางแปลง สัญชาติ ผู้ที่มีความประพฤติดี มีอาชีพเป็นหลักฐาน แล้วอยู่ในเมืองไทยมานานพอ

สมควร ก็อาจจะขอแปลงชาติเข้าเป็นสมาชิก คือเป็นคนไทยได้ นี่เป็นหลัก จริงละ
 เวลาในกฎหมายนี้เลิกแล้ว เพราะเหตุว่ามีพระราชบัญญัติ สัญชาติปี ๒๔๕๕ นี้แล้ว
 แก้ไข ๒๔๕๖ แล้วฉบับแก้ไขเมื่อปีกลาย คือ ๒๕๐๓ แต่ว่าหลักเรื่องคนไทยนั้นไม่ทิ้ง
 หลักเดิมคงเป็นอย่างนี้ นี่ให้เห็นว่าบางทีจะผ่อนคลายความวิตกกังวลไปได้บ้างว่า คือ
 พระองค์ทรงเห็นทางไกล เห็นกาลไกลแล้วก็ไขัญญัตติ ไขวางไว้แล้วให้กว้างขวาง
 เรื่องในเขของต้น ประเทศไทยอาจจะมีความคิดว่ามาจากเชื้อชาติก็จริง แต่กระผมคิดว่า
 หลักภาษานี้ก็เป็นอันจริงอีก คือวิวัฒนาการไปได้ ในเมื่อพระองค์ทรงประกาศตกลงไป
 อย่างนั้นแล้ว บอกว่าคนไทยคืออย่างนั้น ๆ ใคร ๆ ก็เข้ามาเป็นคนไทยได้ อย่างนี้ใครก็
 ตามที่เข้ามาเป็นคนไทยได้แล้ว ก็คือคนไทยนั่นเอง จะเป็นเชื้อชาติอะไรก็ไม่สำคัญ ทน
 กระผมขออ้างปทานกรมเสียบ่น้อย คำว่า “ไทย” คือตัวย. สกต นี้แปลได้ ๓ อย่าง
 ๑. เป็นชนชาติใหญ่ชาติหนึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย มีมากสาขาคู่กัน
 สาขาแห่งประเทศที่เป็นอิสระคือไทย แห่งประเทศไทยนี้ตรงกับเรื่องจริง ๆ ของเราแล้ว
 เวลาเป็นอย่างนั้น ๒. แปลว่าความมีอิสระในตัว นี้ก็ตรงกับอุปนิสัยใจคอของเรา
 อย่างยิ่ง ที่เราเป็นชาติเสรีและเป็นประชาธิปไตย แล้วก็ไม่ใช่ว่าเดี๋ยวนี้ มีมาตั้งแต่
 หลักศิลาจารึกของพระร่วงเจ้า ก็มีใจความสำคัญอยู่คำหนึ่งว่า “ใครค้ำค้ำ ใครค้ำ
 ข้างค้ำ” หมายความว่าผู้มีอิสระเสรีในการที่จะทำอะไร แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในระบอบกฎหมาย
 ที่ชอบด้วยกฎหมาย อย่างจะมาพูดเดี๋ยวนี้บอกว่า “ใครจะค้ำฝืน ใครจะค้ำเฮโรอินค้ำ”
 อย่างนี้ไม่ได้ เพราะเหตุว่ากฎหมายห้าม และเป็นภัยต่อประเทศอย่างมากมาย นี้เรา
 เข้าใจดีอยู่แล้ว ทน ๓. แปลว่าความไม่เป็นทาส อันนี้สำคัญมาก ความไม่เป็นทาส
 นี้กระผมขอกราบเรียนสั้น ๆ ว่าไม่ต้องข้อนไกล เวลาเราเลิกทาสแล้ว บุญคุณของ
 พระองค์รัชกาลที่ ๕ เขียนไว้ในของบนเป็นหลักฐาน แสดงให้เห็นว่า เราเป็นชาติที่ไม่
 เป็นทาส เป็นไทย อีกอย่างหนึ่งในคำแถลง มีคำว่าชนส่วนน้อย คือท่านไม่อยากจะให้
 มี ทนถ้าหากว่าใช้คำว่าประเทศสยามลงไปแล้ว กระผมห่วงเหมือนกัน ว่าชนส่วนน้อย
 วันหนึ่งอาจจะเป็นส่วนใหญ่ได้ ถึงจะเห็นโคทิสคิปร์ เวลาชกย่ง ๆ แล้ว ซึ่งเดิม
 ไม่ใช่คนจีน แต่ว่าเวลานั้นคนจีนเป็นสองในสาม และมุขมนตรีก็เป็นจีนอะไรอย่างนี้ นี่

เกี่ยวกับวงการเศรษฐกิจ ท่านที่เป็นพหุสสุตร หรือว่าหูกวางตากวางที่เคยไปเมืองนอกมา คงรู้สึกในข้อนี้ กระทบไม่เคยไป กระทบก็กรายเรียนได้แต่เพียงว่า เขาสงวนอาชีพไว้ให้คนเจ้าของประเทศมาก แล้วก็อย่างในที่กระทบเคยผ่านมาแล้ว อย่างที่อื่นเคยไปดู ไม่มีคนต่างท้าวที่จะไปตกภายในหลั้วไปทำการค้าใหญ่โตเป็นไปไม่ได้ แต่ว่าตามลมาหาเวลานั้นเป็นอย่างไร สังคิเปรเป็นอย่างไร รวมทั้งเราด้วย ประเทศไทยเราด้วย คนต่างท้าว ซึ่งฝรั่งมักพูดกันเสมอว่ากิจการอะไรทุกอย่าง ทั้งในแง่เงินตรา ทรัพย์สินอะไร เป็นนายธนาคาร นายเงินอะไร เป็นเงินส่วนมาก ตลอดไปอะไรระลึกรู้ว่า ถ้าหากว่าส่วนส่วนมากเมื่อมีผลประโยชน์แล้ว ก็คงกระทบจำได้ว่า เมื่อเด็ก ๆ ผู้ใหญ่มีกจริตเสมอว่าเงินนอกที่เขาไปหามา มีแต่อย่างหมกมุ่นเห็นแต่บรรพการคือขจัดเงิน จึงรักลึกลับคิดคำนวณเป็นลุ่มมิถแต่เพียงได้ อะไรอะไรได้ คือไปสักพักเดียว เพราะความขยันขันแข็งในการเข้ามาหาเงิน รังแต่ประเสริฐ อะไรก็ได้ สร้างลุ่มได้ ขยับกันนับถือนับเป็นลูกหนี้จีนนั้น ลมหายใจทางทะเลสลักลุ่มให้จนนับ ลายาบทกมี กระแสรู้สึกเห็นทางเงินลุ่มมาก เพราะฉะนั้นเขาจะรู้สึกว่าประเทศไทย อย่างน้อยก็ควรจะเห็น ว่าลุ่มประเทศคนไทยธรรมดาธรรมดา ไม่ใช่ไปเป็นอะไรอย่างอื่น คือนับ ร.ศ.๗๖ เมื่อมีเรื่อง เขาไปเป็นสัญญาชาติไปแล้ว นักชาวมเรตกรรมนิยมมาลุ่มคนต่างท้าวประเทศ มีผลให้เงินลุ่มลุ่มเขาเอง เขาควรจะคำนึงว่า ลุ่มไปไปเป็นอันอรุณเราที่จะมาลุ่มไป ในลุ่มลุ่ม ร.ศ.๗๖ ที่สำคัญ ที่ยกอกว่าขานนิมเรตกรรมว่าไป ลุ่ม คนไทยไป มีลุ่มลุ่มกัน มีเงินเรตของคนที่เขาคิดแต่ได้ ๆ มา เขาเคยเรียกอย่างนั้น เวลานี้เขาคิดปากมออย่างนั้น จะให้เขาเปลี่ยนก็เปลี่ยนไม่ได้ เราก็เห็นใจเขา แต่ว่าเราด้วยเหตุผล ว่าเราไปเปลี่ยนมาแล้วก็จะแก้ไขอะไรได้ผลลุ่มอย่างไร ก็ไม่มีเหตุผล เพราะฉะนั้นเราควรระคองของเราไว้ คนต่างประเทศคนก็เหมือนกัน ถ้าหากว่าเป็นนักศึกษามาไปดูคำหรือคำที่ว่าชาตินเวลานั้น เรียกอย่างนี้ เข็มเรียกว่าอย่างไร ก็มีคำหรือคำที่กันได้ แต่ว่าถ้าไม่พอกันถึง เลแมน คนไม่คนแล้ว คนเรานักก็เกิดแล้วก็มีแก้มีตาย อย่างที่พระองค์ทรงสอนว่าให้หมิ่นพิจารณาเนื่อง ๆ ว่าเรามีความแก่เป็นธรรมดา หนักความแก่ไปไม่พ้น มีความเจ็บเป็นธรรมดา หนักความเจ็บไปไม่พ้น มีความตายเป็นธรรมดา หนักความตาย

อาจจะมีการเห็นอ ะไรเหล่านั้น คือพยายามที่จะเออเพื่อเผื่อแผ่ให้พวกเราคนไทย ไม่
 ว่าเชื้อชาติอะไร มาเป็นกลุ่มเป็นก้อนรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สมัยศรีสพมานสามัคคีกัน
 อย่างนี้ จึงควรจะคงไว้ เรื่องโคลงที่หน้ากระทรวงกลาโหม นั้นความจริง ก็มีอย่างท่าน
 ว่า คือว่า สยามยังอยู่ยัง ยืนยง หรือสยามพินาศลง ไทยอยู่ได้ฤา ะไรอย่างนี้ นั้น
 เป็นขบขัน ถ้าอ่านไปก็ขบขันทั้งนี้ว่าอย่างไร ใครรานใครรอก้าว แคนไทย แคนไทยนี้
 คืออะไร คือประเทศไทยเราเอง ในทางปฏิบัติเป็นอย่างนี้ เพราะเหตุนี้ กระทบจึง
 เรือนด้วยความเคารพ และมีความเห็นอย่างแน่ใจว่าขอคงชื่อประเทศไทยอย่างเดิม คือ
 ประเทศไทย

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช : กระทบไม่ได้ขึ้นมาแสดงความคิดเห็น
 คัดค้าน ท่านสมาชิกผู้ม ีเกียรติทั้งสองท่านที่ได้กล่าวอธิบายมาแล้ว เพราะเหตุว่าใน
 เรื่องที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศ เป็นอย่างไรนั้นกระทบยังไม่แสดงความคิดเห็น แต่ว่ากระทบมี
 ความข้องใจ อยากจะกราบเรียนท่านประธาน ขอประทานโทษด้วยวันนี้กระทบแก้ข้องใจ
 เหลือเกิน คือที่ข้องใจนั้นว่าอย่างไร ในการที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศ เป็นประเทศอะไรก็
 ตามที่ เราสามารถที่จะกระทำได้ด้วยการแก้ไขชื่อประเทศในรัฐธรรมนูญเท่านั้นหรือ
 เท่าที่กระทบจำได้ การเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเมื่อ ๒๒ ปีมาแล้วนั้นได้มีประกาศเปลี่ยน
 ชื่อประเทศขึ้นก่อน แล้วจึงได้แก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งประเทศสยาม ให้เป็นรัฐธรรมนูญ
 แห่งประเทศไทย การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นแก้หลัง เมื่อได้มีการเปลี่ยนชื่อประเทศแล้ว
 ต่อมาเท่าที่จำได้อีกก็ได้มีสงครามเกิดขึ้น และได้มีสัญญาสมบูรณ ์แบบ เมื่อเสร็จ
 สงคราม มีอังกฤษชาติเดียว ในหมู่พันธมิตรที่ต่งเงื่อนไขมาในสัญญา ว่าให้เรียกชื่อ
 ประเทศนั้นว่าประเทศสยาม และรัฐบาลในสมัยนั้นก็ไม่ปรากฏว่าได้ทำอะไรลงไป ก็ดู
 เหมือนจะบอกว่า จะเรียกว่าไทยก็ได้ สยามก็ได้ เพราะว่าก็เพียงแต่ชาติเดียวมาบังคับ ก็
 ไม่ได้มีใครทำอะไรจริงจึง แล้วประกาศเปลี่ยนชื่อประเทศ ก็ยังไม่โตยกเล็ก นี้ก็เป็น
 ปัญหา จนกระทั่งมาถึงการร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๒ ก็เนื่องด้วยว่าในขณะนั้น
 อนุญาตว่าจะเรียกสยามก็ได้ ไทยก็ได้ นี้แหละครับจึงได้เกิดมีการอธิบายกันข้าง ว่า
 ควรจะเรียกว่าประเทศอะไรแน่ แล้วรัฐธรรมนูญก็เขียนลงไปว่าประเทศไทย หน้าที่

กระผมขังใจ ก็คือว่าในขณะที่ ประเทศนี้ เรายังเรียกว่าประเทศไทยอยู่ การที่ท่าน
สมาชิก ท่านได้แสดงเหตุผลที่น่าฟัง ว่าควรจะเปลี่ยนเป็นประเทศสยามนั้น กระผมไม่
มีอะไรจะคัดค้าน แต่กระผมวิตกว่าในขณะที่ยังเป็นประเทศไทยอยู่นี้ ถ้าหากว่าสภานิติ
มติว่า ให้เป็นประเทศสยาม ก็จะต้องส่งร่างไปให้กรรมการร่าง เขียนร่างรัฐธรรมนูญ
แห่งประเทศสยาม ซึ่งประเทศนี้ก็ยังเป็นประเทศไทยอยู่ ก็ยังเป็นประเทศไทยต่อไป
เขียนรัฐธรรมนูญแห่งประเทศสยาม จะเอาไปใช้ที่ไหนก็ไม่ทราบ ฟังดูก็ชอบกลอยู่นะ
ครั้น คือนั้นกระผมมีความข้องใจอย่างนั้น แล้วก็จริงอยู่ที่ถ้าหากว่าประกาศรัฐธรรมนูญ
ว่าเป็นรัฐธรรมนูญของประเทศสยามออกมาแล้ว บางทีประกาศอื่น ๆ ที่ขัดกับรัฐธรรมา
นูญ ก็คงจะเลิกไปโดยปริยาย แต่ว่าอีกทีครั้น รู้สึกว่ายังขัดข้องในใจ ผมก็ยังไม่
สามารถจะขจัดความข้องใจของกระผมได้ ว่าการเปลี่ยนชื่อประเทศนี้ ควรจะมีพิธีการ
อย่างใดบ้างใหม่ นอกจากการที่สักแต่จะเขียนคำว่า “สยาม” ลงไปในรัฐธรรมนูญ นี้ที่
กระผมกราบเรียนท่านประธานก็ด้วยเหตุนี้ คืออยากจะให้สภานิติพิจารณาโดยรอบคอบ
ไม่ใช่ว่าพิจารณาเพียงเล็งแต่ในแง่เดียวเท่านั้น มีความข้องใจแต่เพียงเท่านี้

พันเอก หลวงวิจิตรวาทการ : ในชั้นต้นกระผมขอประทานกราบเรียนว่า วิ
ทำงานของคณะกรรมการระเบียบวาระนี้ ไม่เหมือนคณะกรรมการอื่น ๆ ของสภา
คือว่าในคณะกรรมการอื่น ๆ ของสภานิติ เรื่องราวที่เป็นปัญหาที่ต้องถกเถียง และ
วินิจฉัยกันให้เด็ดขาดในที่ประชุม คณะกรรมการอาจจะเห็นเอกฉันท์ หรืออาจจะเห็น
เสียงข้างมาก เมื่อใดวินิจฉัยมาอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ทางคณะกรรมการเองจะมา
เถียงกันในที่ประชุมสภาอื่นไม่ได้ ต้องถือว่า เป็นมติของคณะกรรมการ แต่ทว่าใน
เรื่องของคณะกรรมการระเบียบวาระ เราไม่ได้มีวิธีการอย่างนั้น หน้าที่ของเราเป็น
แต่เพียงตั้งประเด็นมา ส่วนปัญหาที่จะตอบประเด็นอย่างไรนั้น ก็ได้ตกลงกันว่ากรรมา
ธิการ แต่ละคนมีสิทธิที่จะมาแสดงความเห็นในสภานิติ กระผมขอประทานกราบเรียน
ความขงก่อน เพราะเหตุว่าท่านสมาชิกผู้ใดได้แสดงเป็นคนแรกนั้น ก็เป็นกรรมาธิการ
ระเบียบวาระ ผมเองก็เป็นกรรมาธิการระเบียบวาระ แต่เราอาจจะมีความเห็นที่ขัดแย้งกัน
ก็ขอประทานชี้แจงในสภานิติ ระเบียบวาระที่ตั้งมานั้น มีว่าเราจะใช้ชื่อว่าประเทศไทย

หรือสยาม หรือชอน เรืองชอนกระผมเข้าใจว่า คงจะไม่มีใครคิดไปถึง คงมีผู้หา
 อยู่เพียงว่าเราจะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” ในชั้นแรกกระผมขอ
 ประทานเรียนว่าคำว่า “สยาม” นั้นเป็นคำใหม่เพิ่งมาใช้ในรัชกาลที่ ๔ เมื่อราว
 ๑๐๐ ปีมานเอง ถ้าหากว่าเราจะตรวจดูเอกสารของเรารุ่นเก่า ๆ เก่าแก่ที่สุดที่เราจะ
 หาได้ เช่นในศิลาจารึกสุโขทัย หรือหนังสือที่แต่งในสมัยสุโขทัย หรือเช่นไตรภูมิ
 พระร่วง หรือกฎหมายสุโขทัย บางแห่งที่เรายังเก็บไว้ในกระทรวงมหาดไทย หรือกฎหมายเก่า
 ที่ประกาศใช้ในสมัยศรีอยุธยา เริ่มแต่รัชกาลที่ ๑ พระรามาธิบดีอย่างทองมาจนถึงสมัย
 พระบรมโกศ หรือเอกสารในสมัยพระนารายณ์ เรายังหาได้อีกเป็นอันมาก หรือ
 เอกสารกฎหมายในสมัยรัตนโกสินทร์ ๓ รัชกาลแรกเราไม่ได้พบที่ไหนเลย ว่ากฎหมาย
 หรือเอกสารเหล่านั้น เรียกชื่อประเทศเราว่าประเทศไทย เพิ่งมาพบในรัชกาลที่ ๔
 อย่างที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งได้ชี้แจงมานั้น เป็นการถูกต้องแล้ว คือในรัชกาลที่ ๔ นั้น
 เริ่มทำสัญญาสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ และในข้อสัญญานั้นมีประโยคไว้เสมอว่า ถ้ามี
 ข้อความขัดแย้ง ก็จะต้องถ้อยความในภาษาฝรั่งเป็นหลัก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า
 เจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเป็นนักปราชญ์อยู่ในเวลานั้น ก็ทรงพยายามที่จะแปลความในสัญญา
 ให้ตรง ให้มากที่สุด ที่จะตรงได้ ในข้อสัญญาฝรั่ง ก็ใช้คำว่า ซาแอม ก็บัญญัติให้
 ใช้คำว่า “สยาม” เพราะฉะนั้นคำว่า “สยาม” จึงได้มีขึ้นตั้งแต่ในสมัยรัชกาล
 ที่ ๔ แต่ว่ามีความจริงอันหนึ่ง ซึ่งเราควรจะสังเกต คือในหนังสือต่างประเทศนั้น เขา
 เรียกเราว่า “เซียม” หรือ “ไซแอม” มาครั้งไหนเรียกมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล
 เรียกมาจนถึงสมัยใหม่ ถ้าเราจะค้นเอกสารเก่า ๆ ของต่างประเทศ เช่นเอกสารของ
 ฮอลันดา ซึ่งสัมพันธ์มาก เพราะเหตุว่า ในเวลานั้นฮอลันดา เป็นชนชาติหนึ่งที่เขา
 ตั้งทำการค้าขายอยู่ในกรุงศรีอยุธยา เป็นเวลานาน เขามีจดหมายไปมาถึงกัน ซึ่งเหตุ
 การณ์ในสมัยนั้น ซึ่งเราสามารถจะเอามาเป็นประวัติศาสตร์ ได้เรียกชื่อประเทศเราว่า
 “ไซแอม” เอกสารของฝรั่งเศสในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทั้งหมดเรียกว่า “เซียม”
 รวมความว่า สำหรับทางเราตั้งต้นประวัติศาสตร์ของเรา มาจนกระทั่งถึงรัชกาลที่ ๔
 เราไม่เคยเรียกประเทศเราว่าสยามเลย แต่ว่าชาวต่างประเทศเรียกเราว่า “ไซแอม”

เหตุจริงเป็นเช่นนั้น กระผมขอประทานชี้แจงในข้อนี้เพื่อให้สิ้นกระแสความ ซึ่งอาจจะ
 เป็นเวลานานสักหน่อย กระผมก็ขออภัย คือในทางค้นคว้าในทางนี้ ซึ่งเรายอมรับนับถือ
 มออยู่ ๓ ท่าน ท่านหนึ่งคือ สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพ คนที่ ๒ คือ
 ศาสตราจารย์เซเคส คนที่ ๓ คือศาสตราจารย์ เอเดียน โอโมนีย์ เรารู้จักสมเด็จพระ
 พระยาตำราจราชานุภาพ เพราะว่าเราได้อาศัยตำราหรือตำราของท่านมาจนบัดนี้
 เรารู้จักท่านศาสตราจารย์ เซเคส เพราะว่าเราได้เคยเป็นข้าราชการในรัฐบาลไทย
 เรามา และเป็นนักปราชญ์ที่เรานิยมกันมาก ส่วนอีกคนหนึ่งก็แต่งตำราหรือตำรา ซึ่งมีคน
 นิยมนับถือมาก ทั้ง ๓ ท่านได้ทำการค้นคว้าไว้อย่างเดียวกัน คือในสมัยที่ขอมปกครอง
 ในประเทศเรา ขอมได้ตั้งศูนย์การปกครองขึ้น ๒ แห่ง แห่งหนึ่งตั้งไว้ทางเหนือ ชื่อ
 ว่าเมืองสยาม อีกแห่งหนึ่งตั้งไว้ทางใต้ ชื่อว่าเมืองละโว้ ใครอยากเรียกดินแดนในทาง
 นี้ ก็เอาชื่อ ๒ ชื่อมาเรียก คือว่า “สยามละโว้” ทุนเงิน ก็เอาไปเรียกว่า “เซียมลล”
 เซียมลล คือสยามละโว้เอาไปเรียกรวมกัน เขาเรียกว่าเซียมลล หรือเสียมลลอก ผม
 เคยพบคำกลอนของเก่าที่เขาแต่งเยาะเย้ยผญา ทิมผวจก และก๊กเจกทอดทิ้งไป เขา
 เขียนว่าลลอกของตั้งชัวเอาตัวรอด มาถึงทอดตัวไว้ในเซียมลลล คือคำว่าเซียมลลล เจก
 เรียกเรามาช้านาน ตั้งแต่ขอมได้ตั้งศูนย์การปกครองขึ้น ๒ แห่ง คือทละโว้ และที่
 เมืองสยาม คราวนั้นเมื่อฝรั่งเสศคนแรก มาเขียนเรื่องราวทเกยวกบเมืองไทยเรา
 คือมาโคโปโล ซึ่งผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ คงจะได้ยินชื่อเสียงท่านนั้นแล้ว ก็เอาอย่าง
 นั้น แต่ไปตัดออกเสียครึ่งหนึ่ง คือไปเขียน SYAM ซึ่งอ่านว่าสยาม คำนี้แหละครบที่ไท
 อิมพอร์ตเข้าไปในยุโรป เป็นหนังสือเล่มแรกทีกล่าวถึงประเทศเรา เพราะฉะนั้นฝรั่ง
 ทั้งหมดจึงได้เขียนว่าสยาม แต่ภายหลังตัว Y กลายเป็นตัว I ไป กลายเป็นไซแอม
 หรือเป็นเสียม ทุนกระผมจะขอประทานเข้าประวัติศาสตร์สักเล็กน้อย คือเรารู้ว่าประวัติ-
 ศาสตร์ ของชาติไทยเราในแผ่นดินนี้ ตั้งต้นด้วยการที่บุคคลสำคัญ ๒ คน คือ
 พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ หรือพ่อขุนผาเมือง รวมกำลังกันเข้ายึดคฤหาสน์การปกครองของขอม
 ในทางทิศเหนือก่อน ศูนย์การปกครองอันนี้ คือเมืองสยาม เมื่อยึดได้แล้วก็เปลี่ยนชื่อ
 เมืองสยาม เป็นสุโขทัย คำว่าสุโขทัย เวลานเราเขียนว่า “ทัย” เพื่อจะให้เข้ากับคำ

ชาติ ซึ่งแปลกันว่ารุ่งอรุณแห่งความสุข แต่ถ้าแม้ว่าเราจะไปคุยตัวศิลาจารึก เราจะเห็นได้ว่า คำว่า “ไทย” ในศิลาจารึกนั้นเขียนเหมือน “ชาติไทย” เขียนเหมือนชื่อของชาติไทย ความมุ่งหมายของท่านผู้ตั้งชื่อสุโขทัย คงจะมุ่งหมายว่าต่อไปในไทยจะเป็นสุขกันเสียที รอดพ้นจากการปกครองของขอมแล้ว เป็นอิสระแล้ว เปลี่ยนชื่อสยามเป็นสุโขทัย ก็เป็นการสมควรหรือครบ ที่เราจะกลับไปเอาชื่อ ที่เปลี่ยนมาคงราว ๗๐๐ ปี กลับมาใช้ใหม่ ตั้งแต่บัดนั้นเราก็ดูใช้เมืองหลวงเป็นชื่อประเทศ เราเรียกชื่อประเทศในสมัยสุโขทัย ว่ากรุงสุโขทัย เราเรียกชื่อประเทศในสมัยอยุธยา ว่ากรุงศรีอยุธยา มาถึงสมัยกรุงธนบุรี เราเรียกว่ากรุงรัตนโกสินทร์ เราเรียกกันมาอย่างนี้ ไทยเราไม่เคยเรียกสยาม มาจนกระทั่งเปลี่ยนในรัชกาลที่ ๔ ที่กระผมกราบเรียนมาข้างต้น แต่ทว่าเราจะเรียกว่าอะไรก็ตามที จะเรียกว่ากรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงรัตนโกสินทร์ หรืออะไรก็ตามที แต่ราษฎรทั่วไปเรียกว่าเมืองไทย หนังสือฝรั่งรุ่นเก่าที่เขียนว่าไซแอม หรือเสียมินัน เขาก็ยังต้องอธิบาย ว่าสำหรับคนพื้นเมืองแล้วเรียกว่าเมืองไทย คำว่าเมืองไทย ได้มีมาช้านาน ในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงเองใช้ว่าเมืองไทย มีคำในประโยคหนึ่งว่าทวยคนอันมีในเมืองไทย ใช้คำว่าเมืองไทย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเองที่ทรงบัญญัติคำว่าสยามนั้น มีหลายแห่ง ซึ่งกระผมค้นคว้าเอามากราบเรียนกับท่านประธานได้ ในกฎหมายฉบับหนึ่งท่อกกเกี่ยวกับภาษีอากร ทรงใช้คำว่า “ประเทศไทย” คำว่า “ประเทศไทย” ได้ใช้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ เหมือนกัน เพราะฉะนั้นในสมัยที่รัฐบาลเปลี่ยนชื่อสยาม เป็นประเทศไทยนั้น ก็ไม่ใช่ นอกคอก นอกคู้ ก็ได้เอาตัวอย่างพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั่นเอง ที่ได้เขียนไว้ในที่ข้างแจ้งว่าประเทศไทยมาใช้ คราวนั้นกระผมขอกลับไปหาคำว่าสยามอีกหน่อย ทางค้นคว้าของนักปราชญ์ ๒-๓ คนที่กระผมเรียนมาข้างต้น บอกว่าชื่อสยามนั้นมียอยู่ในศิลาจารึก ๒ แห่ง แห่งหนึ่งเป็นศิลาจารึกของจำปา เขียนไว้ว่า “ชาวสยามเป็นคนป่าพวกหนึ่ง” อีกอันหนึ่งเป็นจารึกทันครวัด เขียนไว้ว่า “ชาวสยามเป็นคนป่าพวกหนึ่ง ซึ่งขอมไซ้เป็นทาส” เมื่อนักปราชญ์สองท่านนี้ได้พบศิลาจารึกทั้งสองแห่งแล้ว ท่านก็สันนิษฐานว่า คำว่า “สยาม” ในจารึกนั้นเห็นจะไม่หมายถึงคนไทยแน่ เพราะเหตุว่า คนไทยเราเวลานั้นเจริญจนกระทั่งขอม

ไม่สามารถเรียกว่าข้าเถื่อนได้ อาจจะเป็นคนอะไรอีกพวกหนึ่งก็ไม่รู้ เขาก็สงสัยว่า คงจะเป็นคนป่ารุ่นเดียวกับพวกละว้า ซึ่งหนาแน่นที่เมืองลพบุรี เขาชื่อเมืองละโว้ อีกพวกหนึ่ง พวกชาวสยาม ซึ่งเป็นคนป่าเหมือนกัน ไปหนาแน่นอยู่ทางเหนือ ตรงกับ สุโขทัย ก็เรียกเมืองนั้นว่าสยาม ก็เมื่อจาร์กยังบอกช้อยอย่างนั้น ว่าชาวสยามนั้น หมายถึงคนป่าพวกหนึ่ง ที่ขอมเคยใช้เป็นทาส ถ้าอย่างนั้น ถ้าเราเปลี่ยนกลับมา เป็นสยาม ผมว่าคนคนหนึ่งจะดีใจมาก คนคนหนึ่งทศกัณฐ์จะให้ร้ายย้ายถิ่นที่ประเทศไทยอยู่ เป็นเนืองนิจ คนที่จงใจคิดร้ายต่อเมืองเราอยู่ตลอดเวลา คนที่ทศกัณฐ์จะกล่าวร้ายใส่ โทษนายกรัชมุนตรี รอนนายกรัชมุนตรี และรัฐมนตรีผู้ใหญ่ของเรา นอกนั้นจนกระทั่งถึง กล่าวคำที่ เป็นกเวหมันพระบรม เทชานภาพ ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คนคนหนึ่งจะดีใจมาก ถ้าเราเปลี่ยนชื่อประเทศเราเป็นประเทศสยาม แกะจะได้มีทาง อ้างจารึกนครวัดอีกอันหนึ่ง บอกว่าชาวสยามนี้ เคยเป็นคนป่าที่ขอม ซึ่งเป็นบรรพบุรุษ ของเขาเคยใช้เป็นทาสมา อันนี้กระผมกลัวมาก เพราะฉะนั้นก่อนที่สถานจะตัดสินใจ อะไร อย่างใดอย่างหนึ่ง กระผมขอประทานกราบเรียนให้ระลึกถึงความซื่อสัตย์ซื่อ ส่วนที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่ง ที่กล่าวเป็นคนแรก ได้ชี้แจงว่าเราเปลี่ยนสยาม เป็นประเทศไทย ด้วยความคิดแบบนาซี หรือแบบฟาสซิสต์ กระผมขอประทานกราบเรียนเหตุผลมี ลึกซึ้งไปมากกว่านั้น คือบุคคลที่ใดกระตุ้นเตือนใจของเรา ที่ได้ปลุกใจให้เราได้เห็น ความเป็นไทย ที่ได้ทำให้เรานับถือความเป็นไทยมากขึ้น คือองค์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมารเกล้าฯ ซึ่งได้มีพระนามจารึกอยู่เหนือเศียรเกล้าของ พวกเราในเวลานี้ ได้ทรงปลุกความรักชาติ ได้ทรงสอนให้พวกเราเห็นคุณค่าของ คำว่า “ไทย” กระผมจำได้ เพราะกระผมอยู่กระทรวงการต่างประเทศมาช้านาน แต่ก่อนนี้พระราชสาส์น หรือตราตั้งทูต หรืออะไรที่เป็นหนังสือมอบอำนาจละก็ต้อง ขึ้นต้นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยาม ผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ปกครองชาวไทย เขมร ลาว กาว มลายู กะเหรี่ยง และอื่น ๆ ทำให้ถึงเขียนว่าอย่างนั้น ก็เพราะว่าในเวลานั้นเรารู้ว่าชนบางพวก เช่นชาวเมืองสุรินทร์ บางส่วนเรารู้ว่า เป็นเขมร ทางเหนือ และทางตะวันออกเฉียงเหนือ เราเรียกว่าลาว & จังหวัดภาคใต้เรียกว่า

3961100790

ประเทศ ที่เขาจะเรียกอย่างเต็ม คือประเทศไทยเขาจะเรียกว่าไซแอมอย่างเต็ม แล้ว
ประเทศอิหร่านเขาจะเรียกว่าเปอร์เซียอย่างเต็ม เขาไม่ยอมเปลี่ยน เรื่องนี้เรารู้ว่าอะไร
เขาไม่ได้ เพราะเหตุว่าภาษาของเขา เรายังก็เหมือนกัน เรารู้ชื่อประเทศ
ซึ่งไม่มีใครเรียกเหมือนกันอย่างเราเรียกประเทศหนึ่งว่าอังกฤษ ก็ชาวอังกฤษเองเขาก็ไม่
ได้เรียกประเทศเขาอย่างนั้น ที่ใกล้ที่สุดคือนักบินแลนด์ ต่อมาเป็นเกรตบริเตน เป็น
อย่างอื่น เราเรียกประเทศหนึ่งว่าฝรั่งเศส ซึ่งก็ไม่มีใครเรียก เขาเรียกของเขา
ว่าฟรังซ์ เราเรียกเมืองหลวงนครอันหนึ่ง ว่ากรุงลอนดอน ซึ่งก็ไม่มีใครเรียกเหมือนกัน
ผู้เป็นเจ้าของเมืองหลวง เขาก็เรียกของเขาว่าลอนดอน เราเรียกเมืองใหญ่เมืองหนึ่ง ว่า
ปารีส อันนี้ไม่มีใครเรียกจริง ๆ ครบ คือว่าจะเรียกในภาษาอังกฤษก็พริส ถ้า
หากว่าจะเรียกในภาษาของเขา เขาเรียกว่าปารีส แต่เราก็เรียกว่าปารีส เรารู้
ใช้กันมา เรื่องคำต่างประเทศนี้ผมไม่รังเกียจ คือว่าเราจะเรียกว่าอย่างไรก็ตามใจ
ถ้าเราไม่ชอบคำว่าไทยแลนด์ แต่ปัญหาเฉพาะหน้าที่เรากำลังพูดกันในเวลานี้ คือ
คำว่า “ประเทศไทย” นั้น ผมขอประธานเสนอให้คงไว้อย่างเดิม ด้วยเหตุผลหลาย
ประการ และด้วยความหวาดกลัว อย่างที่ผมเรียนมาแล้วนั่นเอง

นายมาลัย ชูพินิจ: กระผมรู้สึกว่าการที่จะใช้นามว่าไทย หรือสยามนั้น
ที่จริงมีความสำคัญมากเท่า ๆ กันอย่างที่ท่านสมาชิกท่านแรกได้กล่าวมาแล้ว สำคัญ
จนกระทั่งว่าบางครั้งนึกไม่ได้ว่า ที่เราควรจะให้ประชาชนทั่วทั้งประเทศมีสิทธิ มีเสียง
ในการที่เขาจะเลือกของเขา แต่อันนี้คงทำไม่ได้ นี่เป็นความรู้สึกของกระผม เท่าที่
ได้ฟัง หรือได้สังเกตมาเท่านั้น มีความสำคัญมากจริง ๆ แต่ว่าโดยส่วนตัวของกระผม
เองแล้ว ขอกราบเรียนใต้ที่เดี๋ยวว่า เรื่องไทยหรือสยามนั้น กระผมไม่รังเกียจ
ทั้งคู่ เพราะอะไร คือคำว่านามนี้ แม้แต่บุคคลเราเอง ซึ่งเป็นเพียงเอกชน
เราก็ยังอดส่ำหัดงนามกันอย่างไรเพราะ ต้องตั้งนามมีศัพท์ จะไปข่มนามหรือข่ม
เคาระห์ร้ายอะไรต่าง ๆ แล้วคงงนามอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นชื่อประเทศ
แล้ว ทำไมเราถึงจะไม่ตั้งนาม ซึ่งมีความหมาย เพราะว่าป็นสัญลักษณ์ของ
คนทั้งชาติ ของคนทั้ง ๒๕ ล้าน นั้นสำหรับที่ว่าคงเป็นไทยไว้ หรือว่าจะ

เปลี่ยนกลับเป็นสยามนั้ กระทบเองมานกถึงอยู่บนั้ ไม่ใช่กันอย่างว่าด้วยอารมณ์หรือ
 ความชอบ เพราะว่ามีเหตุตอนครั้งเปลี่ยนจากสยามเป็นไทยมาครั้งนั้น กระทบก็ไม่ได้
 ชอบอยู่แล้ว แล้วก็มีเหตุผลเหมือนกัน ไม่ใช่เหตุผลเรื่องอารมณ์ หรือความชอบ
 เลย ๗) แต่ก็เป็นหลักในทางประวัติศาสตร์ แต่คราวนี้ กระทบคิดด้วยความรู้สึก
 อย่างหนึ่งว่า เมื่อเราจะเปลี่ยนนามนี้ กระทบนั้นก็อยู่ข้อแรกที่เดี๋ยวว่าเราจะได้อะไร
 ขึ้นมา แล้วเราจะเสียอะไรไปถ้าเราไม่เปลี่ยน กระทบนั้นก็อยู่อย่างนี้ เพราะว่า การ
 เปลี่ยนแต่ละครั้งนั้นเกิดความยุ่งยากเหลือสติกำลัง หมดเปลือง แล้วก็ความเคยชิน
 ในที่เรารู้จักการรู้จักมักคุ้นของชาวต่างประเทศ ก็ต้องเสียเวลานาน แขนงที่
 ซึ่งเมื่อก่อนนี้ เราเคยใช้ว่า “สยาม” เมื่อถ้าเราเดินทางไปที่ต่างประเทศหรือ
 หนังสือที่ส่งเข้ามาเดี๋ยวนี้ แม้แต่ไทยแลนด์ก็ยังคงเรียกว่า “สยาม” อยู่ปรากฏ
 เป็นอันมากแล้วแม้จนกระทั่งหนังสือ ซึ่งเขาเขียนถึงเมืองเราที่ใช้คำว่าสยามก็ยังมีอยู่
 เป็นอันมาก สิ่งเหล่านี้กระทบจะไม่พูดไปถึงเรื่องทำตำราเรียน หรือว่าทางจารึกเป็น
 ตัวอักษรไว้ตามสถานราชการ แบบฟอร์มหนังสืออะไรก็ต่ออะไร ตลอดจนกระทั่ง
 สัญญาระหว่างประเทศเหล่านี้ กระทบจะไม่กล่าวถึงขึ้นนี้ คราวนี้การที่เราจะ
 พิจารณาชื่อของประเทศนั้น ไม่ใช่ที่เราจะเอาความอยาก หรือความปรารถนาของ
 เราเป็นที่ตั้ง อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวมาแล้วนั้นกระทบเห็นด้วย และ
 ตามที่ท่านสมาชิกผู้เกียรติท่านเหล่านั้น ได้ยกประวัติศาสตร์มานั้นกระทบรู้สึกว่ามันน่า
 ฟัง แต่ว่าในขณะที่เดียวกันกระทบรู้สึกว่ามิอะไรก็ค้ำค้ำอยู่ สำหรับที่ใดพิจารณาหรือ
 ใ้้อ่าน ใ้คักศึกษามาตามสมควร กระทบไม่ใช่กับประวัติศาสตร์ แต่ว่าเพียงสนใจอยู่เป็น
 อันมาก คือคำว่า “สยาม” นี้ ตามที่ท่านใ้้อ้างมานั้น ท่านอ้างถึงมาโคโปโล ว่า
 เป็นคนแรกที่ใ้้นำชื่อ “สยาม” ออกไปเผยแพร่ในต่างประเทศ อันนี้กระทบ
 เสียใจว่าในหนังสือที่มาโคโปโลเขียนนั้น ก็ไม่เคยปรากฏ เพราะว่าใ้้อ่านโดย
 ละเอียดยเหมือนกัน ในสมัยที่มาโคโปโลลงมาั้นไม่ได้มาถึงสยาม แต่มาถึงเพียงจำปา
 หรือภาคที่เวียตนามเห็นอกตอยู่ ณ บัดนี้ท่านนั้น แล้วมาโคโปโลที่เขียนมาจนนั้น ก็
 เขียนถึงนครอม ซึ่งเขียนสมัยการปกครองของพระเจ้าไชยวรรมันที่ ๒ แต่ว่าในขณะที่

เคยถกกัน ๓ ปีต่อมาชาวจีนคนหนึ่ง ซึ่งเป็นพ่อค้าแลวกี่มาอยู่ที่นครอมเป็นเวลาถึง ๑๑ เดือน ท่านผู้นั้นคือโจวตากวน ก็กลับไปก็ไปเขียนบันทึก หรือเขียนจดหมายเหตุไฉน ก็ไต่กล่าวอ้างถึงสยาม แต่เขาไม่ได้กล่าวอ้างอย่างที่ท่านได้อ้างว่าสยามเป็นคนข่าเถื่อน เขาเรียกแต่เพียงว่า "ฮวน" คำว่า "ฮวน" คำนี้กระผมเองก็ได้ยินมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยกบฏไฉ่ชาน หรือสมัยราชวงศ์ถัง ราชวงศ์ซัน ถานออกจากเมืองจีนแล้วเขาก็เรียกว่า "ฮวน" ทั้งนี้ ตั้งแต่สมัยที่เราตั้งราชอาณาจักรอยู่ที่นั่น นักปรากฏอยู่ในประวัติศาสตร์ตั้งแต่ พ.ศ. ๖๘๕ ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าประเพณีของชาวจีนอย่างนั้น แต่ถ้าเราพิจารณาถึงหลักการปกครองในสมัยนั้นเจ้า แม้แต่ในสมัย ๑๑๙๓ คือในสมัยของพระเจ้าสันโล เราก็เห็นว่าสมัยนั้นเจ้า ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๖ แคว้น รวบรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีอำนาจมาก อันนั้นเมื่อเขาจะกล่าวถึงเรา หรือในเวลานั้นเขาก็เรียกว่า "ฮวน" สมัยที่ขงเบ้งลงมาถึงมาปราบฮวน แต่ความจริงฮวนในขณะนั้นมีความเจริญก้าวหน้ากว่าทางจีนด้วยซ้ำไป เพราะว่าโดยประวัติศาสตร์แล้ว ท่านเองท่านเป็นนักประวัติศาสตร์ ท่านก็ต้องยอมรับว่าพวกโดยเชื้อชาติดั้งเดิมของเราจริง ๆ แล้วไทยเราไม่ได้มีประวัติศาสตร์มาเพียง ๒ หรือ ๓ พันปี แต่เกือบ ๖ พันปี นับตั้งแต่สมัยจันยงไม่เคยขึ้นมาเป็นราชอาณาจักรอย่างในปัจจุบัน อันนั้นเป็นหนังสือซึ่งมีประวัติศาสตร์เราจะค้นได้ ไม่ใช่เฉพาะประวัติศาสตร์ฉบับที่คุณพระสารสาสน์ ท่านได้เขียนไว้ สมัยที่ยังอยู่ที่นี่เท่านั้น แต่ยังมีอีกคนหนึ่งคือ มิสเตอร์ โบลเซอร์ ซึ่งเขียนประวัติศาสตร์ของประเทศจีน เขาก็ได้กล่าวไว้เหมือนกันว่า สมัยที่ไทยดั้งเดิมทีเดียว ที่เราอยู่เห็นอันนั้นไปนั้น จีนยังมีอาณาเขตไม่ต่ำกว่าแม่น้ำแยงซีลงมาเลย แล้วการที่ไทยเราต้องกระจัดกระจายถูกขยับไล่ลงมา จนกระทั่งมาตั้งนานเจ้านั้น ก็มารวมกันเข้า เป็นชาติที่เข้มแข็งประเทศนี้ก็ถูกจีนเขาคัดไปเป็นเมืองขึ้นของเขา ต้องถวายราชบรรณาการ ประเทศก็ต้องย่อนกลีบลงมาข้างล่าง ประเทศก็จันจนกระทั่งแตกกระจัดกระจายไปจนกระทั่งถึงสมัยพระเจ้าสันโล พระเจ้าโกะล้อฝง พระเจ้าฟล้อโกะ อะไรที่ต่อมาก็เป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งคงจะทราบกันดีอยู่ กระผมจะ

มาอยู่ หรือพวกเขมร ซึ่งเป็นทางภาคใต้ของอินเดีย ไม่ใช่เขมรเดี๋ยวนั้น ยกมาทาง
ภาคใต้ของอินเดีย มาครอบครองลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ หรือตั้งแต่ปากแม่น้ำแควก็ลง
มาถึงปากแม่น้ำโขง ก็ระบไว้แล้วว่าดินแดนนั้นเป็นของสยาม แต่ว่าส่วนคนนั้นใน
จดหมายเหตุนั้นเอง แม้แต่มีสเตอร์ริคว์เควิส ก็เรียกว่าคนไทยเป็นอย่างนั้น ตกกลางหลัก
ที่เราจะยึดถือคือว่า เราจะตั้งนามของประเทศนี้ โดยตั้งเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ หรือว่า
ตั้งโดยใช้เอาถิ่นประเทศ หรือภูมิประเทศที่เขาปกครองนั้นอยู่ มีอยู่สองประการ
แต่ถ้าโดยความรู้สึก หรือความเห็นชอบของกระผม หรือความสัจย์จริง ๆ กระผม
ไม่ขัดข้อง คือว่าจะคนไทยก็ได้ จะเป็นสยามก็ได้ แต่ขอให้ถึงว่าสำคัญอยู่สอง
ข้อ เราจะได้อะไรมาจากการเปลี่ยนอันนี้ และเราจะเสียอะไรไปบ้าง ถ้าเราไม่เปลี่ยน
ขอบคุณ

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช: ผมขอประทานเรียนข้อเท็จจริงสักสองข้อ
เท่านั้น ได้มีท่านสมาชิกผู้เกียรติท่านหนึ่ง ได้อภิปรายว่าที่นครวัดมีจารึกไว้ว่า
ชาวสยามเป็นคนป่า ซึ่งความจริงที่นครวัดมีจารึกตามระเบียบว่า เข็มมกฏ แล้วก็
มีภาพชาวสยามในสมัยนั้นยกทัพ คำว่า เข็มมกฏ ก็แปลว่าห้อง หรือช่องสยามเท่านั้น เขา
บอกว่าภาพของใครเท่านั้นเอง ส่วนจารึกอื่นผมไม่ทราบ ส่วนที่นครวัดดูเหมือนจะไม่มี
มีแต่บอกอย่างเดียวว่า เป็นช่องของชาวสยามอันหนึ่ง และอันสองได้มีท่านสมาชิก
อภิปรายว่า คำว่าสยามนั้นเป็นคำที่คนต่างชาติต่างภาษาเรียก ไม่เคยปรากฏว่ามี
ในประเทศไทย ขอนี้ผมขอประทานเรียนว่าในหนังสือชินนระการมาลี แต่งโดยพระ
ศิริมิ่งคลาจารย์ที่เมืองเชียงใหม่ เมื่อประมาณห้าร้อยปีมาแล้วนั้น ได้มีคำว่าสยามรัฐ
อยู่หลายแห่ง หมายความว่าดินแดนประเทศตั้งแต่สุโขทัยลงมา ก็ใคร่ขอประทาน
เรียนไว้ให้ทราบข้อเท็จจริงเท่านั้น

นายประยูร กาญจนกุล: ประเด็นที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศไทยนี้ มีสมาชิก
ท่านหนึ่งได้อภิปรายโดยอ้างหลักที่ว่า การขนานนามประเทศในสมัยใหม่ หรือใน
สมัยปัจจุบันนี้ เขาถือหลักสัญชาติมากกว่าหลักเชื้อชาติ ขอนี้กระผมก็เห็นว่า
หลักที่ถูกต้อง แต่กระผมก็เห็นต่อไปว่า ถึงแม้ว่าเราจะถือหลักสัญชาติในการกำหนด

ชื่อประเทศก็ตาม เราก็อาจใช้คำว่า “ไทย” ได้ เพราะว่าสัญชาติที่เราใช้มาสำหรับคนไทยนั้น เราไม่เคยใช้คำว่า “สัญชาติสยาม” เลย เราใช้คำว่า “สัญชาติไทย” ตลอดมา ก็ตรงกับชื่อชนชาวไทย ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศ เพราะฉะนั้นก็เป็นการที่ตรงกับหลักที่ใช้มาดั้งเดิม และตรงกับหลักวิชาด้วย เพราะว่าประเทศไทยนี้มีชนชาติไทยเป็นเจ้าของประเทศแต่ผู้เดียว แล้วคำว่า “ชาติ” นั้น ในทางนิติศาสตร์ ก็หมายความว่าถึงหมู่คณะ บุคคลซึ่งอยู่ใต้สังกัดของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยมีสัญชาติเป็นเครื่องหมายก็โดยนิตินัย เพราะฉะนั้นเมื่อชนชาติไทยเราเป็นเจ้าของประเทศแต่ผู้เดียว เราก็ควรใช้คำชื่อประเทศว่าประเทศไทย และแม้จะถือหลักสัญชาติให้ถูกต้องตามหลักวิชาก็ตาม ประเทศไทยไม่ได้ประกอบด้วยชนหลายชาติเป็นเจ้าของประเทศ เหมือนอย่างบางประเทศ เช่นอย่างประเทศยูโกสลาเวีย ซึ่งประกอบด้วยชนชาติโครอิต ชนชาติเซอร์เบียอะไรต่าง ๆ เหล่านี้รวมกันเข้าเป็นเจ้าของประเทศ แต่ถือสัญชาติของยูโกสลาเวีย แต่ของเรานางซอของชนชาติก็กิต ที่เป็นเจ้าของประเทศแต่ผู้เดียว และชื่อของประเทศตรงกันเช่นนี้แล้ว กระทบเห็นว่าเป็นการถูกต้องมากกว่าที่จะใช้คำว่า “ประเทศไทย” ยิ่งกว่าประเทศสยาม แล้วนอกจากนี้คำว่า “ไทย” นี้ก็เป็นคำที่เป็นมงคล แปลว่าความเป็นไทย ความเป็นอิสระแก่ตัว สมควรที่จะใช้มากกว่าคำว่า “สยาม” ซึ่งจะแปลกก็คงจะแปลกกันไม่ได้ ก็สันนิษฐานไป บางคนก็แปลว่าสีคล้ำ โดยบอกว่ามาจากคำจีนว่าไฮฮามอะไรอย่าง ก็สันนิษฐานกันไป ถ้าจะแปลว่าสีคล้ำจริง ก็ไม่เป็นมงคลดีแห่งความเคร้าหมอง เพราะฉะนั้นที่ใช้คำว่า “ไทย” นี้เป็นการดีกว่า กระทบจึงเห็นว่าควรจะใช้คำว่า “ประเทศไทย” ต่อไปตามเดิม

หลวงประภอบนิตินสาร : ข้าพเจ้าได้ฟังท่านสมาชิกผู้มีเกียรติอภิปรายมาด้วยความสนใจยิ่ง และคิดว่าคงจะมีคนอภิปรายอีกมาก แต่เวลานี้ก็เที่ยง ๑๐ นาทีแล้ว จึงใคร่ขอเสนอญัตติให้เลื่อนการประชุมไป นั่งประชุมกันมาพอสมควรแล้ว ใครเห็นด้วยโปรดยื่นขรรค์รับรองตามข้อบังคับ

(มีสมาชิกรับรอง)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อมีสมาชิกรับรองตามข้อบังคับแล้ว ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๔

วันพฤหัสบดีที่ ๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๔

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๕ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: วันนี้สมาชิกมาร่วมการประชุม ๑๗๑ คนครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุม ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานสภาจะแจ้งต่อที่ประชุม สำหรับวันนี้ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑ มีท่านผู้ใดจะขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดบ้างหรือไม่ (ไม่มีสมาชิกผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เมื่อไม่มีผู้ใดจะขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใด ถือว่าที่ประชุมนี้ มีมติให้รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑

ระเบียบวาระที่ ๓ หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่งคณะกรรมการระเบียบวาระเสนอ หัวข้อที่ค้างการพิจารณา ๔ ข้อประเทศ จะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือข้ออื่น

นายประสงค์ บุญเจิม: เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๕๑ สภาร่างรัฐธรรมนูญในสมัยนั้นได้พิจารณาหัวข้อเดียวกันกับที่สภานี้กำลังพิจารณาอยู่ในขณะนี้ เมื่อได้มีการอภิปรายกันแล้ว ผลของการลงมติปรากฏว่า มีคะแนนเสียงที่จะให้ใช้ชื่อประเทศสยาม ๑๔ เสียง และที่จะให้ใช้ชื่อประเทศไทยมี ๑๘ เสียง จากจำนวนสมาชิก ๕๐ ท่านในสมัยนั้นมีผู้ออกเสียงรวมทั้งสิ้น ๓๒ มีคะแนนเสียง ๑๔ ต่อ ๑๘ ถ้าเราจะพิจารณา

กันให้คิดแล้ว เราจะถือว่า เป็นคะแนนเสียงข้างมาก ที่เด็ดขาดก็คงจะไม่ได้ เพราะเป็น
 คะแนนเสียงข้างมากอย่างปกติ แต่ยังมีสมาชิกอีก ๘ ท่านที่ไม่ได้ออกเสียง จะช่วย
 เหตุหนึ่ง เหตุใดก็ตาม ถ้าท่านได้ออกเสียง คะแนนเสียงนั้นก็คงจะเปลี่ยนแปลงไป
 และจะเปลี่ยนแปลงเป็นไปทางหนึ่งทางใดก็คงไม่มีใครทราบ อาจจะเป็นการตรงข้าม
 กับที่ลงมติไปแล้วก็ได้ ด้วยเหตุนี้กระผมจึงคิดว่า ตามที่คณะกรรมการ ได้กรุณา
 นำหัวข้อนี้เสนอเข้ามาให้สภาได้พิจารณาอีกวาระหนึ่ง จึงเป็นการกระทำที่ถูกต้อง
 และเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิก ได้มีโอกาสพิจารณาเรื่องนี้อย่างถ่วงถ่วงอีกวาระหนึ่ง
 เพราะเหตุว่าคะแนนเสียงคราวที่แล้วปรากฏว่า เราจะพูดกันอย่างสามัญ ก็เรียกว่าเสียง
 ก้ำกึ่งกัน ไม่ใช่เสียงข้างมากอย่างเด็ดขาด เพราะฉะนั้นกระผมขอขอบคุณท่านกรรมมา
 ชิกการ ที่ได้กรุณาในข้อนี้ นอกจากนั้นกระผมจะต้องขอขอบคุณท่านประธาน ที่ได้กรุณา
 เปิดโอกาสให้สมาชิก ได้อภิปรายทุกหัวข้ออย่างเต็มที่ การเปิดโอกาสให้อภิปรายกัน
 อย่างเต็มที่นั้นเป็นวิธีเดียวที่จะทำให้สภา ได้มีโอกาสใคร่ตรองอย่างถ่วงถ่วงรอบคอบ
 และการใคร่ตรองอย่างถ่วงถ่วงรอบคอบ ก็จะเป็นผลนำไปสู่การลงมติ ที่ถูกต้องต่อไป
 ข้างหน้า ในการประชุมสภาว่า รัฐธรรมนูญ สมัยนี้กระผมได้กล่าวมาแล้วว่า เป็นการ
 ตั้งต้นใหม่ทั้งหมด เพราะฉะนั้นสิ่งทั้งหลาย มา สิ่งที่มีอยู่แล้วเราอาจจะนำมาใช้ หรือ
 ไม่นำมาใช้ก็ได้ทั้งสองอย่าง ความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาในที่นี้ ก็ควรจะพิจารณา
 กันอย่าง ๗ หัวข้อ ทุกด้าน ทุกแง่ ทุกมุม เพื่อจะได้รู้ว่า สิ่งใดที่ที่ดีที่สุด เราก็จะได้
 นำมาใช้ เพื่อจะได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของเราต่อไป เป็นการแน่นอนว่า ความคิด
 เห็นในเรื่องต่าง ๆ ทุก ๆ หัวข้อในเรื่องนี้ คงจะเป็นเอกลักษณ์ที่แน่นอน แต่ถ้าสมาชิก
 ผู้ใดจะออกเสียงไปในทางใด ก็ย่อมเป็นเอกลักษณ์ของท่านสมาชิกผู้นั้น ทรายใดที่ท่าน
 ใคร่ตรองอย่างรอบคอบ และวินิจฉัยอย่างถ่วงถ่วงแล้ว ว่าหัวข้อที่จะพิจารณานั้น ควรจะ
 เป็นไปในทางใด และการอภิปราย ก็คงจะเป็นไปด้วยความหวังประโยชน์ส่วนรวม และ
 ด้วยความบริสุทธิ์ใจแล้ว เรื่องผลการตกลงใจ ก็คงจะเป็นการตกลงใจที่ถูกต้อง
 แน่แน่นอน การพิจารณาคราวนี้ เราทราบไม่ได้ว่าอาจจะเป็นครั้งสุดท้าย ที่เราจะพิจารณา
 กันในเรื่องข้อประเทศ หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นการตัดสิน

ตกลงใจของสภานี้ ในวันนี้ หรือในวันข้างหน้าก็ตาม จะเป็นผลตราตั้งอยู่ในประวัติศาสตร์ต่อไปอีกเป็นเวลานาน เพราะฉะนั้นเรื่องที่จะพิจารณาคือไป เราจะต้องพิจารณากันด้วยความรอบคอบอย่างถ่องแท้ที่สุด ความรับผิดชอบใด ๆ ที่สภานี้ได้ตกลงไปย่อมเป็นความรับผิดชอบของสภานี้เท่านั้น กระผมเห็นว่าในการพิจารณาเรื่องนี้ เราจะต้องไม่ปะปนในปัญหา ๒ ประการ คือว่าเราพิจารณากันในเรื่องข้อประเทศ ไม่ใช่ข้อของชนชาติ ๒ อย่างนี้ เป็นคนละเรื่องกัน ข้อประเทศถ้าจะพูดให้เฉพาะลงไปอีก เรากำลังจะพิจารณากันถึงข้อประเทศ อันเป็นทางราชการ เพราะจะเป็นข้อที่จะใช้ในรัฐธรรมนูญของเราต่อไปที่จะร่างขึ้น ตามความเห็นส่วนตัวของกระผม เรื่องการพิจารณาขณะนี้ ไม่ใช่เรื่องการเปลี่ยนข้อ แต่ความจริงเป็นเรื่องการเลือกระหว่าง ๒ ข้อ ซึ่งเรามีอยู่แล้ว และถึงแม้จะมีระเบียบวาระบอกว่าจะให้พิจารณาข้ออื่นด้วย กระผมเห็นว่า เราคงจะยุติกันได้แล้วว่าข้ออื่นนั้น เราจะคงไม่นำมาพิจารณา เพราะคงจะไม่มีผู้ใดคิดข้ออื่นขึ้นมาอีก คงจะไม่มีปัญหา แต่ว่าเป็นการเลือกระหว่าง ๒ ข้อนั้นก็เพราะข้อเท็จจริงปรากฏอยู่ว่า เราใช้ข้อ ๒ อย่าง ทั้ง ๆ ที่ทางราชการเราประกาศใช้ ให้เรียกว่าประเทศไทย ก็ยังมีผู้เรียกว่าสยามอยู่นั่นเอง โดยเฉพาะในต่างประเทศ ยังมีอีกหลายประเทศ ที่เขายังใช้คำว่าไซแอมอยู่ และเขายังไม่ยอมใช้คำว่าไทยแลนต์ แต่ถ้าเราจะอ้างว่า เราร่างรัฐธรรมนูญสำหรับประเทศของเรา ประเทศชาติอื่นไม่เกี่ยวข้อง จะเรียกว่าอะไรก็ได้ การพูดเช่นนั้นกระผมคิดว่า เป็นความคิดที่ค่อนข้างจะแคบ เพราะเหตุว่าในปัจจุบันนี้ ในโลกปัจจุบันนี้ ไม่ว่าประเทศใดจะอยู่โดดเดี่ยว โดยไม่ติดต่อกับใครไม่ได้เสียแล้ว เพราะโลกแคบลงทุก ๆ วัน และประเทศของเราเอง ก็กำลังมีบทบาทที่สำคัญในโลกมากขึ้น จะเกี่ยวข้องกับประเทศอื่นมากขึ้นทุก ๆ วันด้วย ส่วนในข้อที่มีผู้อ้างว่า เราเปลี่ยนกันมาแล้วถึง ๒ ครั้ง และจะเปลี่ยนกันทำไม่อีก ปลัดขอให้เลยตามเลยไปก็แล้วกัน การพูดเช่นนั้นกระผมคิดว่า เราไม่ได้คำนึงถึงความสำคัญของเนื้อเรื่อง แต่คำนึงถึงว่า เราไม่อยากจะทำกันอีกเท่านั้น ส่วนในเรื่องสำคัญ ๆ เช่นนี้ กระผมคิดว่าถ้ามีโอกาส และมีความจำเป็น เราก็ต้องพยายามจะแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุด จะนำมาใช้แก่เรา

เพราะฉะนั้นการพิจารณาอีกครั้ง หรือการจะเปลี่ยนไปใช้ของเดิมอีกครั้ง ก็ไม่เป็น
 ของเสียหายอย่างใด เพราะว่าความจริง เป็นเรื่องที่เรแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุด สำหรับ
 เราเท่านั้น สำหรับกระผมเอง ก็อยากจะกราบเรียนเสียว่า มีความเห็นว่า คำ
 ว่าสยามเหมาะกว่า คำว่าประเทศไทย เมื่อพูดถึงเรื่องชื่อประเทศ ผู้ที่คิดจะ
 อภิปราย หรือผู้ที่คิดจะโต้เถียง ก็คิดถึงในข้อแรกที่เกี่ยว คิดถึงความหมายของ
 ชื่อนั้นก่อน. กระผมเองไม่ใช่นักประวัติศาสตร์ ไม่ใช่ นักอักษรศาสตร์ ไม่ใช่ นัก
 วรรณคดี แต่เป็นนักอ่านหนังสือเหล่านั้นเท่านั้นเอง แต่ท่านนักประวัติศาสตร์ นัก
 วรรณคดี นักอักษรศาสตร์ ก็ได้พยายามหาเหตุผลโต้เถียงกันมานาน และกรรม
 ที่กระผมจะนำมาอ้างอิงในเวลานี้ ก็ได้มาจากการอ่านหนังสือเหล่านั้นนั่นเอง กระผม
 ไม่มีความรู้ในการที่จะอ้างตัวว่า เป็นนักประวัติศาสตร์ หรือนักวรรณคดีอะไรอย่าง
 ใดทั้งนั้น เป็นข้อคารมที่ผู้คนคว่า และได้พบบหลักฐานมาแล้ว และกระผมคิดว่า
 ความหมายของชื่อนั้น ไม่ใช่เรื่องสำคัญที่สุดที่เราจะต้องพิจารณา แต่มีเหตุผลอื่น ๆ
 ที่เราน่าจะพิจารณาสำคัญมากกว่า สำหรับผู้ที่ไม่ชอบคำว่าประเทศสยาม ก็พยายาม
 จะหาหลักฐานมาแสดงว่า ความหมายของคำว่า “สยาม” นั้นไม่เป็นมงคลบ้าง
 ซ่อไม่ค้ำบ้าง เป็นชื่อของคนอื่นที่เขาให้เราบ้าง หรือบางคนก็ว่า ไม่ทราบว่ามีความ
 หมายว่าอย่างไรบ้าง แต่ตามความจริงกระผมคิดว่า ความหมายของคำว่าประเทศสยาม
 หรือสยามเป็นคำที่ดี มีความหมายที่ดี และเป็นมงคล และมีเหตุผล และมีผู้
 ที่รู้จักอยู่มากด้วย ส่วนการที่จะมีผู้ใดคนหนึ่ง คนหนึ่งหรือสองคนจะมาเขียนจารึก
 ลงในประวัติศาสตร์ บอกว่าสยามเป็นชาติที่ฆ่าเถื่อนอะไรพวกนั้น เป็นของธรรมดา
 คนพวกนั้นก็เขาไม่ชอบเรา เป็นธรรมดาเมื่อเขาไม่ชอบเราก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่
 เขาไม่พูดอะไรที่จะให้เราดี เพราะฉะนั้นจะพบเข้าบ้างว่า มีผู้เขียนว่าประเทศสยาม
 หรือคำว่าสยามไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ แต่คำว่าไทยนั้นมิใช่จะมีแต่ความหมายที่ดี
 อย่างเดียวเท่านั้น เช่นแปลว่าอิสระ หรือไม่ขึ้นแก่ใครเท่านั้น คำว่า “ไทย”
 ก็มีความหมายในทางไม่ดีเหมือนกัน เพราะว่ากระผมก็ได้อ่านพบมาว่า มีท่านผู้
 ผู้หนึ่งได้ไปค้นคว้า ปรากฏว่าท่านได้พบในหนังสือประวัติศาสตร์ ชาติจีนว่าเขายังไว้ว่า

ในประเทศจีนมีคนชาติหนึ่งเรียกว่าชาติไทย แล้วเขาให้ความหมายไว้ด้วยว่าชาติไทย นั้น เป็นชาติที่ขงชะโมยและเป็นชาติที่ลำบากตรากตรำ ถ้าเราถืออย่างนี้ คำว่า “ไทย” ก็ใช้ไม่ได้เหมือนกัน เพราะมีคนว่าไม่ดีเหมือนกัน กระผมคิดว่าเรื่อง ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ อีกแง่หนึ่งในทางประวัติศาสตร์ ก็คือว่ามีจิตใจพดถกเถียงกันอยู่ เสมอ ก็คือว่าคำว่า “ประเทศสยาม” กับ “ประเทศไทย” นั้นชื่อไหนมีอยู่ก่อนกัน ชื่อนักเป็นชื่อที่ถกเถียงกันมามากและไม่มีข้อยุติ เพราะเหตุว่าในประวัติศาสตร์เรา ค้นคว้าไปไม่ได้แน่นอน ว่าคำไหนเกิดก่อน แต่เท่าที่กระผมอ่าน เพราะว่า เป็นนักอ่านก็เชื่อว่าคำว่า “สยาม” นั้นมาก่อนคำว่า “ประเทศไทย” เพราะ ว่า สยามเป็นชื่อของดินแดนในแถบนี้ ดินแดนแถบนี้มีอยู่ก่อน ที่คนไทยจะอพยพลงมา จากทางเหนือ เพราะฉะนั้นชื่อย่อมมีอยู่ก่อนแล้ว นักกระผมเชื่ออย่างนั้น ตามที่ผู้ อ้างต่อไปว่า ถึงแม้ชื่อประเทศสยามจะมีอยู่ก่อน เราก็มิได้นำมาใช้ ชื่อนักเป็นชื่อที่ จะต้องถกเถียงกันแล้วไม่มีการสิ้นสุดยุติได้ ว่าเรานำคำว่าประเทศสยามมาใช้ครั้งแรก เมื่อใด ในประวัติศาสตร์ค้นไปค้นหา บางคนก็ว่าถึง ๕๐๐ ปี บางคนก็ว่า ๑๐๐ ปีเศษ ในสมัยรัชกาลที่ ๔ แต่เท่าที่กระผมอ่านดู และเชื่อว่าคำว่า “ประเทศสยาม” นั้นมีใช้มานานแล้ว และก็อาจมีผู้เถียงอย่างทีกระผมกราบเรียนเมื่อกัน ว่าเป็นไปไม่ได้ แต่ในทางกลบกัน ถ้าเราจะรับว่า เราไม่ได้ใช้คำว่าประเทศสยามมาแต่เดิม แต่ ความจริงก็มีอยู่ว่า เราก็มิได้ใช้คำว่าประเทศไทยมาแต่เดิมเหมือนกัน ถ้าอย่างนั้น เราเรียกประเทศเราว่าอะไร เราก็มิเรียกตามชื่อของเมืองหลวงในสมัยนั้น ๆ เมื่อเรา ตั้งกรุงสโขทัยเป็นราชธานี เราก็มิเรียกประเทศของเราว่ากรุงสโขทัย ครั้นมาตั้ง กรุงศรีอยุธยา เราก็มิเรียกประเทศของเราว่ากรุงศรีอยุธยา นี้ก็เป็นชื่อที่ถกเถียงกันได้ อีกเหมือนกัน แต่ทนมมีการมอิกข้อหนึ่ง ซึ่งอ้างกันบ่อย ๆ โดยอาศัยประวัติศาสตร์ เมื่อเร็ว ๆ นี้ว่าในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้มีชาวต่างประเทศ เป็นผู้นำคำว่า “ไซแอม” เข้ามาใช้กับเรา ในการทำสัญญาทางพระราชไมตรี และ ในการแปลสนธิสัญญาฉบับนั้นเป็นภาษาไทย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ทรงนำคำว่าสยามมาใช้เป็นครั้งแรก เพื่อให้ตรงกับคำภาษาต่างประเทศว่าไซแอม

อย่างที่พระผมกราบเรียนเมื่อตะกน ความจริงการมันักไม่เป็นอันยุติ ยิ่งอาจจะถกเถียงกันได้ว่าจริงหรือไม่จริง สมมติว่าเราขอมรย์ ๆ ว่าชาวต่างประเทศนำคำว่าไซแอมมาใช้เป็นครั้งแรกในคราวนั้น ปัญหาที่มีว่าชาวต่างประเทศนั้น เขาเขาคำว่า "ไซแอม" เขามาจากไหน เป็นการแน่นอนว่า เขาจะคิดเอาเองไม่ได้เป็นแน่ เพราะฉะนั้นเขาจะต้องเอามาจากที่ใดที่หนึ่ง ตามปกติเขาจะต้องถามคนอยู่ที่นั่นเอง เพราะฉะนั้นชื่อไซแอม ก็คงจะเป็นชื่อที่เขาได้มาจากดินแดนในแดนนี้ หรือดินแดนของประเทศเรานั่นเอง แต่จะต้องเป็นชื่อของประเทศเรายู่ก่อนด้วย เพราะมีฉนวนฝรั่งเขาก็คงไม่กล้านำไซแอมมาใช้กับเรา เพราะเราคงจะไม่ยอมเป็นแน่นอน ถ้าหากว่าใครจะมาตั้งชื่อให้เราโดยเราไม่รู้จัก และไม่ไต่ขอมรย์ไว้ด้วย และเราคงจะเชื่อใ้แน่นอนว่า พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คงจะไม่ทรงยอมให้ชาวต่างชาตินำคำไซแอมมาใช้กับประเทศเราเป็นแน่นอน คราวนี้สมมติต่อไปอีกว่าเราขอมรย์กันว่า คำว่า "สยาม" เป็นครั้งแรกในการทำสัญญาคราวนั้น โดยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลือกให้ไซเป็นชื่อประเทศ เราจะคิดหรือว่าบุคคลที่ทรงพระปรีชาสามารถอย่างเช่นพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จะทรงเลือกคำที่ไม่เหมาะสมมาเป็นชื่อประเทศของเรา ในเมื่อท่านทรงทำสัญญากับชาวต่างประเทศ หรือท่านจะทรงเลือกคำที่ไม่เป็นมงคล และมีความหมายไม่ดีมาเป็นชื่อของเราเช่นนั้นหรือ หรือเราไม่มีชื่อที่คิดว่านั่นท่านก็เลยรับเขาคำว่า "สยาม" มาใช้เฉย ๆ นั่นเอง ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ขึ้นไปไม่ได้ เป็นสิ่งที่เราจะคิดอย่างนั้นก็ไม่ได้ และสมมติต่อไปอีกว่า เวลานั้นเรามีชื่อประเทศอยู่ ๒ ชื่อ คือประเทศสยาม และประเทศไทย เรียกกันทั้งสองอย่าง เราจะคิดหรือว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จะทรงเลือกเอาในระหว่าง ๒ คำ เขาคำที่เลวกว่าอีกคำหนึ่งมาใช้ ท่านก็ทรงเลือกเขาคำสยามเป็นคำที่เหมาะสมกว่านั่นเอง การพิจารณาเรื่องนี้ ผมคิดว่าจะอาศัยเพียงแต่หลักประวัติศาสตร์เป็นสำคัญ ก็คงจะไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพราะว่ามีหลักฐานที่เราจะต้องพิจารณาอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเมื่อเราเองก็ยังไม่แน่นอนในหลักฐาน ในประวัติศาสตร์ที่เรอ้างอิงกัน เป็นเรื่องที่เราคิดเถียงกันเองอยู่ และเป็นเรื่องที่เถียงกันไม่รู้จบด้วย เพราะฉะนั้นในการพิจารณาเรื่องนี้ เราน่าจะได้พิจารณาจากแง่อื่นบ้าง และควรถือว่า

ปัญหาที่เรากำลังพิจารณา เป็นปัญหาเฉพาะหน้า เป็นปัญหาในปัจจุบัน ไม่ใช่
 เป็นปัญหาในประวัติศาสตร์ และไม่ใช่เป็นปัญหาในอดีต หลักที่ควรจะนำมาพิจารณา
 ในทันที ก็อาจจะได้แก่หลักทางสังคม หลักในทางการเมือง และในทางการปกครอง
 ซึ่งในคราวอภิปรายเมื่อคราวก่อน ได้มีสมาชิกผู้หนึ่งยกตัวอย่างหนึ่ง ได้นำหลักเหล่านั้น
 มาแสดงอ้างอิง อย่างมีเหตุมีผล อย่างละเอียดละออ ซึ่งผมก็สนับสนุนทุกประการ
 และผมจะไม่กล่าวซ้ำข้อที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งกล่าวไว้แล้ว เพราะจะเป็นการเปลืองเวลา
 แต่คราวนี้บางท่านอาจจะอ้างว่า ถ้าเราใช้ชื่อประเทศของเราว่า “ประเทศสยาม”
 ก็จะเกิดสงสัยขึ้นว่า คนไทยเหตุใดจึงไปอยู่ในประเทศสยาม ถ้าจะอยู่คนละประเทศ
 เสียแล้ว ในชั้นผมเห็นว่าไม่ใช่ของแปลก เพราะว่าในต่างประเทศเขาก็มี อันที่
 จริงในทางราชการของเรา เราควรจะเรียกคนของเราว่า “ประชาชนชาวสยาม”
 ตามที่เคยเรียกกันมานานแล้ว แต่พลเมืองเขาจะเรียกตนเองว่าคนไทย เขาก็ยอม
 ทำให้ ถ้าอย่างในต่างประเทศ ก็มีอยู่หลายแห่ง เช่นประเทศชิลีใน ชาติ
 ทางราชการของประเทศนั้น เรียกว่า “เนเทอร์แลนด์” ทั้งนี้โดยอาศัยหลัก
 ดินแดนเป็นสำคัญ แต่คนทั่วไป ก็อาจเรียกว่าชิลีก็ได้ แต่ยิ่งกว่านั้น
 พลเมืองของเขา เขาเรียกว่า “ดัตช์” ก็ไม่มีการเกี่ยวข้องกันเลย แต่เป็นความจริงว่า
 ดัตช์ก็คือคนของเนเทอร์แลนด์นั่นเอง สำหรับเราในทางราชการ เราก็ควรเรียกว่า
 ประชาชนชาวสยาม อย่างที่กระผมกราบเรียนเมื่อตะกี้นี้ เพราะจะเป็นการขจัดความ
 รุสึกในเรื่องเผ่า และเรื่องเชื้อชาติ อันจะก่อให้เกิดความรูสึกกระเทือนใจ และ
 ความแตกแยกกันได้ ส่วนเวลาใด ๆ เขาก็รู้จักคำว่า “ประเทศไทย” ก็อยู่แล้ว
 นั้น อันนี้กระผมคิดว่าเป็นข้อเท็จจริง ซึ่งอาจจะเถียงกันได้ และไม่มีใครที่จะได้
 ส้ารวจมาอย่างแน่นอน ว่ารู้จักแค่นั้น หรือไม่รู้จักแค่นั้น แต่เท่าที่กระผม
 ประสบมาเอง ในขณะที่รัฐบาลอยู่ต่างประเทศ รูสึกว่ามีคนรู้จักคำว่า “ประเทศไทย”
 นั้นน้อย น้อยมากทีเดียว และทุกครั้งที่เราบอกเขาถึงชื่อประเทศของเรา คือไทยแลนด์
 เขาจะต้องถามว่าอยู่ที่ไหน มาจากไหน กระผมก็ต้องมีหน้าที่อธิบายอย่างนั้นทุก ๆ
 คราวไป และที่น่าสนใจที่สุด ก็คือชาวต่างประเทศผู้หนึ่ง ซึ่งมีปริญญาถึงคุณวุฒิปด

พวกกับผมเป็นนานไม่ทราบว่าเป็นประเทศไทยอยู่ที่ไหน ไม่ทราบเอาจริง ๆ ด้วยว่าประเทศไทย
 อยู่ที่ไหน แต่ครั้นซึ้งใจให้ฟังว่า ประเทศไทยก็คือประเทศ ซึ่งเคยเรียกว่าไซแอม
 นั้นเอง เขาก็พอมิเค้า เขาก็บอกว่า อ้อพอจะรู้แล้วว่าอยู่ที่ไหน นี่เป็นข้อเท็จจริง
 ซึ่งกระผมได้ประสบมาด้วยตนเอง แต่ว่าที่กล่าวมานี้ ก็ไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้น เมื่อ
 เปลี่ยนชื่อใหม่ ๆ ความจริงนั้นเหตุการณ์ที่กระผมกราบเรียนมานี้ เกิดขึ้นเมื่อเรา
 ได้เปลี่ยนชื่อมาแล้วถึง ๑๐ กว่าปี ถึงเวลานั้นก็ยังไม่มีความรู้จักพอ แล้วจนบัดนี้
 ๒๐ กว่าปีแล้ว ก็ยังมีอีกหลายคน และหลายประเทศที่ยังไม่รู้จัก และยังใช้คำ
 ว่าประเทศสยามอยู่ในเอกสารก็ดี ในหนังสือพิมพ์ก็ดี ในต่างประเทศมีจำนวน
 มากกว่า เมื่อกล่าวถึงประเทศไทย ก็จะต้องมีวงเล็บว่าไซแอมไว้ทุกครั้ง นี่แสดง
 ว่าเขายังไม่รู้จัก ถ้าเขารู้จักความจำเป็นในเรื่องวงเล็บก็ไม่ควรจะมี ส่วนมากคนที่รู้
 จักแล้ว ก็คงจะเป็นนักศึกษา เรือนนักศึกษา ท่านสมาชิกผู้เกียรติผู้หนึ่ง ได้กล่าว
 มาเมื่อคราวก่อนว่า ถ้าเขาอยากจะรู้จักเขาก็ไปเปิดตำราหรือตำราเอาเอง กระผมคิด
 ว่าเป็นการยากเหลือเกิน ถ้าจะให้ทำอย่างนั้น ทุกคนอยากจะทำก็ขอประเทศ ต้องไป
 เปิดตำราทุกครั้ง ก็คงจะเป็นการลำบากเหลือเกินมาก นอกจากที่นักศึกษา ก็ยังมี
 พวกข้าราชการของประเทศนั้น ๆ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่เขาจะติดต่อกับเรา ก็มีความ
 จำเป็นที่เขาจะต้องรู้ว่าประเทศไทย คือประเทศไทย แต่คำว่า "ประเทศสยาม" นั้น
 เราอาศัยหลักดินแดน แต่คำว่า "ประเทศไทย" เราอาศัยหลักเชื้อชาติของคนส่วน
 ใหญ่ซึ่งอยู่ในนี้ การที่เราใช้คำว่า "ประเทศไทย" ทำให้รู้สึกว่าเป็นคน
 ใจแคบ เพราะเราอยากแสดงว่าเราเป็นเจ้าของแต่คนเดียว เจ้าของดินแดนนี้
 เพราะฉะนั้นคงขอให้ตรงกับตัวเรา คนเชื้อชาติอื่นจะมาอยู่ในนี้ด้วย ก็ต้องกลายเป็น
 คนต่างชาติไปทั้งหมด ถ้าเรามองในแง่นี้ เราก็จะเห็นว่าอันตรายนี่อยู่ในเรื่องทางการ
 ปกครอง ส่วนหลักเชื้อชาตินั้น ในบางครั้งถึงกับก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องทางการเมือง
 ก็มากมายแล้ว และบางครั้งอาจจะเป็นเหตุให้ทำสงครามกันได้ ดังที่เคยมีมาแล้ว
 ในประวัติศาสตร์ กระผมพูดมาถึงตอนนี้นักชนได้ถึงท่านสมาชิกผู้เกียรติคนแรก
 เมื่อคราวก่อนท่านได้อ้างโคลงพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่

จารึกอยู่ที่หน้ากระทรวงกลาโหม โคลงในบทนั้นท่านอ้างในบทแรกบทเดียวว่า แสดง
 ว่าชื่อประเทศของเรา คือประเทศสยาม ตามความในโคลงบทนั้น แต่ท่านสมาชิก
 ผู้มเกยรตออีกผู้หนึ่ง กระทบขอกราบเรียนด้วยความเคารพ ท่านค้านว่าถ้าให้ตีอ่านไป
 ถึงบทที่ ๒ จะเห็นได้ว่า ชื่อประเทศนั้นเป็นประเทศไทย กระทบขอประทานโทษที่
 จะต้องค้านท่านนี้คนหนึ่ง เพราะเหตุว่าโคลงบทที่ ๒ นั้น ถ้าอ่านให้ตี อ่านต่อ
 ไปอีก ๓ บท ให้ครบทั้งบทจะเห็นได้ว่าโคลงบทที่ ๒ นั้นมุ่งถึงคนไม่ใช่ประเทศ โคลง
 บทที่ ๑ บุคถึงประเทศ โคลงบทที่ ๒ บุคถึงคน เพราะเหตุที่ท่านว่า “ใครรานใคร
 รุกดาว แดนไทย” ท่านสมาชิกผู้มเกยรตอ ที่กระทบกล่าวเมื่อถึงท่านบอกว่า คำว่า
 “ไทย” คำนี้คือประเทศไทย กระทบขอค้านด้วยความเคารพว่า “ไทย” คำนี้ท่าน
 หมายถึงคนไทย เพราะเหตุว่าถ้าเราอ่านบทต่อไปอีกก็จะพบว่า “ไทยรบจนสุดใจ
 ขาดดิน” การรบก็ตั้งใช้คน ไม่ใช่ใช้ประเทศรบ “เสียเนื้อเลือดหลังไหล ยอมสละ
 สันแธ” ประเทศสละเลือดเนื้อไม่ได้ คนเท่านั้นที่จะสละเลือดเนื้อได้ เพราะฉะนั้น
 กระทบคิดว่าท่านแต่งของท่านไว้ถูกต้องแล้ว โคลงพระราชนิพนธ์ทั้งสองบทนั้น บท
 แรกเป็นบทกล่าวถึงดินแดน และชื่อประเทศ บทที่ ๒ กล่าวถึงคน ทนเมื่อพบ
 ถึงความรู้สึกของประชาชนพลเมือง ประชาชนพลเมืองทางภาคเหนือ ภาคใต้ของ
 เรากก็ตาม เมื่อครั้งเรายังเป็นประเทศสยามอยู่นั้น เราไม่มีการแบ่งแยก เราเรียก
 ว่าชนชาวสยามทั้งหมด เราไม่เคยเรียกว่าชาวสยามกลาง ชาวสยามใต้ ชาว
 สยามอิสลาม ชาวสยามอิสาน แต่พอครั้นมาเป็นประเทศไทยเข้า ก็มีคำเหล่านี้
 ขึ้นมา ก็เพราะอะไร เพราะว่าคำว่าไทยแคบกว่าสยามนั่นเอง เพราะฉะนั้นคำว่า
 สยามจึงก่อให้เกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทนปัญหาที่นำคิคืออีกข้อหนึ่งก็คือว่า ในชน
 ตันที่เดีวที่เราเปลี่ยนใหม่ ตามปกติที่เราจะเปลี่ยนอะไร เปลี่ยนเสียผากเพราะว่า
 มันเก่า มันขาด มันไม่ดี แล้วเราก็เปลี่ยน แต่เมื่อเราเปลี่ยนครั้งแรกนั้น
 เพราะอะไร ผมมองหาเหตุผลก็ไม่พบว่า คำว่าสยามนั้นบกพร่องด้วยเรื่องอะไร ไม่ดี
 ตรงไหน และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างไร เราจึงได้ไปเปลี่ยนใน
 ชนตัน เขาเถอะอย่างไร ๆ เราก้มาเปลี่ยนกันมาแล้ว แต่ทนมเราอยากจะทำกลับมา

ใช้ของเดิม ก็มีผู้ค้านว่ากลับทำไม่อีกแล้ว ผมคิดว่าวิจิตรคิดว่าเปลี่ยนไปแล้ว ก็ปล่อย
 เลยตามเลยไปเถอะ อย่างนั้นไม่ควรจะเป็นนิสัยของคนไทย เพราะวานิสัยอย่างนี้ไม่
 ก่อให้เกิดความก้าวหน้า ไม่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้น ที่จะคิด ที่จะค้น ที่จะ
 ทำงานให้ก้าวหน้าต่อไป ถ้าเลยตามเลยไปแล้ว ก็ปล่อยให้เลยตามเลยไปเถอะ
 นิสัยที่เรียกว่าช่างมันเถอะ หรือที่ฝรั่งเขาชอบเรียกเราว่าไม่เป็นอะไร ๆ ไม่น่าจะ
 เป็นนิสัยของเรา เพราะฉะนั้นเราก็ควรจะเสาะหาสิ่งที่ที่สุดมาใช้แก่เรา สิ่งที่ดีที่สุด
 ในประเทศไทย ผมเห็นว่ามียู่มากมาย และในจำนวนนั้นชื่อประเทศสยามเป็นอันหนึ่ง
 อีกข้อหนึ่งความจริงก็ไม่มีสำคัญนัก แต่ผมคิดว่าเป็นข้อที่น่าคิด คือเป็นเหตุผลใน
 ทางภาษา ผมออกตัวอีกครั้งหนึ่งว่า ผมเองก็ไม่ใช่นักภาษา แต่ว่าได้คบค้าสมาคม
 กับชาวต่างชาติ ก็ได้สอบถามเขาในเรื่องนี้ ก็มีผู้ในเรื่องภาษาหลายคน บอก
 กับผมว่า คำว่าไทยในภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะในภาษาเยอรมัน ภาษาเดนมาร์ค
 สวีเดน และนอร์เวย์ เวลาเขียนเขามีความลำบากในทางไวยากรณ์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ในภาษาเยอรมัน เขาบอกว่าถ้าเป็นคุณศัพท์แล้ว คำคุณศัพท์นั้นจะ
 ต้องเปลี่ยนแปลงรูปไปตามพจน์ไปตามเพศทั้ง ๘ รูป และโดยคำว่าไทยที่ลงท้ายสระ
 เอ, ไอ ก็เปลี่ยนไม่ได้ เมื่อเปลี่ยนไม่ได้จะทำอย่างไร เขาใช้เลี้ยง แทนที่เขา
 จะเขียนคำว่ารัฐบาลไทย เขาก็เขียนว่ารัฐบาลแห่งประเทศไทย เพราะคำว่าประเทศไทย
 ไม่ต้องเปลี่ยนรูป ถ้าจะเขียนว่ารัฐธรรมนูญไทย เขาก็จะเขียนว่า รัฐธรรมนูญแห่ง
 ประเทศไทย วัฒนธรรมไทย เขาก็เขียนว่า วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ซึ่ง
 วิจิตร ไม่ใช่วิจิตรถูกต้องในการถ่ายจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่ง เพราะทำให้ความ
 หมายไขว้ไขว้ไปได้ เขาใช้เป็นคนศัพท์ที่จะต้องแปลเป็นคนศัพท์ เมื่อเขาแปลไม่ได้ก็
 จะต้องเลี้ยงอย่างนั้น หรือไม่อีกวิธีหนึ่ง เขาบอกว่า ถ้ายังคยให้เขาใช้เป็นคนศัพท์
 เขาก็ใช้อย่างผิด คืออย่างที่เราบอกให้เขาใช้นั่นเอง ขอนผมจำได้ว่าเมื่อเราเปลี่ยน
 ชื่อใหม่ ๆ มีประกาศบอกว่า คำภาษานั้นควรจะเขียนไทยอย่างนั้น ๆ เราบอก
 เขาไปด้วย ขอนทำให้ผมรู้สึกแปลกใจว่าเราอยู่ที่ ๆ เราไปบอกให้เขาเขียนภาษา
 ของเขา จะอย่างไรอยู่ที่ไม่ทราบ ถ้าหากว่ามีใครมาบอกว่าภาษาไทยของเราควรจะ

เขื่อนอย่างนั้นอย่างนี้ เราจะรู้สึกอย่างไรบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม นี่เป็นความรู้สึกของ
 ชาวต่างประเทศนั้น และโดยเฉพาะเมื่อสองสามวันมานี้เอง กระผมได้พบกับเพื่อน
 ชาวฝรั่งเศสคนหนึ่ง พอเขาเห็นหน้าผมเขาก็ถามว่า ว่าอย่างไร ควรจะเป็น
 ประเทศสยาม หรือเป็นประเทศไทย กระผมก็ถามเขาว่า ท่านล่ะว่าอย่างไร
 เขาก็บอกว่า ขอโทษเถอะ ถ้าพูดละก็อย่าโกรธ เขาเห็นว่า คำว่า “สยาม”
 คึกกว่าคำว่า “ไทย” เพราะเหตุผลง่าย ๆ อย่างเดียวว่า ในภาษาฝรั่งเศสคำว่า
 “สยาม” เพราะฟังกว่า เขียนง่ายกว่า ฟังแล้วนุ่มนวลกว่า แต่พอเขียน
 คำว่า “ไทย” เขาคือคึกคึกเต็มที เขาบอกว่าเขาก็พูดไม่ออก เพราะเหตุว่าราชการ
 ให้ใช้เช่นนั้น นี่กระผมก็นำมาเล่าให้ฟัง กระผมก็บอกเขาว่า กระผมโกรธเขา
 ไม่ได้หรอก เพราะเหตุว่าความจริงเขาได้ให้ข้อคิดผมอยู่ข้อหนึ่ง ที่ได้นำมาพูดใน
 สถานวันนั้น กระผมได้อธิบายมาเกี่ยวกับยาวพอสมควร กระผมอยากจะสรุปว่า สำหรับ
 กระผมเองเห็นคำว่า “ประเทศสยาม” คึกกว่าคำว่า “ประเทศไทย” เพราะเหตุว่า
 มีความหมายกว้างขวางกว่า ถูกหลักในการตั้งชื่อประเทศมากกว่า มีผลในทางจิตใจ
 คึกกว่า มีผู้รู้จักมากกว่า แล้วในทางภาษาก็สละสลวยกว่า เพราะฉะนั้นกระผมจึง
 ใคร่จะขอให้สถานใดโปรดพิจารณาโดยถ่องแท้ แล้วตัดสินใจ การตัดสินใจของ
 สถานในวันนั้นจะมีผลต่อไปในวันข้างหน้า ความรับผิดชอบจะไม่ใช่เป็นของใคร นอก
 จากของสถานเท่านั้น

พลโท วิชัย พงศ์อนันต์ : สำหรับในการที่เราจะพิจารณาว่า เราจะใช้
 ชื่อสยาม หรือชื่อไทย คำไหนจะคึกกว่า หรือเหมาะสมกว่ากันนั้น เท่าที่ดิฉันฟังสมาชิก
 อธิบายมาแต่คร่าวก่อน รู้สึกว่าได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ และให้ความคิดเห็นกันด้วย
 เหตุผลหลายประการด้วยกัน ซึ่งโดยมากมักประวัติศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ นัก
 นักสังคมศาสตร์ นักภาษาศาสตร์ ก็ให้เหตุผลตามทฤษฎีของตัวว่า ไทยคึก
 หรือสยามคึก ตามที่ดิฉันทราบกันแล้วนั้น โดยสรุปข้าพเจ้ามีความคิดเห็น คำว่า “สยาม”
 กับ “ไทย” ความจริงเป็นข้อที่คิดด้วยกันทั้งนั้น ฝ่ายที่เห็นว่าสยามคึกนั้น ก็โดยมาก
 มักจะอ้างว่าเป็นการรักษาศรีประวัติศาสตร์บ้าง เป็นการสามารถที่จะรวมคนหลายกลุ่ม

เขาเป็นหมู่เดียวกัน หรือเหมาะทางการเมืองการปกครอง มีความหมายที่ รุจกกันก็
 ซึ่งให้เหตุผลทำนองนั้น ส่วนที่เห็นว่าไทยดีกว่าสยามนั้น ก็คงที่ได้ทราบมาแล้ว
 ข้าพเจ้าจะไม่กล่าวอีกในที่นี้ แต่ ท่านประธาน เนอแท่นนี้ เราจะใช้ประเทศไทย
 หรือประเทศสยามคืออะไรเหล่านั้น ความเห็นข้าพเจ้าตามข้อเท็จจริงไม่ได้อยู่ที่ชื่อของ
 ประเทศ อยู่ที่บุคคลหรือการบริหารประเทศ หรือที่บุคคล หรือที่ปกครอง
 หรือว่าประชาชนในประเทศนั้นมากกว่า ในการที่ประเทศนั้นจะดีหรือไม่ดี ข้าพเจ้า
 มีความคิดเช่นนั้น โดยธรรมดาในเรื่องการตั้งชื่อ จะเป็นชื่อคน ชื่อเมือง ชื่อประเทศ
 ชื่อบริษัทห้างร้านต่าง ๆ สำหรับของไทยเราก็มักนิยมชื่อ ซึ่งเป็นมงคลนามตามที่
 เรานิยมกันทางโหราศาสตร์ก็ตาม ถือว่าชื่อเป็นมงคลนาม สำหรับชื่อประเทศสยาม
 หรือไทยทั้งสองชื่อที่เราได้เลือกกันมาได้ ใช้กันมาแล้ว สยามก็ใช้มาถึงร้อยกว่าปี
 ไทยก็ใช้มาถึงยี่สิบกว่าปี ซึ่งเป็นชื่อมงคลนาม ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ก็มี
 ความหมาย และก็มีทุกสิ่งทุกอย่างก็เช่นเดียวกัน อีกอันหนึ่ง ข้อเท็จจริงที่ว่าเราจะใช้
 ชื่ออะไรนั้น ชื่อสำคัญอันหนึ่ง คือความหมายว่าชื่อนั้น ถ้าเป็นชื่อบุคคล บุคคล
 นั้นก็มีความพอใจ หรือชื่อของบริษัทห้างร้าน ผู้ร่วมงานกับบริษัทห้างร้านก็ต้องมี
 ความพอใจ ชื่อของประเทศ คนของประเทศก็ต้องมีความพอใจ ที่ข้าพเจ้าหมายถึง
 ถึงคนของประเทศส่วนมาก มีความพอใจนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ที่เมื่อเราพิจารณา
 คุรายละเอียดยื่น ๆ หรือทบทวนดู หรือฟังความคิดเห็นของประชาชนดู ซึ่งใน
 ระยะเวลาเห็นว่าเท่าที่ใดสิ่งมาในสภาก็ ในหน้าหนังสือพิมพ์ก็ ส่วนมากก็เห็นว่า
 คงไว้ซึ่งประเทศไทยมากกว่า จะเห็นมีผู้ซึ่งเห็นว่าควรใช้สยามมีจำนวนน้อย นี่เป็น
 ข้อเท็จจริง เรื่องนี้เห็นว่าประชาชนส่วนมากอาจจะยังไม่เห็นความจำเป็นในการเปลี่ยน
 ก็ได้ หรือจะยังไม่มีความสนใจอะไรก็ได้ ในระยะนี้ เพราะว่าเท่าที่แล้มาแล้วเราใช้
 สยามก็ดี ใช้ไทยก็ดี ปรากฏว่าทุกสิ่งทุกอย่างประเทศบ้านเมืองเราก็มีความเจริญมา
 เป็นลำดับ ไม่มีเรื่องอะไรที่จะเดือดร้อน หรือมีความเสียหายในเรื่องการตั้งชื่อ
 ไม่ได้ไม่ปรากฏขึ้นเลย ที่เกี่ยวกับความจำเป็นในการเปลี่ยนชื่อคราวนี้นั้น สาเหตุที่สำคัญ
 ไม่ใช่ชื่อชื่อไม่ดี เนื่องจากว่าเราต้องร่างรัฐธรรมนูญใหม่ ในการร่างรัฐธรรมนูญ

ใหม่ที่ต้องบัญญัติชื่อประเทศลงในรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นจะต้องมาพิจารณากันในสถานที่
 ว่าเราควรจะใช้ชื่ออย่างไร จะยื่นอย่างเดิมเป็นไทย หรือว่าควรจะเปลี่ยนใหม่ นี่ก็นับว่า
 สถานที่ไม่มีใจกว้างขวาง เพื่อให้สมาชิกได้อภิปรายกัน ได้พิจารณากันทุกแง่ทุกมุม
 หนึ่งเมื่อเราพิจารณาดังนี้ว่า เรามีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนหรือไม่ ในแง่ที่จำเป็น
 ก็หมายความว่า เฉพาะในเรื่องที่เราจะต้องระบุชื่อของประเทศในรัฐธรรมนูญเท่านั้น
 สาเหตุอื่นยังไม่ได้เลยว่าการใช้ชื่อประเทศไทยมีการเสียหายในทางด้านการปกครอง หรือ
 ว่าเสียหายในทางอื่นใด ไม่มีเลย หรือว่าคนรู้จักน้อย ความจริงก็ไม่ถูกต้องละ
 ตรงข้ามในระยะหลังนี้ประเทศไทยรู้จักมาก เช่นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จ
 ไปต่างประเทศ เราเป็นสมาชิกในซีอาโต กองบัญชาการของซีอาโตอยู่ในประเทศไทย
 หรือว่าเรานับถ่วงแถมเขย่นโลกเป็นคนไทย อย่างนี้เป็นต้น ก็รู้สึกว่าเรื่องคนรู้จัก
 มากน้อยข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สำคัญอะไรนัก หนึ่งเรามาคิดในแง่ที่ว่า เราเปลี่ยนแล้ว
 จะได้อะไรตกชั้นหรือเลวลง ข้าพเจ้ายังจำสมาชิกคนหนึ่ง ที่ได้อภิปรายในวันก่อน
 บอกว่าในการเปลี่ยนของเรา เราจะได้อะไรขึ้น นี่เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด จะตกชั้น
 หรือจะเลวลง หรือจะได้อะไรตกชั้น หรือมีความจำเป็นอะไรแท้จริงใหม่ที่จะต้อง
 เปลี่ยน นี่ก็เป็นข้อคิด ซึ่งข้าพเจ้าขอฝากต่อสภานี้ว่า ถ้าหากว่าเรายังไม่มีความ
 จำเป็นอะไรแท้จริงแล้ว เราก็ไม่ควรจะเปลี่ยน เพราะประเทศไทยก็ได้อยู่แล้ว โดยสรุป
 ข้อคิดเห็นของข้าพเจ้าขอเสนอว่าชื่อประเทศไทยนี้เป็นชื่อที่เหมาะสม และความจำเป็น
 ในการเปลี่ยนในขณะนี้ยังไม่มี จึงเห็นว่าควรใช้ชื่อประเทศไทยไปอย่างเดิม

จอมพล นิม ชูณหะวัณ : ข้าพเจ้าไปช่วยอยู่โรงพยาบาล ก็ได้ฟังทาง
 หนังสือพิมพ์เกี่ยวกับคำอภิปรายในเรื่องชื่อประเทศ ว่าประเทศไทยดี หรือประเทศสยามดี
 แล้วก็ได้ฟังส่วนมากที่พวกอภิปรายอ้างประวัติศาสตร์บ้าง อ้างทางการเมืองบ้าง และอ้าง
 ทางนักนิติศาสตร์บ้าง ก็ทำให้คล้ายไปว่าข้าพเจ้าเองควรจะสนับสนุนว่าชื่อนี้ควรจะ
 ชื่อประเทศไทย ตามเหตุผลซึ่งข้าพเจ้าได้ท่องเที่ยวไปตามประชาชน เราเอาเฉพาะ
 คนไทยเราก่อน ซึ่งก็ปรากฏว่าประชาชนส่วนมากเห็นว่าชื่อประเทศไทยนั้นดีแล้ว
 เพราะเหตุว่าตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมานี้ ทำให้พลโลกรู้จักประเทศไทยดีขึ้น

คงผูกถว้เมื่อก่อนว่า เราเข้าในสมาชิกรัฐสภาชาติกรงทหนึ่ง ครงทสองเราได
 ทำสงครามอินโดจีน ครงทสามได้ทำสงครามมหาบรพาเอเซีย และครงทสี่เราได
 ส่งทหารไปช่วยรบในประเทคเกาหลี ซึ่งทั่วโลกได้กล่าวว่กรงททหารสี่นี้ ก็ทำ
 ให้รู้สึกว่ประเทคไทยเรามีพลโลกร้จกมากขึ้น ยิ่งไปกว่ันน ซึ่งข้าพเจ้าในขณะนั้นได้
 รับคำสั่งจากรัฐบาลให้เข้าไปตีเชียงตุง แล้วก็ได้เลยเป็นข้าหลวงใหญ่สทรรัฐไทยเดิม
 ซึ่งขณะนั้นได้เปลี่ยนเป็นสทรรัฐไทยเดิม เคียวเปลี่ยนเป็นเชียงตุงแล้ว ก็มีพ้ของ
 ฝ่่าไทยของเราในซานสเทท เช่น เชียงตุง แส่นหั่ว ลี่เป่า เมืองย่น อะไร
 เหล่าน พวกเหล่านนั้นนิยมชมชื่นว่ครงก่อนเขาไม่เข้าใจว่คนไทยเรายู่ทางไค้น เข้าใจ
 ว่ประเทคสยามนั้นคงเป็นคนชาติหนึ่งชาติใด เขาจึงไม่กล้าที่จะรกล้างมา หรือ
 อพยพลงมา ครั้นกองทัพไทยไปยึดเชียงตุงไค้นแล้ว และเปลี่ยนชื่อประเทคสยาม
 เป็นประเทคไทย ก็ทำให้เขาต่นตาคันใจยิ่งขึ้น ทำให้เขาภูมิใจว่พ้ของไทยเรานั้น
 ยังอยู่ทางไค้นเองไม่ใช่อื่นไกล ยิ่งไปกว่ันนในขณะท่ข้าพเจ้าเป็นข้าหลวงใหญ่อยู่
 เชียงตุงนั้น ได้มีฝ่่าไทยในยูนนานประมาณ ๕๐๐ ครอบครว้เรือนได้อพยพมาที่เชียงตุง
 โดยมีพระยาเสนาภิมุข และพระยาชัยยศเป็นหัวหน้าของฝ่่าไทยเราในยูนนาน ได้มา
 เจรจากย้ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าได้ส้อยสว่นด้วยตนเอง ก็ปรากฏว่เช่นเคียวกันกับ
 ท้พ้ของซานสเททเข้าใจผิดว่ประเทคสยามนั้น คงจะเป็นชาติหนึ่งชาติใด และย้คั้นเขา
 ทราบว่ประเทคสยามนี้ คือไทยเรานี้เอง และเขายังได้กล่าวต่อไปว่นอกจากคนไทย
 ในซานสเททประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน แล้วยังมีอยู่ในยูนนานอีกประมาณ ๑๐ ล้านคนเศษ
 แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ค่อยเชื่อ ก็ได้ไค้อ่านหนังสือของหมอค้อด ซึ่งไปสำรวจคนไทยในยูนนาน
 ก็ปรากฏว่จำนวนไกลเคียวกันกับท่พระยาเสนาภิมุข และพระยาชัยยศได้กล่าวว่ันนเป็น
 ความจริง ข้าพเจ้าจึงคิดว่การท่ขอประเทคไทย ซึ่งพลโลกได้ทราบเป็นจำนวนมาก
 ดังกล่าวแล้วนั้น ก็ไม่ควรที่จะเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นอีก คือจะทำให้เขาเวียนศีรษะ
 เพราะว่ประเทคไทยอย่างท่ท่านสมาชิกรัฐสภาผู้หนึ่ง ได้กล่าวว่พระยาทสุมเต็จ
 พระเจ้าอยู่หั่ว ก็ได้เสด็จเกือบทั่วโลก ทงอเมริกา และยุโรป ก็ร้จกขอประเทคไทยอยู่
 ค้แล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเสนอว่ควรระลงมติกันไค้นว่เป็นชื่อประเทคไทยต่อไป

นายพลตำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล: ปัญหาที่ว่าควรจะใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือชื่ออื่นนั้น ในที่ประชุมสถาน ได้พิจารณา กันไปโดย ๒ ชื่อ คือว่าควรใช้ประเทศไทย หรือสยาม โดยเฉพาะชื่ออื่นเข้าใจว่าจะ ไม่มีปัญหาอะไร เพราะว่าอย่างไรก็ตามสถานคงจะพิจารณาเพียง ๒ ชื่อเท่านั้น คือว่า ประเทศไทย และสยาม ที่กล่าวกันมาแล้วนั้น ท่านสมาชิกผู้เกียรติก็ได้อภิปรายในแง่ชื่อทั้งสองชื่อ เป็นมาในทางประวัติศาสตร์ และในทางภูมิศาสตร์ อย่างไรก็ตาม โดยเฉพาะกระผมจะโต้แย้ง หรืออภิปรายกันในวันนี้ ก็อยากจะใคร่ชี้แจงในเรื่อง นิติศาสตร์มากกว่าในเรื่องประวัติศาสตร์ อักษรศาสตร์ ก่อนอื่นที่กระผมจะเรียนต่อสถาน กระผมก็ใคร่จะขอให้คำจำกัดความคำว่าสยาม หรือคำว่าไทยไว้ก่อน คำว่า “สยาม” นั้นในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๕๓ หมายความว่าประเทศไทย แต่่น่า เสียหายที่ไม่ปรากฏที่มาของคำนี้ ในพจนานุกรมฉบับนั้นว่า คำว่าสยามนี้มาอย่างไร ความจริงถ้ามีการค้นคว้าอีกเล็กน้อย ก็อาจจะทราบว่า คำว่าสยามนี้มาอย่างไร เพราะเหตุว่าเมื่อจะเอาคำว่าสยามมาแปลว่าประเทศไทย แล้วที่มาของคำ ก็เกิดความ สำคัญขึ้น ซึ่งมีผลแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการจัดการระเบียบวาระ แล้วก็ คณะกรรมการก็ส่งมายังสถาน ซึ่งกระผมได้อ่านก็พบมีผู้ให้ความเห็นมาว่า คำว่าสยามนี้มาจากคำว่า “ชะยาม” ในนั้นเขาก็บอกว่าเป็นภาษาจีน แต่ว่าจะเท็จจริงประการใดกระผมไม่กล้ายืนยัน เพราะกระผมได้กราบเรียนต่อสถานแล้วว่ากระผม ไม่ใช้นักอักษรศาสตร์ และเสียใจที่ว่าพจนานุกรมของเราไม่ได้แสดงที่มาของคำว่า สยามไว้ ซึ่งควรจะแสดงไว้ด้วย ที่นี้คำว่าไทย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพุทธศักราช ๒๔๕๓ ก็ให้ความเห็นไว้ว่ายกยาวด้วย กระผมใคร่จะตัดตอนเอามา แต่เพียงว่า ในนั้นมีความหมายไว้ว่า หมายความว่าไทยแห่งประเทศไทย นี้ต่อไป คำว่าคนไทย กระผมได้พบพระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช ๒๔๕๕ ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้ที่มีสัญชาติไทย แต่อย่างไรก็ตาม ในพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับนี้ ก็ยังได้กล่าวถึงบุคคลที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย เช่นคนต่างด้าว

เป็นต้น ถ้าได้ประกอบคุณงามความดีให้กับประเทศไทยในกรณีพิเศษแล้ว ก็อาจจะ
 ได้รับความเปลี่ยนแปลงชาติมาเป็นไทยได้ด้วยเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งมีคำกล่าวถึงคนไทย และ
 ประเทศไทยไว้ในพระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช ๒๔๘๕ นั่นด้วย ต่อไปในกระผม
 จะได้ชี้แจงถึงคำว่าไทย และสยามนี้ พระราชกำหนดกฎหมายแห่งประเทศของเรา
 ได้เคยนำไปบัญญัติไว้ในที่ใดบ้าง ซึ่งหวังว่าท่านสมาชิกผู้เกียรติก็คงจะได้พบ หรือ
 เคยได้อ่านกันมาแล้ว เท่าที่กระผมได้ตรวจค้นกฎหมายที่มีอยู่ในมือของผมเองนี้ ก็คือ
 กฎหมายตรา ๓ ดวง ซึ่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ได้ทรงตรวจสอบ และได้นำมารวม
 รวมไว้เรียกว่ากฎหมายตรา ๓ ดวง มีประมาณ ๑๘-๑๙ ลักษณะด้วยกัน และต่อมา
 หมอบริศเลได้นำกฎหมายตรา ๓ ดวงนั้นมาพิมพ์เป็นกฎหมาย ๒ เล่ม เราก็ดำเนิน
 กฎหมายเหล่านั้นมาเป็นหลักในทางปฏิบัติ แต่ว่าสูงไปกว่านั้น เกินไปกว่านั้น จะมี
 พระราชกำหนดกฎหมายของเราบัญญัติ หรือไปรวมไว้ในที่ใดนั้นก็ไม่มีทราบได้ โดย
 เฉพาะกฎหมายลักษณะผิวเมีย สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ได้มีการประกาศกฎหมาย
 ซึ่งตรงกับท่านสมาชิกผู้เกียรติที่กล่าวมาแล้วนั้น ก็ใช้เมืองหลวงนี้เป็นประเทศ
 กระผมก็อยากจะขออนุมัติ ท่านประธานได้กล่าวเล็กน้อย อันเกี่ยวกับด้วยกฎหมาย ใน
 การประกาศกฎหมายลักษณะผิวเมียนั้น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ใช้คำว่า ให้ตรา
 พระราชกฤษฎีกาบัญญัติให้พระราชารายฐรทั้งหลาย ในแคว้นแคว้นพระนครศรีอยุธยา ใช้
 คำดังนี้ เห็นจะสมกันกับคำ ถ้ากล่าวถึงนามประเทศ ก็ใช้เมืองหลวงเป็นหลัก
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำว่าไทยนั้นผมได้พบเป็นมาตราแรก อยู่ในกฎหมายลักษณะผิวเมีย
 สมัยนั้น ในมาตรา ๔๔ นี้มีบัญญัติว่าชายไทยพึงใจเข้าสาว ท่านมีได้กล่าวขอ
 ทำชู้ด้วยกัน และชายไทยมิได้เอาขันหมากไปให้นายเงิน และพ่อแม่หญิงไซร์ ท่านว่า
 ชายหากำนัขนายเงิน และพ่อแม่หญิง ถ้าชายร่างหญิงให้เอาเบี้ยเงินทำเป็นค่าตัว
 ทำเป็น ๓ ส่วน ให้หญิง ๒ ส่วน ให้ชายส่วนหนึ่ง ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่ากฎหมายลักษณะ
 ผิวเมียสมัยกรุงศรีอยุธยานั้น ได้นำเอาคำว่าไทยไปบัญญัติไว้ในเรื่องของกฎหมาย
 แต่ว่าตามความหมาย ก็หมายความว่าคนมากกว่า นั่นคือไปกระผมได้พบพระราชบัญญัติ
 ซึ่งใช้ในรัชกาลที่ ๓ เรื่องเอาไทยแก่ราษฎรไทย จีน ลาว เขมร แวก ฉวน และ

เป็นต้น แต่ว่าถ้าจะใช้กับพลเมือง ก็ใช้คำว่าไทย ถ้าเป็นภาษา ก็ขอกว่าภาษาไทย หรือกฎหมายไทยอย่างนี้เป็นต้น ซึ่งอันนี้ก็จะได้ตรงกับในนานาประเทศ ที่ใช้กันอยู่ เช่นสหรัฐอเมริกา ก็ใช้ชื่อประเทศว่าอเมริกา แต่ว่าใช้ชื่อพลเมืองว่าอเมริกันเหล่านี้ เป็นต้น รู้สึกว่าถ้าแปลเจตนาของพระมหากษัตริย์ในสมัยโบราณกาลนั้น ก็อาจจะมีความเจตนาที่จะให้คล้ายคลึงกับนานาประเทศ ที่ได้มีสัญญาติดต่อกันอยู่ และได้ทราบความเป็นมาของในบางประเทศในสมัยนั้น อย่างไรก็ตามคำว่าสยาม และคำว่าไทย ก็ยังไม่หมดในตอนที่ระดมโตขึ้นแจ่มมานั้น ยังมีเรื่องของกฎหมายที่จะได้ทราบเรียนต่อสภานิติบัญญัติทั้งสองด้าน ได้มีการเปลี่ยนแปลงมาประการใด ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นปีที่ประเทศของเราได้เปลี่ยนระบอบการปกครองอย่างใหญ่ คือจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นในการเขียนร่างรัฐธรรมนูญ หรือนำรัฐธรรมนูญออกใช้ ก็คงจะได้มีการถกเถียงกันอยู่มากในเรื่องการนำชื่อมาใช้ว่าควรจะใช้ชื่ออันอย่างไร ซึ่งระดมก็ไม่ทราบ ถึงว่าได้มีการถกเถียงกันแค่ไหน แต่อย่างไรก็ตาม ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ ก็ใช้ชื่อว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม แล้วก็โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๑ แห่งรัฐธรรมนูญนั้น ก็ได้บัญญัติไว้ มีความสำคัญดังนี้ว่า “ประเทศสยามเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้” แล้วก็ใช้คำว่าประชาชนชาวสยาม ก็หมายความว่าแสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับแรกนี้ เราได้นำเอาคำว่าสยามไปปะปนกัน คือไปใช้ในคำสองคำ คำว่าประเทศ และคำว่าพลเมืองไม่ได้แยกไปจากกัน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๑ ประเทศของเราได้เข้าสู่ในเรื่องที่เกี่ยวกับอำนาจศาลต่างๆ ที่จะให้เข้าไปโดยอำนาจของศาลโดยอิสระ เพราะเหตุว่าสัญญาทางพระราชไมตรีในสมัยก่อน พ.ศ. ๒๔๘๐ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๑ นั้น ท่านสมาชิกผู้แก้ไขรัฐธรรมนูญหลาย ท่านจะทราบว่าหลักการศาลในเวลานั้นเป็นประการใด ระดมจะไม่กล่าวถึง ระดมจะกราบเรียนแต่เพียงว่าในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๑ นั้น ในการทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีก็ดี การพาณิชย์ก็ดี หรือการเดินเรือก็ดี กับนานาประเทศ ปรากฏว่าในสนธิสัญญาทุกฉบับ เราใช้คำว่า “ประเทศสยาม” หรือ “ราชอาณาจักรสยาม” และอย่างไรก็ดี ในทาง

หนังสือสัญญาอื่น ๆ ถ้าใครกล่าวถึงรัฐบาลก็ใช้คำว่า “รัฐบาลสยาม” ถ้ากล่าวถึงพระมหากษัตริย์ก็ใช้คำว่า “พระมหากษัตริย์สยาม” แต่ถ้ากล่าวถึงภาษา เราก็ใช้คำว่า “ภาษาไทย” ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะเห็นได้ว่า คำว่า “ไทย” กับ “สยาม” นั้น จะเอาไปใช้รวม ๆ กันเหมือนกัน แต่ก็แยก ๆ กันอยู่ โดยเฉพาะแม้แต่สัญญาทางพระราชไมตรี ซึ่งได้ทำไว้กับนานาประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ กับ พ.ศ. ๒๔๘๑ นั้นก็ยังมีคำว่า “ไทย” และคำว่า “สยาม” ไปปน ๆ กัน ซึ่งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็กล่าวไว้ว่า ในวงการต่างประเทศรู้จักประเทศสยามดีกว่าประเทศไทย เห็นจะไม่ผิด เพราะว่าสัญญาทางพระราชไมตรีที่ท่านไว้ ก็ใช้คำว่า “สยาม” ทั้งนี้ ไม่ใช่คำว่า “ประเทศไทย” เพราะฉะนั้นเหตุที่เขารูจักกัน ผมเข้าใจว่า เขารูจักจากสัญญาทางพระราชไมตรี ที่เราได้ทำกันไว้กับเขานั่นเอง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ รัฐบาลในสมัยนั้น ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับหนึ่ง โดยมีคำปรารภอยู่ในรัฐธรรมนูญของรัฐบาลในสมัยนั้นว่า ชื่อประเทศไทยเราก็คือ หรือประเทศสยามเรา ในเวลานี้ประชาชนได้ใช้ปะปนกันอยู่ บางพวกก็เรียกประเทศว่า “ประเทศไทย” บางพวกก็เรียกประเทศว่า “ประเทศสยาม” แต่ว่าในส่วนตัวประชาชนนิยมเรียกว่า “ประเทศไทย” และอย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะให้คำเหล่านี้ตรงไปยังเชื้อชาติ และความนิยมของประชาชน เพราะฉะนั้นรัฐบาลในสมัยนั้น จึงได้ประกาศรัฐธรรมนูญที่ ๑ ให้ใช้ชื่อประเทศ ประชาชน และสัญชาติว่า “ไทย” ทั้งนี้ขอกำหนดไว้ก่อนท้ายว่า ไม่กระทบถึงพระราชกำหนดกฎหมาย ที่ได้บังคับใช้ไปแล้ว ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ตอนหลังจากที่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนั้นไปแล้ว ได้มีรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๓ ว่า ให้เรียกชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” และบทแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น ซึ่งใช้คำว่า “สยาม” ให้ใช้คำว่า “ไทย” แทน ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะเห็นได้ว่า เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมชื่อประเทศนี้เช่นเหตุให้ชื่อประเทศของเราที่เรียกว่า “สยาม” นั้น ระวังลงโดยสิ้นเชิง เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรฉบับนี้ ถ้าจะกล่าวกันง่าย ๆ เป็นคนก็เหมือนกันว่าตายไปแล้วนั่นเอง

คำว่า “สยาม” ตายไปโดยนิตินัย เพราะรัฐธรรมนูญได้บังคับไปตั้งนั้น แล้วต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ พ.ศ. ๒๔๙๐ พ.ศ. ๒๔๙๒ และ พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีรัฐธรรมนูญประกาศออกใช้เรื่อย ๆ มาในระยะ ๔-๕ ปีนี้ จะได้ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญนั้น ๆ ใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” แล้วใช้ชื่อพลเมืองว่า “ชาวไทย” มีคำว่า “ไทย” ไปปนกันอยู่ทั้งประเทศไทย และพลเมือง แต่ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓ ได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ เพราะฉะนั้นคำว่า “ประเทศไทย” หรือ “ประเทศสยาม” ขัณยัติไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น ก็เป็นอันระงับลงชั่วคราว ในระหว่างที่ได้มีการประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓ บังคับใช้อยู่ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้มีรัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรออกใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๒ ขัณยัติว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย” ก็เมื่อหลักกฎหมายที่มีอยู่ได้เปลี่ยนแปลงมา ที่สุดได้มีหลักการกันขึ้นโดยธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักร ๒๕๐๒ ทั้งนี้ในการที่จะใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” หรือ “ประเทศสยาม” นั้น ผมเห็นว่ากล่าวโดยนิตินัยแล้ว มีอยู่ทางเดียวคือใช้คำว่า “ประเทศไทย” เท่านั้นเอง.

นายบุญชนะ อัดดากกร : กระผมรู้สึกว่าการที่จะเรียกชื่อประเทศของเราว่า “ไทย” หรือ “สยาม” ความจริงก็เป็นปัญหาใหญ่ แต่ก็ขอขอบพระคุณที่ท่านประธานให้โอกาส ได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางอีกครั้งหนึ่ง กระผมคิดว่าการที่จะพิจารณาเรียกชื่อประเทศเราว่าอย่างไร นั้นก็อาจจะพิจารณาได้ในหลายแง่ด้วยกัน หรือถ้าจะว่าในทางวิชาการ ก็พิจารณาในทางนิติศาสตร์ก็ได้อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายไปแล้ว หรือจะพิจารณาในทางประวัติศาสตร์ อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ เป็นนักประวัติศาสตร์ใหญ่ ก็ได้อภิปรายไปแล้วเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ก็น่าจะอภิปรายในทางอักษรศาสตร์ ทางจิตวิทยา ทางชีววิทยา หรือทางรัฐศาสตร์ หรืออื่น ๆ ก็ได้อีกมากมาย กระผมคิดว่าจะใช้หลักวิชา หรือหลักการอย่างไรในการอภิปราย หรือในการที่จะมาใช้ชื่อประเทศไทย นั้นเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณา

อยู่มากในการอธิบายในเวลานั้น ขั้นตอนแรกผมคิดว่าจะพิจารณาในแง่ประวัติศาสตร์เสียก่อน
 ท่านสมาชิกผู้เกียรติคนแรกในวันก่อน ก็ได้อธิบายไปในทำนองว่า ถ้าในแง่ทาง
 นิติศาสตร์ แล้วก็น่าจะชื่อว่าประเทศไทย เพราะว่าในสมัยเมื่อยังไม่มีกฎหมายสัญชาติ
 และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงตราพระราชบัญญัติ
 กฎหมายสัญชาติ เมื่อประมาณปี ๒๔๕๖ นั้น ได้ทรงกำหนดหลักในเรื่องสัญชาติไว้ว่า
 ถ้าคนเกิดในประเทศสยามนี้ ถ้าถือหลักถิ่นแดนก็ให้เรียกว่า “ไทย” ให้มีสัญชาติไทย
 หรือถือหลักเชื้อชาติ ถ้ามีเชื้อชาติไทย เช่น บิดาเป็นคนไทย ถึงแม้เกิดที่ใดก็ตาม
 ก็ให้มีสัญชาติไทย ถ้าเกิดจากมารดาเป็นคนสัญชาติไทย บิดาไม่ปรากฏก็ให้ถือว่า
 มีสัญชาติไทยด้วย ท่านก็ได้อธิบายต่อไปถึงเหตุผลต่าง ๆ ว่า เมื่อกำหนดไว้เช่นนั้นแล้ว
 อะไรก็เป็นไทยไปหมด ประเทศของเราก็น่าจะชื่อ “ประเทศไทย” ไปด้วย กระผม
 เห็นว่าเหตุผลที่จะอ้างเพียงเท่านั้น คงไม่น่าหนักพอที่เราจะถือได้ว่า ประเทศเราสมควร
 จะใช้ชื่อว่า “ประเทศไทย” เพราะพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เองก็ได้ทรง
 พระราชวินิจฉัยโคลงอันมีชื่อเสียง ซึ่งท่านผู้เกียรติหลายท่าน ได้อธิบายแล้วใน
 พระราชวินิจฉัยโคลงบทนั้น ถ้าอ่านดูให้พิถีพิถันที่ ก็จะทราบได้แน่นอนว่า คำว่า
 “สยาม” นั้นหมายถึงดินแดน ๆ ซึ่งพวกเราท่านทั้งหลายอาศัยอยู่ในปัจจุบันนี้ ส่วน
 “ไทย” นั้นหมายถึงบุคคล ซึ่งอยู่ในประเทศ และอาจจะเป็นคนเพียงเชื้อชาติ
 กลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่ง ซึ่งอยู่ในประเทศสยามเท่านั้นเอง ไม่มีความหมายเป็นอย่างอื่น
 กระผมจะขออธิบายในเรื่องการพิจารณา ในแง่ประวัติศาสตร์ต่อไปอีกเล็กน้อย ท่านสมาชิก
 ผู้เกียรติเมื่อตะกี้นี้ ก็ได้อธิบายคร่าว ๆ หรือตรวจดูกฎหมายตั้งแต่ครั้งโบราณ
 ตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยามาจนถึงปัจจุบัน เราก็เห็นว่าในสมัยที่เราใช้คำว่า “สยาม”
 นั้นมีความมุ่งหมายไปในทางที่จะให้เป็นชื่อดินแดน ซึ่งพวกเรา ท่าน หรือบรรพบุรุษ
 อาศัยอยู่ ส่วนคำว่า “ไทย” ก็ให้มุ่งหมายถึงคน เชื้อชาติซึ่งอยู่ในประเทศนั้น
 รวมตลอดถึงใช้เป็นคุณศัพท์ประกอบ เช่นว่าคนไทย หนังสือไทย ภาษาไทย อะไรอื่น ๆ
 ส่วน “สยาม” ก็มีมาใช้ในครั้งกรุงรัตนโกสินทร์ ในสมัยหลัง ๆ เพราะฉะนั้น
 ในการที่จะพิจารณา โดยถือหลักวิชาในทางประวัติศาสตร์ มากำหนดชื่อประเทศไทยนั้น

กระทบเห็นว่าเห็นจะใช้ไม่ได้ เพราะว่ากฎหมายเป็นเรื่อง ซึ่งรัฐบาล หรือผู้มีอำนาจใน
 การปกครอง หรือสมานิติบัญญัติเป็นผู้กำหนดขึ้นในสมัยหนึ่ง ๆ ให้สอดคล้องกับเหตุผล
 นโยบายและความเป็นจริง เราจะถอยหลังถอยหน้ามาอย่างไม่ได้ ถ้าจะอ้างประวัติ
 ศาสตร์ กฎหมาย หรือนิติศาสตร์ก็ตาม ก็อ้างได้ในแง่ของประวัติศาสตร์ ไม่ใช่ใน
 แง่ของวิชานิติศาสตร์ ที่จะมากำหนดข้อประเทศ ที่นี้กระทบจะขออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง
 การพิจารณาในแง่ของประวัติศาสตร์ต่อไป ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ซึ่งเป็นนักประวัติ
 ศาสตร์ใหญ่ ซึ่งกระทบได้กราบเรียนเมื่อตะกน ได้ชี้แจงและได้อธิบายให้ท่านทราบว่า
 ความจริงชื่อ “สยาม” นั้นมานานมาแล้ว และสมัยก่อนที่ชาวไทยจะอพยพจาก
 จีนตอนใต้ลงมาสู่ดินแดนนี้ ได้มีดินแดนอยู่สองแคว้นด้วยกันเรียกว่า “สยาม” และ
 “ละโว้” ชาวจีนในสมัยนั้น หรือสมัยต่อ ๆ มา แม้กระทั่งเดิวนักเรียกสยาม
 ละโว้ หรือเขมมลอ และยิ่งกว่านั้นมาโคโปลโตเดินทางมาสู่ภาคตะวันออกเฉียงใต้
 เวลาตั้งร้อยกว่าปีมาแล้ว ก็ใช้ชื่อดินแดนแคว้นนั้นว่าสยาม หรือคำพูดทำนองเดียวกัน
 เพราะฉะนั้นสยามก็เป็นคำที่มีมานาน การที่พ่อขุนรามคำแหงมาเปลี่ยนชื่อสยาม ใน
 เมื่อปลดจากแอกขอมแล้วมาเป็นสุโขทัยนั้น คำสยามนั้นก็ไม่ได้หายไปจากประวัติศาสตร์
 ก็ยังมีมาเรียกชื่ออยู่เสมอ ๆ จนกระทั่งมาถึงรัชกาลที่ ๓ ที่ ๔ ก็ยังใช้ชื่อสยามอยู่ และ
 ในประวัติศาสตร์หลายเล่ม ซึ่งชาวฝรั่งเศสเป็นผู้เขียน ก็ใช้คำว่าไซแอม หรือ
 คำว่าสยาม ฉะนั้นคำว่าสยามจึงเป็นชื่อของประเทศไทยในขณะนั้น การที่เขาเรียกชื่อนั้น
 นั้น ก็เพราะว่าเขาถือว่าดินแดนเป็นหลัก ถือว่าดินแดนแคว้นนั้นเรียกว่าสยาม เขาจึง
 เรียกว่าสยาม โดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีคนเชื้อชาติจีน ไทย พม่า ลาว แวก
 อะไรอาศัยอยู่ที่เรียกว่าสยาม โดยถือหลักดินแดนเป็นชื่อของประเทศนั้น เพราะฉะนั้น
 กระทบคิดว่าถ้าจะเอาชื่อในทางประวัติศาสตร์ เป็นเหตุผลที่เราจะวินิจฉัยว่าควรจะเรียก
 ว่าชื่อประเทศของเราว่าอย่างนั้นอย่างนี้ ก็ดูจะยังไม่เห็นเหตุผลที่สมควร เพราะว่าไม่
 ได้อาศัยหลักเกณฑ์อะไร นอกจากจะคิดว่า เมื่อเขาเรียกมาอย่างนั้น ก็ควรจะ
 เปลี่ยนไปเสีย เมื่อเขาเรียกมาอย่างนั้น ก็ควรจะเปลี่ยนไปเสีย และถ้าถือว่าประเทศ
 สยาม ชื่อสยามเคยเป็นเมืองออกของขอมมาแต่ก่อน เราจึงไม่ควรจะกลับไปใช้ชื่อ

อีก ชื่อนั้นกระผมก็คิดว่าไม่ใช่เหตุผลอีก สยามนั้นโดยปกติเราถือว่าเป็นชื่อคนแทน ไม่ใช่ชื่อของคน เราจะเรียกเป็นอะไรก็ได้ ต่อไปก็จะพิจารณาในแง่อักษรศาสตร์อีก เพราะว่ามีหลายท่านบอกว่า สยามมีความหมายไปไม่ตกมี ทางตกมี หรือบางท่านก็บอกว่าไทยมีความหมายไปแต่ในทางดี คือหมายความว่า เป็นอิสระเสรี และเป็นใหญ่ เราก็ควรจะใช้คำนี้ สำหรับท่านผู้ชอบชื่อสยาม คิดว่าสยามแปลว่ามีความหมายในทางดีเหมือนกัน มีผู้บอกกับกระผมว่าความจริงไทยนั้น นอกจากจะมีความหมายเป็นชะโมย อย่างที่ท่านสมาชิกผู้เกียรติได้อธิบายมาแล้ว ถ้ายังแปลได้อย่างอื่นอีก แปลว่า ทหารก็ได้ หรือแปลอย่างอื่นอีกก็ได้ แล้วแต่ผู้ที่จะแปล ตามที่จะไปค้นหลักฐานได้ มาแสดงกัน เพราะฉะนั้นการที่จะใช้วิชาอักษรศาสตร์เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินว่า เราจะใช้ชื่อประเทศของเราว่าอย่างไรนั้น กระผมคิดว่าก็ไม่ควรจะใช้หลักในทางอักษรศาสตร์ เช่นเดียวกัน เพราะว่าเราจะแปลได้หลายทาง คำหนึ่งอาจจะแปลได้หลายอย่าง กระผมสำรวจต่อไป และได้ปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีความรู้ในทางอื่น เช่นในทางชีววิทยา เฉพาะพวกที่เป็นหม้อ หรือเป็นนายแพทย์ในสมัยปัจจุบัน เขาบอกว่าเลือกคนไทยนั้น ก็คล้ายกับเลือกของลาว พม่าและมลายูบางส่วน และเขมร แต่ไม่เหมือนกับพวกญวน เวียดนาม หรือจีน นี่แสดงให้เห็นว่าในทางชีววิทยานั้นบุคคลหลายประเทศหลายสัญชาติ ก็อาจจะมีเลือดอย่างเดียวกันได้ เราจะเอาเหตุผลในการที่บอกว่า เลือดของเรานั้น เหมือนชาติหนึ่งชาติหนึ่ง มาเป็นชื่อประเทศก็ดูจะไม่เหมาะ และถ้าว่ากันโดยทั่วไปในเรื่องผสมพันธุ์นั้น ชาวไทยในสมัยก่อนอพยพ ซึ่งอยู่ตอนใต้ของประเทศจีน เมื่อได้อพยพมาอยู่ในแถบนี้แล้ว ก็ได้ผสมพันธุ์กับชนพื้นเมืองอื่น ๆ ซึ่งอยู่ดั้งเดิม คือพวกขอม และละว้า และอาจจะมีเชื้อชาติอื่น ๆ อีกที่ผสมพันธุ์กันชน ชาวไทยที่เรียกตัวเองอยู่เวลานี้ก็เป็นแต่ผู้สืบสันดาน หรือผู้สืบมรดกในทางวัฒนธรรม ในทางสายโลหิตมาจากบุคคลที่เป็นบรรพบุรุษของเรา อาจจะไม่เป็นชนชาติไทยอย่างแท้จริง เราจะไปยืนยันว่ามีเลือดไทยบริสุทธิ์นั้นเห็นจะเป็นการยาก เช่นเดียวกับในสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ว่าเขาจะใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาของเขา

คนส่วนมากก็เป็นพวกแองโกลแซกซัน เขาก็ไม่ได้ตั้งชื่อของเขาว่า เป็นพวกแองโกลแซกซัน ในทางชีววิทยากะผมคิดว่าชัฏหากก็ไม่มี เราจะไปใช้ชื่อไทย เพราะว่าโดยการสืบเชื้อชาติ ชาติพันธุ์แล้วเราก็เป็นไทย จะไปใช้ชื่อประเทศด้วย กะผมคิดว่าก็ไม่มีเหตุผลอันสมควรเช่นเดียวกัน ทั้งในทางมนุษยวิทยา หรือแอนโทรโพลยี ซึ่งอาจจะพิจารณาไปในทางไบโอโลยี หรือชีววิทยา หรือทางวัฒนธรรมของบุคคล ก็อาจจะทำได้ในทางมนุษยวิทยา ผู้ที่สนใจศึกษาในทางนี้ จะคิดถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทยมาแต่โบราณ นักศึกษาบางคน ซึ่งเป็นชาวอเมริกันได้ท่องเที่ยวไปในดินแดน ซึ่งเป็นราชอาณาจักรลาวเวลาดัน และเหนือ ๆ ขึ้นไป เขาได้อธิบายชี้แจงให้กะผมฟังว่า ในทางมนุษยวิทยา หรือที่เรียกว่าแอนโทรโพลยีนั้น ความเป็นอยู่ของพวกลาวหรือที่เรียกว่าเป็นไทย ทางตอนเหนือ ๆ ขึ้นไปคล้ายคลึงกันมาก มีความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน ส่วนชาวไทยซึ่งอยู่ในประเทศไทยขณะนั้น ความรู้สึกนึกคิดวัฒนธรรมหรืออะไรต่าง ๆ ได้ถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมของชาวต่างประเทศ ทางยุโรป และอเมริกัน ย่อมเปลี่ยนแปลงไปมาก เพราะฉะนั้นเราจะเอาสาเหตุที่ว่า ความมนุษยวิทยาเรามีเชื้อชาติไทย มีวัฒนธรรมไทยเข้ามาอ้างเห็นจะไม่ได้ เพราะว่าวัฒนธรรมของไทยในขณะนี้ ก็เปลี่ยนแปลงไปและ ส่วนพวกลาวหรือพวกไทยทางเหนือ ซึ่งอยู่ในมณฑลลอสสัมพวกซานสเตท หรือตอนใต้ของประเทศจีนแถบยูนานนั้น เขายังรักษาวัฒนธรรมของเขาในทางมนุษยวิทยานี้ไว้ได้เป็นอันมาก มีอีกทางหนึ่งซึ่งควรจะพิจารณา ก็คือในทางจิตวิทยา ในทางจิตวิทยานาน กะผมคิดว่ามองดูได้ในสองแง่ด้วยกัน คือมองดูในแง่ที่ว่า คนไทยในขณะนี้ต้องการมีชื่อว่าประเทศสยามหรือไม่ หรือต้องการมีชื่อว่าประเทศไทย อันนี้เป็นการยากที่จะตอบได้ กะผมได้สันทนา และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ที่ เป็นนักจิตวิทยาบางคน ก็ให้ความเห็นว่า การที่เราจะสำรวจความคิดเห็นของคนที่เราเรียกว่า มีสัญชาติไทยในปัจจุบันว่า ควรจะใช้ชื่อประเทศไทย หรือชื่อประเทศสยามนั้น เห็นจะทำได้ยาก เว้นแต่เราจะมี การสำรวจให้ถูกต้องตามวิชาการทางวิจัยเสียก่อน สถานการณ์การที่คอยรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในเรื่องนด้วยเหมือนกัน แต่โดยที่ถูกจำกัดสิทธิ์ โดยระเบียบข้อบังคับ ไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ในการที่จะสำรวจ

ความคิดเห็นของประชาชนได้โดยทั่วถึง เพราะฉะนั้นปัญหาที่จะวินิจฉัยว่า คนไทย
 ชอบชื้อสยามหรือชื้อไทยนั้น กระผมคิดว่าเป็นการยากที่จะทราบได้ แต่อย่างไรก็ตาม
 ในเมื่อเราได้พบปะสนทนากับบุคคลต่างๆ ในท้องถิ่นต่างๆ ทั้งในดินแดนสิ่งจังหวัดภาคใต้
 และประชาชนที่อยู่ทางภาคอีสาน และภาคเหนือแล้ว กระผมกล้ากราบเรียน ถ้าเราจะ
 ต่อสู้กับความจริง เขาก็จะทราบได้ว่าบุคคลต่างๆ ที่อยู่ ในท้องถิ่นต่างๆ เหล่านั้น ถ้าได้
 รับการศึกษายุ่งปัจจุบัน และอยู่ในเมือง มีเพื่อนฝูง ซึ่งทำมาหากินอยู่ในเมือง ในโรง
 งาน หรือในสถานราชการ ความรู้สึกที่จะใช้ชื้อเป็นไทยนั้นมีอยู่เป็นอันมาก แต่ว่าถ้า
 ไปถามพวกเขาเอง ซึ่งอยู่ตามบ้านนอกในหมู่บ้านเล็กๆ ซึ่งมีจำนวนเพียงยี่สิบสามสิบห
 คาเรือน คำตอบอาจจะตรงกันข้าม เป็นเรื่องที่น่าคิดมาก แล้วอีกประการหนึ่ง
 ถ้าจะขยายความต่อไปอีก ในจำนวนพลเมืองของประเทศไทย ซึ่งมีอยู่ในจำนวน
 ๒๕.๒ ล้านคนตามการสำรวจครั้งสุดท้าย ภาคอีสานก็ ๘ ล้าน ภาคเหนืออาจจะ
 ๔-๕ ล้าน แล้วอีกในจังหวัดภาคใต้อีกประมาณ ๑ หรือ ๒ ล้าน เพราะฉะนั้นคน
 ที่อยู่ภาคกลาง และภาคอื่น ๆ คิดว่า มีเชื้อชาติไทยแท้ัน ก็คงมีอยู่ประมาณไม่ถึง
 ครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่านั้น แต่ถ้าเราจะคิดรวม ๆ กันทั้งหมด ประชาชน
 ในประเทศไทย ก็ไม่ใคร่มีเชื้อชาติไทย โดยบริสุทธิ์ถึงครึ่งหนึ่ง หรือแม้แต่เพียงหนึ่ง
 ในสิบ กระผมยังสงสัยอยู่เป็นอันมาก ในแง่จิตวิทยา กระผมจึงคิดว่า เป็นการยากที่
 เราจะเอาความรู้สึกของประชาชนมาแบ่งแยก ว่าควรจะใช้ชื้อว่าประเทศสยาม หรือ
 ประเทศไทย กระผมมีอีกข้อหนึ่งซึ่งเป็นข้อสำคัญ กระผมมีความคิดอยู่ว่า กฎหมาย
 รัฐธรรมนูญนั้น คือกฎหมายที่สำคัญที่สุดของประเทศ เป็นหลักในการปกครองบ้าน
 เมืองซึ่งเราต้องการให้คงอยู่ตลอดไป ไม่ต้องมี การเปลี่ยนแปลงย่อย ๆ เมื่อเป็นกฎหมาย
 ที่เกี่ยวกับวิชาทางการเมือง หรือวิชารัฐศาสตร์ การตั้งชื้อประเทศก็ดี การที่จะ
 ตั้งชื้อเชื้อชาติก็ดี เราควรจะต้องอิงหลักวิชาทางรัฐศาสตร์ เป็นหลักเช่นเดียวกัน ถ้าเรา
 จะออกกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการค้า การค้าระหว่างประเทศ การศุลกากรหรืออื่น ๆ
 เราก็ควรจะอิงหลักในทางเศรษฐศาสตร์เป็นหลัก ถ้าจะออกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา
 การสาธารณสุข เราก็ต้องคิดถึงหลักวิชาในทางสังคมศาสตร์เป็นหลัก มีแนวอยู่

อย่างนี้ กระผมจึงคิดว่า คงไม่มีใครที่จะกล้าปฏิเสธได้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะ
 ของประเทศไทย หรือของประเทศใดก็ตาม เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการเมือง เกี่ยว
 กับการปกครอง และเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ เพราะฉะนั้นกระผมจะขอกราบเรียนหลัก
 ขอประธานไทยที่จำเป็นจะต้องเอาหลักวิชามากกราบเรียนให้ทราบ เพื่อประโยชน์ใน
 การที่จะวินิจฉัย เมื่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์ หรือทาง
 การเมือง เราควรจะถือหลักในทางรัฐศาสตร์เป็นสำคัญกว่าอย่างอื่น ๆ ในเบื้องต้น
 ระเบียบวาระได้กำหนดว่าจะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือชื่อนั้น
 กระผมขอกราบเรียนเสียก่อนว่าความหมายของประเทศนั้น ถ้าเราแปลให้ตรงกับคำว่า
 คันทร์ (Country) แต่มีความหมายเป็นอีกอย่างหนึ่ง คือถ้าประเทศตรงกับคำว่าสเตรท
 (State) หรือรัฐ ก็มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง จะขอกราบเรียนเพื่อทราบ เช่นในประเทศ
 อยู่ในเดทคิงดอม (United Kingdom) หรือสหราชอาณาจักรนั้นย่อมประกอบด้วยประเทศ
 เช่น อิงแลนด์ สก็อตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ ประเทศอิงแลนด์ หรือที่
 เรียกว่าอังกฤษก็ สก็อตแลนด์ก็ หรือเวลส์ก็ ไอร์แลนด์เหนือก็ ความจริงเป็น
 ประเทศ เป็นคันทร์ แต่รวมกันแล้วเป็นสเตรท เรียกว่าอยู่ในเดทคิงดอม สำหรับเมืองไทย
 เรามักจะเอาคำว่า “ประเทศ” ไปปนกับคำว่า “รัฐ” เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่า
 ในทันทีที่เราตั้งชื่อประเทศไทย หรือสยามเป็นการตั้งชื่อรัฐ ไม่ใช่ตั้งชื่อประเทศ
 อย่างที่เข้าใจกันทั่วไป เพราะประเทศนั้นหมายความว่าดินแดนกับคนที่
 อาศัยอยู่เท่านั้น อย่างขอเนี้ยวเราก็เรียกว่าประเทศขอเนี้ยว ทั้ง ๆ ที่ขอเนี้ยวไม่ได้เป็น
 เอกราช ไม่มีอธิปไตยของตนเองโดยเด็ดขาด ประเทศประกอบด้วยเพียงดินแดน
 กับบุคคลที่อาศัยอยู่ ส่วน “รัฐ” ประกอบด้วยดินแดนบุคคลที่อาศัยอยู่ เอกราช
 และอธิปไตยด้วยสี่อย่างประกอบกัน แต่เพราะว่าการอภิปรายในวันก่อน และวันนี้
 และตามความเข้าใจของทั่วไป แม้แต่ในวงการศึกษา ก็เข้าใจว่าประเทศคือรัฐ
 เพราะฉะนั้นในการอภิปรายของกระผม ก็จะพยายามอภิปรายไปในความหมายที่ว่า
 ประเทศคือรัฐ ในรัฐที่เราเรียกว่าสเตรทนั้นตามปกติก็มีเนชัน หรือประชาชาติตามมา
 และคนที่เป็นคนในเนชัน หรือในประชาชาตินั้น ๆ เราใช้คำว่า “สัญชาติ” อย่าง

ประเทศเราก็เรียกว่า สัญชาติไทย ประเทศสยามก็เรียกว่า สัญชาติสยาม แต่คนที่
 เป็นสัญชาติสยามนั้น ความจริงมีอยู่หลายเชื้อชาติด้วยกัน ในประเทศไทยนั้นเป็นลูกจีน
 ก็มี แต่เรายังขี้ขอกว่าให้เรียกว่า ไทย เรียกว่าลูกจีนไม่ได้ อย่างนี้เป็นต้น หรือ
 อาจจะเป็นเชื้อชาติอื่น ๆ กฎหมายก็ขี้ขมายอกว่าต้องเรียกว่าเชื้อชาติไทย เรียก
 ว่าเชื้อชาติอื่น ๆ ไม่ได้ แต่ความจริงคำว่า “เชื้อชาติ” หรือคำว่า “เรซ” (Race)
 นั้นในทางวิชาการเขาก็แบ่งเป็นใหญ่ ๆ เพียง ๓ ประเภทเท่านั้นเอง คือว่าคอเคซอยด์
 คือว่าเป็นพวกฝรั่งผิวขาว จมูกโด่ง หวีริ้วอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ แล้วก็มีมองโกลอยด์
 ก็หมายความว่าพวกผิวเหลือง พวกที่อยู่ทางตะวันออก รวมทั้งไทยจีนต่าง ๆ ด้วย
 แล้วก็มีกรอยด์พวกผิวดำหัวหยิกต่าง ๆ เหล่านี้ เชื้อชาติต่าง ๆ เหล่านี้แยกเป็นแขนง
 เชื้อชาติอื่น ๆ ต่อไปเรียกว่าซับเรซ (Sub-Race) คือว่าแขนงเชื้อชาติ อย่างเชื้อชาติ
 มองโกลอยด์ของทางตะวันออก คำว่า “ไทย” ก็ถือว่าเป็นซับเรซ คือว่าเป็นแขนง
 เชื้อชาติหนึ่งของมองโกลอยด์ แขนงเชื้อชาติไทย แขนงเชื้อชาติลาว แขนง
 เชื้อชาติเขมร พม่า หรืออื่น ๆ อีก อย่างที่ใดก็ทราบเรียนมาแล้วในตอนต้น ที่กระผม
 กรายเรียนเรื่องเชื้อชาตินี้ ก็เพราะเหตุเห็นเป็นเหตุผล ซึ่งในสมัยที่เปลี่ยนแปลงชื่อ
 จากประเทศไทยนั้น ใดเอาไปใช้ในการที่เปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นไทย โดยถือ
 หลักเชื้อชาติเป็นเกณฑ์ ในทางหลักวิชาการศาสตร์ เราถือว่าการที่จะเรียกชื่อรัฐว่า
 อย่างไรนั้น โดยปกติก็ถือหลักดินแดน ชื่อของดินแดนเป็นสำคัญ ท่านสมาชิกผู้
 มีเกียรติ ๒-๓ ท่านได้อธิบายมาแล้วว่าดินแดนนี้ เขาเรียกว่าสยามมาแต่ไหนแต่ไร
 ทำไมเราถึงจะกลับไปเรียกว่าไทย ไปขี้ขอกเรียกเสียใหม่ อย่างนั้นมีเป็นการฝืนความ
 จริงที่คนเรียกหรือ การวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ กระผมคิดว่าถ้าเราอาศัยข้อเท็จจริงเป็น
 หลักใหญ่ เราก็อาจจะทำได้ง่าย ไม่ต้องมาโต้เถียงกันมาก แต่ถ้าเราจะถือเอา
 เหตุผลส่วนตัว หรือความมกใหญ่ไปส่งไปประกอบด้วยแล้ว การวินิจฉัยก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง
 เพราะฉะนั้นประเทศสยามก็จึงได้เปลี่ยนเป็นไทยในสมัยนั้น โดยถือหลักเรเซียมลิสซึม
 (Racialism) หรือถือหลักเชื้อชาตินิยมเป็นสำคัญกว่าอย่างอื่น การที่เขาไม่มีเชื้อชาติ
 เป็นไทยก็ขี้ขอกให้เขาเป็นไทย การที่เขาคิดว่าเขาเป็นลูกจีน แต่เขามีสัญชาติสยาม

ก็ไปบังคับเขาว่ามีเชื้อชาติไทยและเป็นสัญชาติไทยไปด้วย สิ่งต่างๆ เหล่านี้กระผมคิดว่าไม่น่าจะถูกตั้งอะไรนัก อย่างที่กราบเรียนมาแล้ว ก็ขอกราบเรียนย้ำอีกครั้งหนึ่งว่าการที่จะตั้งชื่อรัฐหรือประเทศของเราว่าอย่างไรนั้นควรจะถือหลักทั่วไป ที่เป็นที่เข้าใจและรับรองกันอยู่ว่าถือหลักดินแดน เราตั้งคำว่าเชื้อชาติไว้ต่างหาก ส่วนสัญชาตินั้นจะติดอยู่กับคำว่ารัฐ คือถ้าเป็นประเทศสยามก็เรียกว่าสยาม ส่วนคนไทยหรือคนลาวหรือลูกจีนหรืออื่น ๆ ในประเทศไทยก็มีเชื้อชาติตามที่เขาเป็น ซึ่งไม่สามารถจะเลือกได้ สัญชาตินั้นอาจจะออกกฎหมายบังคับเขาว่าให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่เชื้อชาตินั้นจะออกกฎหมายบังคับเขา ๆ ก็ยังมีความรู้สึกว่าเขาเป็นเชื้อชาติหนึ่ง เชื้อชาติหนึ่ง ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคนหนึ่ง ได้กล่าวไว้ด้วยว่า การตั้งชื่อประเทศสยามนั้นทำให้เกิดการแบ่งแยกกันกระผมรู้สึกว่าความจริงอย่างยิ่ง แม้แต่ผู้คิดการกบฏเมื่อเร็ว ๆ นี้ ซึ่งถูกประหารชีวิตไปก็ได้ออกเขาเป็นคนเป็นหลักใหญ่ ไปอ้างอิงกับประชาชนผู้โง่เขลา ไร้การศึกษาให้เข้าใจผิด ถ้าเราใช้ชื่อเสียว่าสยามปัญหาที่จะโต้แย้งก็คงจะไม่มี เพราะทุกคนในประเทศสยามก็เป็นสยาม มีสัญชาติสยามแล้ว จะมีเชื้อชาติอะไรนั้นก็ขึ้นอีกปัญหาหนึ่ง ในบางประเทศเท่าที่กระผมสังเกตดูประเทศในพื้น กระทบหมายความว่ารัฐที่ใช้ชื่อเชื้อชาติเป็นชื่อประเทศนั้น ย่อมมีปัญหาขึ้นหลายอย่าง เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการแบ่งแยก หรือในเรื่องการแตกแยกอย่างพม่า ในพม่าก็มีมอญ มีรัฐฉาน และคนเชื้อชาติอื่น ๆ อยู่ร่วมกันแล้วก็เรียกว่ายูเนียน ออฟ เบอร์มา (Union of Burma) โดยเขาถือว่าเบอร์มาหรือพม่านั้นเป็นเชื้อชาติใหญ่กว่าชาติอื่น ซึ่งครอบงำเชื้อชาติอื่นทั้งหมด เพราะฉะนั้นความแตกแยกในประเทศพม่าจึงยังมีอยู่ ที่นเรามาคิดถึงอย่างประเทศมลายูก็อีกนะแหละ ในประเทศมลายูมีพลเมือง กระผมจำจำนวนไม่ได้แน่นอน แต่ว่ากำลังกันระหว่างคนที่มีเชื้อชาติมาเลย์กับคนเชื้อชาติจีน สองพวกจะมีความรู้สึกแบ่งแยก และความคิดเห็นอาจจะขัดกันอยู่เสมอ ก็เพราะว่าใช้คำว่ามลายูซึ่งเป็นชื่อของชนชาติหนึ่ง ที่เห็นผลอย่างอื่นอีกที่จะขอกราบเรียนไว้ในที่นี้ แต่กระผมใคร่ขอสรุปว่า ถึงอย่างไรก็ตาม เราจะใช้ชื่อคำว่าสยาม หรือใช้ว่าประเทศไทยก็ตาม แต่กระผมก็ยังเป็นไทยอยู่ เป็นคนเชื้อชาติไทยอยู่นั่นเอง การ

ที่จะวินิจฉัยว่าจะผิดอะไรถูกนั้น ในการปกครอง หรือในวิชาการทางปกครอง
 เขาไม่ควรจะถือ ไม่มีอะไรจะผิด ไม่มีอะไรจะถูก แต่ว่าเราจะต้องพยายามแก้ไข
 เรื่อย ๆ ไปให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถึงเราจะใช้ชื่อคำว่าประเทศสยาม กลับไปใหม่
 อย่างที่เคยทำ กระผมคิดว่าก็ไม่ผิด หรือเราจะลงมติว่าใช้ชื่อประเทศไทยต่อไป กระผม
 ก็คิดว่าไม่ผิดเช่นเดียวกัน อันนั้นก็เห็นเหตุผล ซึ่งเราจะวิเคราะห์วิจารณ์ไปตามยุคตามกาล
 การที่เราเคยเปลี่ยนจากประเทศสยามเป็นไทยมาแล้ว ก็ไม่ได้หมายความว่าเรา จะกลับไป
 เปลี่ยนชื่อสยามอีกไม่ได้ เราควรมีเหตุผลในทางวิชาการและอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงกลับไป
 ไปอีกก็ได้ ถ้าเรามีเหตุผลสมควรดังที่ใดกราบเรียนแล้ว การที่จะเรียกชื่อประเทศ
 หรือรัฐของเราว่าอย่างไรนั้น ในฐานะที่กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการ
 เมือง การปกครอง เราจึงควรใช้วิชาวิชารัฐศาสตร์เป็นหลัก กระผมจึงขอสนับสนุนว่าเรา
 ควรจะใช้ชื่อประเทศของเราเป็นประเทศไทย

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเห็นพ้องกับสมาชิกผู้มีเกียรติซึ่งอภิปรายคน
 แรกนั้น ในข้อ ที่ว่าในการที่เรา จะพิจารณาปัญหาว่าในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรากำลังร่าง อยู่ใน
 ประเทศจะชื่อสยามชื่อไทยเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นปัญหาที่สมาชิกแห่ง
 สถานทุกคนมีหน้าที่ต้องใช้วิจารณ์อย่างนั้น เพราะว่าชื่อประเทศนี้ได้มีการพิจารณา
 กันมาแล้ว และการพิจารณาครั้งนี้จะเป็นครั้งสุดท้ายก็ได้ อย่างที่ท่านว่าในข้อนี้
 ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วย สิ่งที่ข้าพเจ้าวิตกเป็นนักหนาไม่ใช่ว่าจะวิตกว่าจะใช้สยามเป็น
 การผิดหรือไทยเป็นการผิด แต่ข้าพเจ้าวิตกว่าหากสถานีใดลงมติจะใช้สยามก็ดี จะ
 ใช้ไทยก็ดี ภัยเหตุผลซึ่งใช้ไม่ได้ เหตุผลผิด ๆ แล้วละก็จะขึ้นชื่อว่าสภาของเรา
 นี้จะใช้ชื่ออย่างนั้นอย่างนี้ด้วยเหตุผลผิด ข้าพเจ้าก็ไม่ใช่นักประวัติศาสตร์ นัก
 ภาษาศาสตร์หรือแม้แต่นิติศาสตร์ข้าพเจ้าก็ไม่น่าจะอ้างว่ามีอำนาจอะไร เป็นแต่
 ผู้หนึ่งที่เรียนกฎหมายเท่านั้น แต่ว่าจุดสำคัญที่ข้าพเจ้าอยากจกราบเรียนท่านประธาน
 นี้มีว่า การอภิปรายข้าพเจ้าส่วนใหญ่ที่จะกล่าวต่อไปซึ่งอาจจะยาวสักหน่อย ต้อง
 ขอประทานไทย แต่ว่าเพื่อจะขอโอกาสกราบเรียนกับสมาชิกว่าคำอภิปรายของสมาชิก
 ท่านใดหรือแม้แต่คนที่เคยพูดกัน นอกสถานีว่า เหตุผล ควรเป็นสยาม หรือ ควรเป็นไทยนั้น

มีอะไรกันบ้างและในทรวงศ์ข้าพเจ้าเห็นว่าผิดถูกประการใด เพราะยิ่งฟัง ๆ แล้วทั้ง
นอกสภาและในสภาประหนึ่งว่าถ้าใครเห็นว่าสยามเป็นสิ่งที่ดีควรใช้ คำว่าไทยก็เป็น
เรื่องเสียหายใช้ไม่ได้ไปเสียเลยทีเดียว และโดยกลับกัน ฝ่ายที่เห็นว่าควรใช้ไทยก็
ว่าคำว่าสยามนี้ใช้ไม่ได้ เป็นต้นว่ามาสาธยายว่าสยามนี้เป็นชื่อซึ่งชาวต่างชาติ คน
ต่างตัวต่างต่างแดนมาเรียกประเทศของเราหรือคนของเรว่าสยามในความหมายที่ไม่ดี
ต่าง ๆ ถึงกับอ้างศิลาจารึก อ้างพงศาวดารต่างประเทศ พงศาวดารจาม เขมร
หรือพม่าว่ามีอยู่ไรก็ไม่ทราบ เป็นทำนองว่าชาวสยามเป็นคนขี้ สำหรับขอมเลี้ยง
ไว้เป็นทาสหรือใช้เป็นทาสอะไรนั้น ขอนข้าพเจ้าฟังแล้วข้าพเจ้าสลดใจ ก็จริง อย่างที่
ท่านสมาชิกท่านหนึ่งว่าก็คนต่างตัวต่างแดนอะไรเหล่านั้น ที่ไม่มีความหวังดีต่อ
ประเทศไทยและเอาคำสยามไปว่าเสียสาละสลวย ทำไมเราไปรับเอา เราต้อง
ถือว่าคำกล่าวเช่นนั้นเป็นคำกล่าวแก่ง เขาบางทีก็มีเหตุผลที่ควรจะต้องตั้งเรา เรา
ไปทำอะไรเขาบ้างในครั้งโบราณ เราทุกคนก็ทราบอยู่ทั้ง ๆ ที่เรามีเหตุผลควรกระทำ
หรือไม่ก็ตาม เขาก็ไม่ชอบ เมื่อไม่ชอบเขาก็อาจจะเขียนสาส์นอะไรส่งปรกมาให้เราก็ได้
ไม่ใช่เรื่องที่เราจะไปรับเอา ถ้าเราไปถือว่าชาวต่างชาติมาเขียนเรื่องของเมืองไทย
ประวัติศาสตร์เมืองไทยเป็นถูกต้องไปหมดแล้ว นั่นแหละไทยเราจะกลายเป็นคนขี้จริง ๆ
เพราะว่าเราไม่มีอะไรของเราเอง เราไปเชื่อเขาถ้ากระนั้นแล้วพระราชประวัติของ
พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเรามีต้องไปเชื่อมาการเรตแลนตันหรือ ข้าพเจ้าคิดว่าคนไทยทุก
คนทราบคำว่าพระราชจริยาวัตร พระเกียรติคุณพระเกียรติยศแห่งพระบาทสมเด็จพระจอม-
เกล้าเจ้าอยู่หัวมีเพียงไรเป็นวีรบุรุษเป็นมหาบุรุษเพียงไร เราไม่เชื่ออย่างทีนครอิงแลนด์
ไอร์แลนด์ ฉะนั้นใครก็ตามที่เราจะไปเชื่อพงศาวดารต่างประเทศที่ว่าสยามเป็นคนขี้เป็น
ทาสอะไรเช่นนั้น ในด้านกลับกันก็มีคนว่าไทย คำว่า “ไทย” เป็นชาติขี้ชะโมย
อะไรเหล่านั้น นักออกเขียนเรื่องของคนต่างตัวว่าเราก็ไม่ควรเอาใจใส่ เช่นเดียวกันเรา
ก็ทราบว่าไทยเรามาจากไหน เรามีความภูมิใจในเชื้อชาติของเราเพียงใดเราก็ทราบ
อยู่ดี เพราะฉะนั้นในการที่เราจะพิจารณาคำว่า “สยาม” กับ “ไทย” นี้ไม่ควรเอา
ความคึกเห็นของคนชาติอื่นมากล่าว เขาจะนิยมหรือไม่นิยม เขาจะเรียกได้ไม่ได้

เขาจะอ่านถูกไม่อ่านถูก ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ใช่เรื่องของเรา เรื่องของเราควรพิจารณาว่าอะไรถูกผิดอย่างไรและสมควรอย่างไรเท่านั้น ข้าพเจ้ากราบเรียนท่านประธานเสียทีเกี่ยวกับว่าสมัยหนึ่งข้าพเจ้าเองก็เคยมีความคิดอย่างที่ท่านสมาชิก ที่อภิปรายในทางด้านสยามมีความคิดอย่างนั้น ข้าพเจ้ามีความคิดไปในแง่คล้ายๆตามไปในแง่รัฐศาสตร์อย่างที่ว่าถ้าเรียกประเทศไทยแล้วก็เป็นชื่อของดินแดนที่ไม่เป็นเรื่องแสดลใจของชนเชื้อชาติต่างๆ ที่มีในแผ่นดินที่เราเรียกประเทศไทยเวลานี้หรือเรียกว่าประเทศไทยเมื่อสมัยหนึ่ง ข้าพเจ้าเคยคิดอย่างนั้นจริง แต่คราวนั้นมาขยับตนกาลล่วงเลยมาเป็นเวลาถึง ๒๒ ปีแล้วที่เราใช้ประเทศไทย ข้าพเจ้าเฝ้าดูเหตุการณ์ใน ๒๒ ปี ข้าพเจ้าก็ยังมองไม่เห็นวาทฤษฎี ในรัฐศาสตร์ดังกล่าวนี้เป็นความจริง เราใช้ประเทศไทยมา ๒๒ ปีมีอะไรร้ายแรงเกิดขึ้นเพราะเหตุเราใช้ประเทศไทยบ้าง ข้าพเจ้าเห็นไม่มี การที่มีคนคิดแย่งแยกดินแดนคิดจะชะโมจะปล้นดินแดนของเราไปให้เพื่อนบ้านหรืออะไรเหล่านั้นไม่ใช่เพราะเหตุเราใช้ประเทศไทยแน่ พวกนั้นที่คิดแย่งแยกดินแดนไม่ใช่เพราะว่าอยากจะเป็นสยามแน่ ถ้าเขาอยากจะเป็นสยามเขาต้องปฏิวัติรัฐประรัฐอยู่อย่างนั้นแล้วก็เปลี่ยนชื่อประเทศไทย คนที่คิดแย่งแยกนั้นถ้าเราวิจัยไปให้ดีแล้วเป็นพวกที่มักใหญ่ใฝ่สูงเป็นพวกที่รับสินบาทคาดสินบนจากต่างชาติ เป็นพวกที่เขาเรียกว่าแฟนาติก (Fanatic) บ้าคลั่งในการเมืองอะไรเหล่านั้น ไม่ใช่ผู้ที่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์เลย ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีหลักฐานอะไรไปว่าเขาคิดแย่งแยกดินแดนเพราะเหตุว่าเราเปลี่ยนชื่อประเทศ เพราะฉะนั้นในเรื่องที่ว่าถ้าเราเปลี่ยนกลับเป็นสยามแล้วความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติจะดีขึ้นข้าพเจ้า ขอกราบเรียน ท่านประธานว่า ข้าพเจ้ายังปลงใจเชื่อไม่ลงเสียแล้ว ทุนทงๆ ที่ข้าพเจ้าก็เคยคิดไปอย่างนั้นสมัยหนึ่ง ตามที่สมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้อภิปรายในหลักนิติศาสตร์และได้กรุณาให้ข้อเท็จจริงเราว่า การ เปลี่ยนชื่อ ประเทศเป็นลำคัมมาอย่างไรนั้น ข้าพเจ้าขอโอกาสเต็มต่อเสริมอีกเล็กน้อยเพื่อประกอบความวินิจฉัยของท่านสมาชิกซึ่งโปรดอย่าหาว่าข้าพเจ้าหมิ่นสติปัญญา แต่อาจจะไม่ได้ติดตามเหตุการณ์หรือติดตามแล้วล้มไป ข้าพเจ้าขอโอกาสที่จะทวนความจำอีกครั้ง

หนึ่งว่าเป็นมาอย่างไรและในการ ทวนความจำนั้นจะได้เห็นว่ที่ ประชาชนชาวไทย บางส่วน
รู้สึกถึงเกียรติว่า “ประเทศไทย” ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าในสถานนี้ เพราะว่า
สถานนี้ไม่ได้เรียกชื่อที่เดียว ชนบางหมู่บางเหล่าถึงกับเรียกชื่อว่า “ประเทศไทย”
ที่เดียว เพราะเหตุอะไร เรื่องเป็นมาคือว่า เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้
มีประกาศรัฐนิยมนว่ด้วยชื่อประเทศ ให้เรียกประเทศของเราว่า “ประเทศไทย”
โดยอ้างเหตุว่ ชื่อประเทศนี้เรียกเป็นสองอย่าง เรียกสยามก็เรียก เรียกประเทศ
ไทยก็เรียก แต่ประชาชนนิยมเรียกไทยมากกว่า จึงเป็นการสมควรใช้ตามความ
นิยมของคน คือให้เรียก “ประเทศไทย” รัฐนิยมฉบับนั้นได้ประกาศในราชกิจจา
นเขกษา แต่ไม่มีผลเป็นกฎหมาย เพราะไม่ใช่ประกาศในแผนกกฎหมาย ไม่ได้มีถ้อย
คำในทางบังคับเป็นแต่เพียงรัฐนิยม ทนประกาศอนันักไม่มีผลลบล้างรัฐธรรมนูญซึ่ง
ใช้อยู่ในขณะนั้น ซึ่งเรียกว่า “ประเทศสยาม” เพราะเหตุนั้นใน ๒ เดือนต่อมา
วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ สถานที่เดิมคือ
ที่ตึก รัฐบาลสมัยนั้นได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่จะให้ใช้ชื่อประเทศเป็น “ประเทศ
ไทย” ที่แรกเรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติ” แต่ผลที่สุด โดยมติของที่ประชุมเปลี่ยน
เป็นรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยชื่อประเทศ พฤติการณ์ที่เป็นในสมัยนั้น ซึ่งจะ
ตรวจดูได้จากรายงานการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ ๒ ชุดที่ ๓ ประจำวันที่ ๒๖
สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ บรรดากระเบื้องวาระทั้งหลายเรื่อง ก็มีเรื่องร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยชื่อประเทศอะไรขึ้นมา การอภิปรายได้เป็นไป ๑ ชั่วโมง คือจาก ๑๖.๐๐
นาฬิกาถึง ๑๗.๒๐ นาฬิกา แล้วก็ลงมติใช้ชื่อประเทศไทย คือรับหลักการร่างรัฐ
ธรรมนูญฉบับนี้ สั่งกรมการตรวจพิจารณา แล้วประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญ
ในวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ นั้นเอง ที่ข้าพเจ้าจะเรียนต่อไปขอได้โปรดฟังให้ถี่
ไม่ใช่ว่าข้าพเจ้าจะเอาผู้ที่ทรงอำนาจในสมัยนั้นหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมานินทา แต่เป็น
การเล่า พฤติการณ์ เพื่อประกอบการวินิจฉัย และชี้ให้เห็นว่าทำไมคนไทยบางส่วนจึง
ถึงกับเรียก “ประเทศไทย” ในการอภิปรายครั้งนั้น มีนายรัฐมนตรีคนเดี๋ยวนั้น
คือ จอมพล. ป. พิบูลสงคราม ขออนุญาตออกนาม ท่านอภิปรายให้เหตุผลว่า ประเทศ

ของเรา ^๕ที่ ^๕ซื้อ ^๕ประเทศ ^๕สยาม ^๕นั้น ^๕ได้ ^๕คน ^๕คว่ำ ^๕กัน ^๕แล้ว ^๕ใคร ^๕เป็น ^๕ผู้ ^๕ตั้ง ^๕ชื่อ ^๕ว่า ^๕“^๕ประเทศ ^๕สยาม ^๕”
 ก็ ^๕ไม่ ^๕ทราบ ^๕ที่ ^๕เหตุ ^๕ผล ^๕ต่อ ^๕ไป ^๕ก็ ^๕อย่าง ^๕ที่ ^๕ประ ^๕การ ^๕ครุ ^๕นิย ^๕มน ^๕นั้น ^๕เอง ^๕คือ ^๕เรีย ^๕ก ^๕กัน ^๕เป็น ^๕๒ ^๕อย่าง
 ประเทศไทย ประเทศสยาม อย่างนั้น แคนไทย เมืองไทย แต่คนส่วนมากนิยมคำว่า
 “เมืองไทย” “ประเทศไทย” ก็ ^๕จึง ^๕เสน ^๕ขอ ^๕ให้ ^๕ใช้ ^๕ชื่อ ^๕ประเทศไทย ^๕และ ^๕เพื่อ ^๕ทวน ^๕ความ ^๕จำ ^๕ของ ^๕ท่าน
 สมาชิก การอธิบายในวันนั้นไม่มีคนค้านเลย มีแต่สนับสนุน ๒-๓ คน สนับสนุน
 ก็ ^๕ไม่ ^๕ได้ ^๕ให้ ^๕เหต ^๕ผล ^๕ก็ ^๕ถูก ^๕ข ^๕ิน ^๕มา ^๕ว่า ^๕การ ^๕ใช้ ^๕ชื่อ ^๕ประเทศไทย ^๕นี้ ^๕ก็ ^๕เชื่อ ^๕ว่า ^๕ท่าน ^๕สมาชิก ^๕ผู้ ^๕มี ^๕เก ^๕ย ^๕ร ^๕ติ
 ใน ^๕ส ^๕ถ ^๕าน ^๕คง ^๕ไม่ ^๕ซ ^๕ัก ^๕ซ ^๕อง ^๕อะ ^๕ไร ^๕ทำ ^๕น ^๕อง ^๕นั้น ^๕ใน ^๕ที่ ^๕ส ^๕ก ^๕ก็ ^๕ลง ^๕ม ^๕ติ ^๕เรีย ^๕ก ^๕ชื่อ ^๕เป็น ^๕ราย ^๕ตัว ^๕เป็น ^๕ม ^๕ติ ^๕เอก
 ฉ ^๕ิน ^๕ที่ ^๕มี ^๕ผู้ ^๕ไม่ ^๕ออก ^๕เสียง ^๕คน ^๕เดีย ^๕ว ^๕คือ ^๕ประ ^๕ธาน ^๕สภา ^๕น ^๕อก ^๕นั้น ^๕เป็น ^๕ม ^๕ติ ^๕เอก ^๕ฉ ^๕ิน ^๕ที่ ^๕มี ^๕เห ^๕ต ^๕การ ^๕ณ์
 ที่ ^๕ตาม ^๕มา ^๕ท่าน ^๕ทั้ง ^๕หลาย ^๕ก็ ^๕ทราบ ^๕อยู่ ^๕แล้ว ^๕ว่า ^๕ใน ^๕พ.ศ. ๒๔๘๓ เรา ^๕มี ^๕การ ^๕กระ ^๕ท ^๕ย ^๕กระ ^๕ท ^๕ง ^๕กับ
 อิน ^๕โด ^๕จีน ^๕ที่ ^๕พ ^๕กา ^๕ค ^๕ย ^๕ร ^๕พา ^๕ไป ^๕ย ^๕ึด ^๕ค ^๕ิน ^๕แ ^๕ค ^๕น ^๕มา ^๕ได้ ^๕อะ ^๕ไร ^๕เหล ^๕่า ^๕น ^๕สิ่ง ^๕เหล ^๕่า ^๕น ^๕ประ ^๕ม ^๕ว ^๕ก ^๕ัน ^๕เข้า ^๕แล้ว
 ทำให้ ^๕คน ^๕เป็น ^๕อิน ^๕มา ^๕ก ^๕ิด ^๕ค ^๕ว่า ^๕การ ^๕เปล ^๕ี่ยน ^๕ชื่อ ^๕ประเทศไทย ^๕นี้ ^๕เป็น ^๕เพียง ^๕การ ^๕สน ^๕อง ^๕น ^๕โย ^๕บาย ^๕ช ^๕ย ^๕าย ^๕ค ^๕ิน
 แ ^๕ค ^๕น ^๕เพื่อ ^๕จะ ^๕รว ^๕บ ^๕ร ^๕วม ^๕คน ^๕ที่ ^๕มี ^๕เช ^๕อ ^๕ชา ^๕ติ ^๕ไทย ^๕ท ^๕ก ^๕เหล ^๕่า ^๕น ^๕ท ^๕ก ^๕ค ^๕ิน ^๕แ ^๕ค ^๕น ^๕เข้า ^๕มา ^๕เป็น ^๕ค ^๕ิน ^๕แ ^๕ค ^๕น ^๕อิน ^๕เดีย ^๕ว
 กัน ^๕นี้ ^๕เขา ^๕เช ^๕อ ^๕กัน ^๕ว่า ^๕อย่าง ^๕นั้น ^๕เมื่อ ^๕เกิด ^๕เช ^๕อ ^๕อย่าง ^๕นั้น ^๕แล้ว ^๕ก็ ^๕เกิด ^๕ความ ^๕รู ^๕ส ^๕ึก ^๕เป็น ^๕ป ^๕ฏิ ^๕ย ^๕ก ^๕ษ์
 คือ ^๕การ ^๕ตั้ง ^๕ชื่อ ^๕ประเทศ ^๕นั้น ^๕ออก ^๕มา ^๕เป็น ^๕ประเทศไทย ^๕ใน ^๕เรื่อง ^๕นี้ ^๕ใน ^๕ความ ^๕คิด ^๕ข้า ^๕พ ^๕เจ้า ^๕เอง ^๕ข้า ^๕พ
 เจ้า ^๕ค ^๕ิด ^๕ว่า ^๕บรร ^๕ดา ^๕ผู้ ^๕ได้ ^๕รับ ^๕ม ^๕อบ ^๕ห ^๕มา ^๕ย ^๕ หรือ ^๕ได้ ^๕รับ ^๕เล ^๕อ ^๕ก ^๕ตั้ง ^๕ใคร ^๕รับ ^๕การ ^๕แ ^๕ต ^๕ง ^๕ให้ ^๕ได้ ^๕รับ ^๕พระ ^๕บรม
 รา ^๕ช ^๕โ ^๕ง ^๕การ ^๕บริ ^๕ห ^๕าร ^๕แ ^๕่น ^๕ค ^๕ิน ^๕นี้ ^๕ที่ ^๕แล้ว ^๕มา ^๕ท ^๕ก ^๕คน ^๕ท ^๕ก ^๕ท่าน ^๕และ ^๕ท ^๕ก ^๕ค ^๕ณ ^๕ะ ^๕ก็ ^๕มี ^๕ความ ^๕รัก ^๕ประเทศ
 ไทย ^๕อย่าง ^๕ที่ ^๕เรา ^๕ท่าน ^๕ทั้ง ^๕หลาย ^๕ร ^๕ก็ ^๕อยู่ ^๕ใน ^๕เวลา ^๕นี้ ^๕การ ^๕ทำ ^๕อะ ^๕ไร ^๕ไป ^๕ก็ ^๕ทำ ^๕ไป ^๕ด้วย ^๕ความ ^๕หวัง ^๕ดี ^๕ต่อ
 ประเทศไทย ^๕ของ ^๕เรา ^๕นี้ ^๕คง ^๕ไม่ ^๕มี ^๕ท่าน ^๕ผู้ ^๕ใ ^๕ค ^๕ที่ ^๕จะ ^๕ทำ ^๕การ ^๕เปล ^๕ี่ยน ^๕ชื่อ ^๕ประเทศ ^๕เป็น ^๕ประเทศไทย
 โดย ^๕มี ^๕ความ ^๕แ ^๕ย ^๕แ ^๕ง ^๕ให้ ^๕เป็น ^๕อิน ^๕ตรา ^๕ย ^๕แ ^๕ก ^๕ประเทศไทย ^๕เป็น ^๕แน่ ^๕เพราะ ^๕ฉ ^๕น ^๕นั้น ^๕ใน ^๕เรื่อง ^๕เจ ^๕ต ^๕นา ^๕ค ^๕ิ
 ของ ^๕แ ^๕ก ^๕ละ ^๕ท่าน ^๕นี้ ^๕เรา ^๕ต้อง ^๕ยอม ^๕รับ ^๕ข ^๕ย ^๕คือ ^๕ส่วน ^๕น ^๕โย ^๕บาย ^๕จะ ^๕เป็น ^๕ประ ^๕การ ^๕ไ ^๕น ^๕นี้ ^๕ข้า ^๕พ ^๕เจ้า ^๕ค ^๕ิด
 ว่า ^๕ท ^๕ก ^๕คน ^๕ก็ ^๕ต้อง ^๕ยอม ^๕รับ ^๕ว่า ^๕ใน ^๕เมื่อ ^๕ผู้ ^๕ใ ^๕ค ^๕มี ^๕ความ ^๕รั ^๕บ ^๕ผิด ^๕ช ^๕อ ^๕ย ^๕บริ ^๕ห ^๕าร ^๕ประเทศ ^๕แล้ว ^๕ก็ ^๕ต้อง
 พ ^๕ย ^๕าย ^๕ม ^๕ทำ ^๕ค ^๕ิ ^๕ที่ ^๕ส ^๕ก ^๕ที่ ^๕จะ ^๕ให้ ^๕ประเทศ ^๕ชาติ ^๕บ้าน ^๕เมือง ^๕ของ ^๕คน ^๕น ^๕อก ^๕จาก ^๕ป ^๕ล ^๕อ ^๕ท ^๕ย ^๕แล้ว ^๕ต้อง ^๕ให้
 ก ^๕ำ ^๕ว ^๕หน้า ^๕ให้ ^๕เจ ^๕ริ ^๕ญ ^๕ให้ ^๕อะ ^๕ไร ^๕ขึ้น ^๕เพราะ ^๕ฉ ^๕น ^๕น ^๕โย ^๕บาย ^๕ของ ^๕แ ^๕ก ^๕ละ ^๕ค ^๕ณ ^๕ะ ^๕แ ^๕ก ^๕ละ ^๕ส ^๕ม ^๕ิ ^๕เรา ^๕จะ
 ไป ^๕ถ ^๕ือ ^๕ว่า ^๕ผิด ^๕อย่าง ^๕น ^๕เล ^๕ว ^๕ท ^๕ร ^๕าม ^๕อย่าง ^๕นี้ ^๕ข้า ^๕พ ^๕เจ้า ^๕ค ^๕ิด ^๕ว่า ^๕เรา ^๕พ ^๕ค ^๕ไม่ ^๕ได้ ^๕แม้ ^๕ใน ^๕ความ ^๕เห็น
 เรา ^๕ว่า ^๕ผิด ^๕เรา ^๕ก็ ^๕ต้อง ^๕ยอม ^๕รับ ^๕ข ^๕ย ^๕ถ ^๕ือ ^๕ว่า ^๕เขา ^๕ทำ ^๕เพื่อ ^๕หวัง ^๕ดี ^๕ต่อ ^๕บ้าน ^๕ต ^๕่อ ^๕เมือง ^๕เพราะ ^๕ฉ ^๕น ^๕

ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการสมควรที่เราจะเชื่อว่าความคิดเปลี่ยนชื่อจากสยามเป็นไทยนี้ เป็นความคิดโดยบริสุทธิ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่เปลี่ยน ครั้นนั้นไม่ได้มีประกาศ หรือแถลงการณ์หรืออะไรไปในทางว่า คำว่า "สยาม" เป็นการเลวทรามเลย ไม่ได้ประกาศหรือแถลงว่า การที่ ตั้งชื่อมา แต่ตั้งคำบรรพว่าประเทศสยาม สยามรัฐ อะไร เหล่านี้ หรือสยามสมัย สยามวงศ์อะไรเหล่านี้ ไม่มีประกาศบอกว่าเป็นคำที่คนต่างชาติมาตั้งให้หรือว่าเป็นคนป่าเข็นทาสของขอมอะไร ไม่มีเลย เพราะฉะนั้นในการที่เราพิจารณากันในวันนี้และต่อไปนี้ ข้าพเจ้าอยากจะวิงวอนท่านนักประวัติศาสตร์ นักอะไรศาสตร์ก็ตามขอได้เลิกเสียที่ที่จะว่าเราจะเอาไทยแล้วไปว่าสยามแล้ว สยามแล้วจะเอาไทยแล้วอะไรอย่างนี้ ทว่าผลที่ว่าลงมติไป ถ้าว่าไปในทางเหตุผลว่าอีกฝ่ายหนึ่งแล้วมันไปกระทบกระทั่งจิตใจของคนเป็นอันมากซึ่งยังเชื่ออีกอย่างหนึ่งก็ สมมติว่าเราลงมติว่าไทยแล้วไปให้เหตุผลว่าสยามแล้วอย่างนั้นอย่างนี้ ถ้าอย่างนั้นเรามีต้องเปลี่ยนพระสยามเทวาธิราช ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือสูงสุดของเราหรือ เราจะต้องเปลี่ยนคำว่า "สยามมินทร์" ซึ่งเป็นพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของหลายรัชกาลหรือ สยามไม่ใช่คำแล้ว สยามเป็นคำดีและโดยกลับกันไทยก็เป็นคำดี เพราะฉะนั้นเราจะเลือกอะไร ไม่ใช่อะไรอีกอย่างหนึ่งแล้ว ทิ้งเพื่อประกอบเหตุผลคำว่า "สยาม" ซึ่งมักมีพูดว่ากันในสถานที่แห่งเกิดมีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เพราะว่าไปทำสัญญากับฝรั่งแล้วก็ไปเรียกตามฝรั่งอะไรนี้ สมาชิกหลายท่านก็ได้อภิปรายแล้วว่าสยามมันได้มีมาก่อน และสมาชิกท่านหนึ่งซึ่งในวันนั้นไม่ได้มาประชุม บอกว่าในพงศาวดารทางฝ่ายเหนือมีคำว่า "สยามรัฐ" มาตั้งแต่ครั้งตั้งคำบรรพอะไรเหล่านี้ ข้าพเจ้าก็อยากจะขอความกรุณากราบเรียนท่านประธานขอเวลาเล็กน้อยไม่มากนัก จะชี้ให้เห็นไปที่คำว่า "สยาม" ที่ใช้กันมาแต่ที่ไหนบ้าง ข้าพเจ้าไม่ใช่ นักประวัติศาสตร์ แต่ข้าพเจ้าเป็นนักอ่านอย่างที่ท่านสมาชิกท่านหนึ่งว่า และนักถามด้วยคือไปถามนักคาสตากรายประวัติศาสตร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบ้าง นอกมหาวิทยาลัยบ้างและอ่านในหนังสือบ้าง ก็ปรากฏว่า คำว่า "สยาม" นั้นมานานเหลือเกินในพงศาวดารล้านนา สมัยจุลศักราช ๓๐๐ ถึง ๔๐๐ ซึ่งประมาณพุทธศักราช ๑๔๐๐ เศษเป็นเวลาร่วม ๆ พันปี เขาเรียกแวนแคว้น

ลำพูนซึ่งสมัยนั้นเรียกว่าหริภุญชัยนั้นว่า “สามทะเล” ซึ่งในชาติ “สยาม” ตรงกับ
 สันสกฤตว่า “ศยามะ” แล้วไทยเอามาเขียนแปลงเป็น ส. ภาษาสันสกฤตเขียนเป็น ศ.
 สมัยลำพูนซึ่งเป็นสมัยที่เจริญมาก จนถึงกับเจ้านายฝ่ายเหนือ สืบเชื้อสาย มาจากลำพูน ก็
 เรียกว่า “สามทะเล” ซึ่งแปลศัพท์เป็นไทยว่า “สยามประเทศ” นั่นเอง ในพงศาวดาร
 โยนกสมัยจุลศักราชเกือบ ๆ ๗๐๐ หรือพุทธศักราช ๑๘๐๐ เศษ ซึ่งก็ ๗๐๐ กว่าปี
 ก็มีนักประวัติศาสตร์คนควาและถอดจากคำเดิมภาษาสมัยโน้นมา ก็มีพระภิกษุสังฆาวงค์
 นำพุทธศาสนาเข้ามาสู่สยามประเทศ อันถ้าเราไล่ตามพงศาวดารลงมาถึงแผ่นดินพระ-
 นารายณ์ ๔๐๐ ปี พุทธศาสนาในลังกาวงศ์ชักเลื่อมอีก ก็นิมนต์พระไทยไปตั้งเป็นสยาม
 วงศ์นี้กรวดมาอย่างนั้น ทนพตถึงศิลาจารึกที่บางท่านบอกว่าไม่เคยเห็นคำว่า “สยาม” นี้ใน
 ศิลาจารึก ข้าเจ้าก็ไม่ขออ่านจากเขา ข้าพเจ้าอ่านเองไม่เป็น ก็แต่คำแปล หลัทธิศิลา
 จารึกสุโขทัยหลักที่ ๕ แผ่นที่ ๓ ซึ่งจารึกว่า จุลศักราช ๗๕๐ ก็ตรงกับพุทธศักราช ..
 เขาคือขงขกเขา เป็นเวลา ๕๖๓ ปีมาแล้ว พดกนง่าย ๆ ก็ประมาณพุทธศักราช ๒๐๐๐
 อะไรเหล่านี้ คำจารึกเหล่านี้เป็นเรื่องของพระสังฆราชาที่ไทรยแต่ต่าง และก็มีพระมากกล่าว
 อธิกรณ์ว่าเป็นสังฆราชาไม่ถูกต้องก็อธิกรณ์กันเป็นการใหญ่ และโน้นนั้นก็กล่าวถึงพระ
 มหาเถระที่ต่างตั้งไปหรือทักท้วงของกยเรื่องนั้นก็มออยู่ข้อหนึ่ง “มหาเถรสุพรรณสยาม”
 อันนี้อาจจะไม่ใช่ชื่อประเทศ เพราะว่าชื่อพระ สุพรรณ ก็ทราบกันอยู่แล้วว่า แปล
 ว่าทอง สยามบางท่านก็แปลว่าสีคล้ำ บางท่านก็บอกว่าทองสีคล้ำ แต่อย่างไรก็ตามคำ
 สยามมีอยู่ในศิลาจารึกบันทึกที่ ๒๐ ของแผ่นที่ ๓ ดังที่เคยเรียนมานี้ เพราะฉะนั้นขอ
 เรียนว่า คำว่า “สยาม” นี้ไม่ใช่คำใหม่ ถัดมาในสมัยอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๒๐๐๐ เศษ
 ในรัชกาลพระรามาธิบดีที่ ๒ ซึ่งเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าช้างเผือกหรือพระบรมไตร-
 โลกนาถ ได้มีการประพันธ์โคลงเรียกว่า โคลงยวนพ่าย หรือที่เราเรียกว่า ลิลิตยวน
 พ่าย เป็นโคลงยกพระเกียรติพระเจ้าช้างเผือกในการที่ยกไปตั้งกรุงเชียงใหม่ซึ่งในสมัยนั้น
 เราเรียกว่า “ยวน” ไม่ใช่ “ญวน” ญ. เป็น “ยวน” ย. ในโคลงยวนพ่ายนั้นมีถึงสมัย
 บทที่ ๕๘ เขียนว่า “สารสยามพากย์พร้อม กะกานทันฏา” บทที่ ๒๗ “สารเร็วรวจ
 เพียงพ่าง แสงสยาม” นี้บอกว่าช้างเร็วเข้ามาไทย บทที่ ๒๔๗ “สยามภรรณสุพรรณ

หงษ์ เขียนแข่ง งามแฮ” บทสุดท้ายบทที่ ๒๕๔ สยามกวนยวนพ่ายแพ้ คักคยา ธีราช
 อติสรรสรร เพ็ชเจ้า กรุงศรีอยุธยาสามารถยั้ง เมืองแฮ จบบทหมดต้นเค้า เท่านั้น เฮย
 นั้นเห็นได้ว่าสยามนามทั้งสยามและมีทั้งกรุงศรีอยุธยา แต่สยามทั้งสองนี้ไม่ได้ใช้เป็นชื่อ
 ประเทศ แต่ใช้ในความหมายว่าไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์มีราชบัณฑิตราชของสุนทรภู่
 แต่งระหว่างอุปสมบทอยู่ที่วัดเทพธิดา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๕ ซึ่งเป็นเวลาก่อนพระบาทสมเด็จพระ
 พระจอมเกล้าฯ เสวยราช ๘ ปี นี้ปรากฏในหนังสือที่กรมศิลปากรแจกเมื่อสองสามวัน
 เอง แจกในงานกวีวรรณเมื่อนวันที่ ๒๖ นี้ในหน้า ๒๕ มีว่า “แม้ไม่ยืมทมิฬเทวาจะเล่า
 นิยาย เรื่องกระต่ายตมเกล็ดมมมาม ไม่รู้เหาะก็มิได้ขยับไปเห็น แม้นเหมือนเช่นชาว
 สุทธาภาษาสยาม” ในหน้า ๕๗ ก็มีอีก “ไม่เพริศพรั่งหญิงชายคล้ายคล้ายเงาะ ไม่มี
 เหมาะหมดจดไม่คงาม ไม่แง่อนอ่อนแอ้นแขนไม่อ่อน ไม่เหมือนสมร เสมอภาษาสยาม”
 สุนทรภู่ใช้ภาษาสยามให้อ่านเป็นภาษาไทย เพราะฉะนั้นคำว่า “สยาม” มีมาแน่และมี
 มีมาแต่สมัยคึกคักบรรพ์ แหก พม่า รามัญ อะไร มาตั้งให้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สำคัญ
 ในเมื่อคนไทยเรารับแล้ว และคนไทยเราก็ก็นำภาษาบาลีภาษาสันสกฤตมาใช้เยอะเย
 ซือจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี ศรีอยุธยา อะไรเหล่านั้น มีชื่อเมืองในอินเดียเช่นเดียวกัน
 เราก้มาตั้ง เพราะฉะนั้นถ้าไทยรับแล้ว ใครตั้งไม่สำคัญ ไม่ใช่เรื่องเสียหายอะไรเลย
 ในความคิดข้าพเจ้าคำว่า “สยาม” นั้นอาศัยหลักฐานที่ใดก็กราบเรียนมาเมื่อกัน ชนต
 เป็นชื่อประเทศและคงใช้เป็นชื่อประเทศเรื่อยมา จนถึงสมัย รัตนโกสินทร์ สมัยศรีอยุธยา
 แล้วในขณะเดียวกันนั้นคำว่า “สยาม” ก็มีวิวัฒนาการในความหมายว่าไทย ดังที่ไ
 อ่านบทประพันธ์ กวีนิพนธ์อะไรมาเมื่อกันแล้ว เป็นเวลานานจนกระทั่งถึงขนาดว่าไทยกับ
 สยามนี้กลายเป็นคำที่ตามภาษาไวยากรณ์ฝรั่งเรียกว่า ซินโนนิม มีความหมายอย่างเดีย
 กันได้ ก็เมื่อเหตุนี้แล้วเราจะถือว่า การเปลี่ยนใน พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นการผิดที่เกี่ยว
 ข้าพเจ้าคิดว่าถือไม่ได้ จะถือว่าเปลี่ยนมาเป็นประเทศไทยแล้ว ทำให้แตกสามัคคีทำให้
 คนที่มิเชื่อชาติต่างกันคิดเป็นอื่น ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เป็นจริง เพราะพฤติการณ์ที่แสดงมา
 ในเวลา ๒๒ ปีนี้ไม่ได้เป็นเช่นนั้น เป็นความจริงอยู่ข้อหนึ่งที่ว่า จะเปลี่ยนสยามเป็นไทย
 หรือไทยเป็นสยาม ถ้าคนข้างหมู่ข้างเหล่าที่มีวัฒนธรรมชอบเรียกตนเองในเชื้อชาติแล้ว

เขารู้จักชื่อของเขาย่างนั้น เราไปแค่ปากปลัก ชาวปากปลักซึ่งเป็นไทยสมัยบุรุษทุกกระ-
 เบียดคนวงศ์หลายร้อยปีมาแล้วนั้น เวลาเขาพูดเขาก็คิดถึงพวกเขา เขาก็บอกว่ามอญ ไป
 สามเสนเราก็ไปเจอญวน ข้ามน้ำไปคลองแสนแสบเราก็ไปเจอแขก ขึ้นไปทางอีสานเรา
 เจอลาว อย่างนั้น ไปถึงภาคใต้ตามที่ท่านสมาชิกบางท่านว่า ชาวสี่จังหวัดภาคใต้เขาถือ
 ตัวเป็นไทย นั่นจริง ในกฎหมายและในความอยากเป็นไทยอยากอยู่ในแผ่นดินนั้นจริง
 แต่ถึงเวลาวัฒนธรรมแล้ว เขาเรียกตัวเขาว่าโอลังมลายู โอลังแปลว่าคน มลายูเขา
 เรียกพวกเราว่าโอลังเขียม ท่านจะเรียกสยามเรียกไทยเขาไม่สำคัญ เขาเรียกโอลังเขียม
 ตลอดเวลา และจะเรียกต่อไปอีก เพราะฉะนั้นเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่คนเราเรียกตัวเรา
 เอง ไม่ได้หมายความว่าพวกที่เรียกตัวเป็นมอญ เป็นพม่า เป็นรามัญ เป็นแขก เป็น
 อะไรเหล่านั้น เขาจะตั้งเอาใจออกห่างจากประเทศไทย เพราะเราไปเรียกประเทศไทย
 ข้าพเจ้าไม่เชื่อเช่นนั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอวิงวอนว่าเราจะเลือกอะไรก็เลือกเถอะ
 แต่อย่าว่าอีกอย่างหนึ่งเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องศิลาจารึกของนครวัดที่ท่านสมาชิก
 ผู้มีเกียรติอภิปรายมา ข้าพเจ้าก็เคารพความคิดเห็นของท่านเป็นอย่างยิ่ง แต่ว่าข้าพเจ้า
 ก็ติดตามเรื่องศิลาจารึกนั้น หลังจากประชุมกันแล้วข้าพเจ้าก็ติดตามก็ไปไตร่ตรองอธิบาย
 จากอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องศิลาจารึก ผู้เชี่ยวชาญ
 ชาญในภาษาเขมรและเขาเป็นคนเขมรด้วย เขาบอกว่านครวัดที่มีรูปทหารไทยอยู่ แล้ว
 ข้างบนเขียนไว้ว่า "สยามกุก" ซึ่งบางท่านอ่านเป็นสยามกุกนั้น ภาษาเขมรเขียนตาม
 ตัวอักษร ถ้าอ่านอย่างเราไม่รู้ เราก็อ่านว่า "สยามกุก" ถ้าเขมรเขาอ่านเขาอ่านว่า
 "สยามกุก" คือมาจากเสียมกุกนั่นเอง และรูปที่ปรากฏที่นครวัดนั้นเป็นรูปทหารไทย
 กำลังเดินขบวน แต่งตัวอย่างทหาร ไม่ใช่รูปภาพ ไม่ใช่รูปคนป่า และตามที่นัก
 ประวัติศาสตร์ซึ่งแจ่มกัยบอกว่า ที่เขาจารึกไว้เช่นนั้นแสดงว่า กองทัพไทยนั้นเข้าไปสวน
 สนามหรือเดินขบวนเข้าไปฉลองอะไรอันหนึ่งในเขมร ในสมัยขอมไม่ใช่สมัยเขมรนั้น
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าอยากจะสรุปว่าในการที่เราจะเลือกอะไร ขอกราบไหว้ขอวิงวอน
 อยู่อย่างหนึ่งว่าให้เลือกกันไม่ใช่เลือกในทางที่จะเอาแพ้ชนะกันอย่างโง่โง่กึ่งๆ ไม่ใช่เอา
 ชนะทุกประตู ไม่ได้ด้วยเล่ห์เอาด้วยกล ไม่ได้ด้วยเวทมนต์เอาด้วยคาถา ต้องให้เป็นว่า

เหตุผลที่เราจะเลือกมันเป็นเหตุผลของเราเอง และได้ไตร่ตรองถี่แล้วและเป็นเหตุผลที่สมควร ถ้าเช่นนั้นแล้วข้าพเจ้าจะยกมือให้ “ประเทศไทย” ได้อย่างสบายใจทีเดียว หรือถ้ามีสมาชิกสามารถที่จะให้เหตุผลดีกว่าที่แล้ว มาให้ข้าพเจ้าไปยกมือให้ “สยาม” ข้าพเจ้าจะได้ยกได้อย่างนอนคาหลับเช่นเดียวกัน

พันเอก หลวงวิจิตรวาทการ : กระผมไม่ได้ตั้งใจจะมาพูดในวันนี้ แต่เมื่อได้ฟังคำอธิบายของท่านสมาชิกหลายท่านซึ่งอ้างถึงข้ออธิบาย ของกระผม เมื่อวันก่อน กระผมก็มีความจำเป็นที่ต้องขอประทานอนุญาตซึ่งแจ่มพอสมควร เริ่มต้นจากท่านสมาชิกคนแรกที่โตก่กล่าวถึงคำอธิบายของกระผม เริ่มต้นจากที่ว่าคำว่า “สยาม” นั้น ไม่ใช่มาโคไปโลเป็นผู้ทำไป นี่ก็เป็นปัญหาข้อเท็จจริง คือว่าผมเข้าใจว่าทั้งท่านผู้อ่านและทั้งผมเองเราไม่ได้เคยอ่านต้นฉบับกันทั้งสองคน เราก็อ่านจากคำแปล คำแปลนั้นก็ยังมีอย่างแปลเต็มบ้าง อะไรบ้าง แต่ผมก็จำได้มันเหมาะว่า ผมอ่านคำแปล มีคำอยู่ในนั้นว่า “สยาม” ซึ่งผมบอกว่าเขียน เอส วาย เอ เอ็ม (Syam) แต่ก็เสียใจที่ไม่สามารถจะนำหลักฐานมายืนยันกับท่านได้ เป็นหนังสือที่อ่านมาช้านานแล้ว แต่ว่าเรื่องนี้ไม่สำคัญ ถ้าหากว่าเป็นคดีในศาล ศาลก็คงจะบอกว่าอย่าไปเสียเวลาน่าเสียเลย เพราะเหตุว่าข้อเท็จจริงเรารับรองตอกันในระหว่างท่านสมาชิกผู้หนึ่งกับผม นอกจากข้อขัดแย้งเพียงอันเดียวว่า มีอยู่ในหนังสือมาโคไปโลหรือไม่ แล้วข้อความอื่น ๆ เราเห็นพ้องกันหมด ท่านบอกว่าอย่าไปนึกกว่าคำว่า “สยาม” เพิ่งมีขึ้นในสมัยสุโขทัย แต่มีมาก่อนนั้นช้านาน ผมรับรองผมไม่ได้พูดว่าคำ “สยาม” มีในสมัยสุโขทัย ผมบอกว่าในสมัยสุโขทัยเขาเลิกกัน คำ “สยาม” ท่านสมาชิกผู้หนึ่งบอกว่า คำ “สยาม” นั้นได้มีใช้ในแถวถิ่นนั้นมาแล้วตั้งแต่เราอยู่น่านเจ้า ผมยกมือให้ ผมรับรองว่าเป็นความจริง คำว่า “สยาม” ได้ใช้ในแถวถิ่นนั้นมาตั้งแต่เรายังอยู่น่านเจ้า ได้ใช้มาตั้งแต่คนไทยยังไม่ได้ลงมาทางแถวนี้สักคนเดียว จึงไม่ใช่ชื่อของชนชาติไทย ผมตั้งปัญหาแต่เพียงว่าถ้าเหตุไหนแล้วเราจึงจะไปเอาชื่อของใคร ก็ไม่รู้ซึ่งไม่ใช่ชื่อของชนชาติไทย เขามาเป็นชื่อประเทศเรา หลายท่านอธิบายว่าชื่อประเทศกับชื่อคนนั้นไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกัน อันนั้นก็ความจริง แต่ถ้าเราสอบสวนดูว่าความเป็นไปทั้งหลายในโลกนั้นว่า

ซื่อประเทศมาจากไหนแล้ว ๕๕ เพอร์เซนต์ ซื่อประเทศมาจากคน คำว่าสยามเองก็
 มาจากคนพวกหนึ่งซึ่งมีชื่อว่าชาวสยาม พุคถึงศิลาจารึกนครวัด อนันกระผมก็ขอ
 สาราภาพว่ากระผมไม่ได้เคยเห็นศิลาจารึก แต่ว่ากระผมก็เอามาจากตำหรับตำราที่คน
 เชื้อถือได้ นอกจากศาสตราจารย์ฝรั่ง ๒ คนแล้วยังมีคนไทยอีกคนหนึ่งซึ่งยืนยันกระผม
 คือขอประทานอนุญาตออกนาม คือหม่อมหลวงมานิต ชุมสาย ซึ่งเป็นนักภาษาศาสตร์
 คนหนึ่งว่าได้เห็นคำที่อธิบายไว้ชัดแจ่มมีอยู่ที่จารึกของจำปาศักดิ์และที่เมืองนครวัด กล่าว
 ถึงชาวสยามว่าเป็นคนป่าพวกหนึ่งซึ่งขอมเอามาใช้เป็นทาส ถ้ามีอยู่ในศิลาจารึกนคร
 วัดจริง ถ้ามีคำว่าสยามจารึกอยู่ที่นครวัดจริงกระผมยืนยันว่าไม่ใช่คนไทย เพราะเหตุ
 ว่านครวัดได้สร้างขึ้นมาเกือบพันปีมาแล้ว คนไทยเรายังไม่ได้ลงมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในแถบ
 นี้ เพราะฉะนั้นกระผมไม่โกรธศิลาจารึกนครวัด หรือว่าจะมีหรือไม่มี ถึงแม้จะมีจริง
 กระผมก็ไม่โกรธ เพราะเหตุว่าเขาไม่ได้หมายถึงคนไทย ท่านท่านสมาชิกผู้มั่งคั่ง
 อภิปรายเมื่อก่อนบอกว่าเห็นด้วยกับท่านสมาชิกผู้อภิปรายในวันก่อนว่า มีคำว่า สามเทสะ ทั้ง
 สองท่านนั้นมาจากตำราเดียวกันนั้น คือท่านชินกาลมาลินี ซึ่งท่านสมาชิกคนก่อนได้อ้าง
 ใช้คำว่า สามเทสะ แต่อันนี้ไม่ได้ชี้ชัดแย้งกับข้ออภิปรายของกระผมในวันก่อน กระผม
 บอกว่าในกฎหมายในหนังสือ ราชการ หรือใน หนังสือไตรภูมิ พระร่วงเองในจารึกไม่ได้เคย
 เรียกประเทศเราว่าประเทศสยาม กระผมว่าอย่างนั้น หนังสือที่แต่งคือพวกนักปราชญ์
 เขาก็อาจจะมีสติปัญญาลึกลับกว่าพวกนักปราชญ์หลวง ท่านสมาชิกคนก่อนว่ามีคำว่า สยามรัฐ แต่
 อันที่จริงไม่ใช่ คำว่าสามเทสะ ผู้แต่งเป็นนักปราชญ์ของลานนา ซึ่งในเวลานั้นยังไม่
 ได้ร่วมเข้าเป็นราชอาณาจักรไทยเป็นอาณาจักรอีกส่วนหนึ่งต่างหาก ท่านก็เรียกชื่อตาม
 เดิม ท่านมีสติที่จะเรียกชื่อตามเดิมได้ กระผมรับรองว่าแถวถนนได้เคยเรียกชื่อว่า
 สยาม อนันกระผมจึงชี้แจงแล้วซึ่งคุกขะไว้ กระผมไม่ได้บอกเลยว่าสยามเพิ่งจะมีใน
 รัชกาลที่ ๔ กระผมว่าเป็นชื่อที่มามีช้านาน ส่วนคำในกวันพนันนั้นผมเป็นอันมาก นอก
 จากที่ท่านได้อ่านมาแล้วที่ท่านอ้างถึงกวันพนันที่ใช้คำว่าสยาม คำว่าสยาม กระผมรับ
 รองว่ามีจริงในเรื่องนี้ กระผมก็ได้ทูลปรึกษาเสด็จในกรมรองนายกรัชมณฑลมาแล้วเหมือนกัน
 ท่านบอกว่าในกวันพนันมี แต่ทว่าคิดว่ากวันพนันที่মনพวกกวันนั้นเป็นธรรมดาคือ
 อยากรจะเรียกชื่ออะไรก็ได้ ชื่อที่พวกคนเคยเรียกว่าสยามมาท่านก็เรียกในกวันพนัน ของ

ฝรั่งมีคนไปเรียกประเทศฝรั่งเศสว่า โกล คือเป็นชื่อเก่าแก่ของฝรั่งเศส หนังสือพิมพ์
 ออกในกรุงปารีสชื่อว่า โกลลัว ก็ยังมี เครื่องหมายของประเทศฝรั่งเศสซึ่งเป็นรูปไก่
 เขาเรียกว่า ค็อกโกลลัว คือหมายความว่าเป็นของชาติโกลลัว ซึ่งเป็นชื่อเดิมเก่า
 แก่ของฝรั่งเศส ในเรื่องกวนนเขาก็อาจจะทำได้ ผมไม่ได้บอกว่าเพิ่งมีขึ้นในสมัยรัชกาล
 ที่ ๔ มีมาช้านาน แต่ทว่าทางราชการเราไม่ได้ใช้ ในศิลาจารึกหลักที่ ๕ ทว่ามีคำ
 พระมหาเถระ ชอนันกระดมู แต่ว่าเรื่องชอน โดยเฉพาะท่านผู้เป็นชาวเหนือ คือทาง
 เหนือยังใช้สามทะเลหรือคำว่าสยาม อาจจะใช้ได้ เพราะเหตุว่าที่ถ้วนได้มีจริง ๆ
 นี้ก็รวมความว่าในหนังสือที่ท่านสมาชิกรูปตั้งวันก่อนและท่านสมาชิกรูปอื่นอีกนั้นได้แต่ง
 ในระหว่าง พ.ศ. ๒๐๖๐-๒๐๗๑ ๔๕๐ ปีเศษมาแล้ว ซึ่งในทางภาษายังไม่ได้
 รวมเข้าเป็นราชอาณาจักรไทย กระผมกราบเรียนคำขอร้องนี้เพราะว่าทกระผมได้กราบ
 เรียนต่อท่านเมื่อวันก่อน ว่าในทาง กฎหมายในทาง ราชการ เราไม่เคยเรียกประเทศ เราว่า
 ประเทศสยามมานั้น จึงไม่เป็นการผลึกผลาก ผมไม่ได้เคยบอกว่าชื่อสยามนั้นจะ
 เป็นชื่อที่ไม่ดีอย่างไร แต่ก็มีควมวิตกว่าเมื่อมีคำหรือคำราชาธิราชอื่น เช่นนั้น ผู้อาจ
 อาจมาผิดหรือถูกก็ตามที แต่ผู้เขียนคำราชาเป็นผู้นิยมคนน้อยมาก ผมก็ขอร้องว่า
 จะยื่นข้ออ้างให้เรากลกว่าใจมดีอะไรได้ ทนคำว่าประเทศไทย ผมก็ขอเรียน คำว่า
 ประเทศไทยก็เหมือนกัน ไม่ใช่คำที่ใหม่ ไม่ใช่มาคิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ แต่
 เป็นคำที่ใช้มาช้านานเช่นเดียวกัน โดยมากใช้ว่าเมืองไทยอย่างที่ผมเรียนในวันก่อน
 ว่ามีศิลาจารึกใช้ว่าเมืองไทย คำว่าประเทศไทยมีครบบ ในพระบรมราชโองการเกี่ยว
 กับการเก็บภาษีอากรค่าน้ำซึ่งออกในรัชกาลที่ ๔ พ.ศ. ๒๓๕๕ เมื่อ ๑๐๕ ปีมาแล้วมี
 ความว่าอย่างนี้ อากรค่าน้ำเป็นทางให้เกิดพระราชทรัพย์อย่างหนึ่งตั้งแต่ครั้งกรุงศรี
 อโยธยา พระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งองค์ใดจะเพิกเฉยเสียมิได้ เพราะว่าคนชาวประเทศ
 ไทยนั้นมีเขียนประเทศไทยจริง ๆ มีเนื้อและปลาเป็นกับข้าวเป็นนิตย์ไปทั่วทุกคนหมด
 ความในกฎหมายรัชกาลที่ ๔ ในฉบับเดียวกันนั้นเองมีต่อไปว่า คือลงท้ายเป็นกฎหมาย
 ขอร้องให้เก็บอากรแก่คนหากังหาปลาเหมือนเก็บค่าน้ำสมพิศสรแก่ผู้ทำนา ทำไร่
 ทำสวนเสมอกันไปทั่วทั้งพระราชอาณาเขต รวบรวมพระราชทรัพย์มาจ่ายท่านบำรุง
 แผ่นดิน ปกครองราษฎรทั้งปวงให้อยู่เย็นเป็นสุข และประเพณีรักษาแผ่นดินอย่างใน
 ประเทศไทยนี้ ประเทศไทย พระจอมเกล้า ฯ ทรงใช้ว่าประเทศไทย ก็เห็นว่าสมควร

แก่กาลในบัดนี้แล้ว เพราะฉะนั้นคำว่าประเทศไทย ผมจึงยืนยันว่าไม่ใช่คำใหม่
 แม้ในเวลาทีรัฐบาลสยามโน้นจะพยายามเปลี่ยนชื่อสยาม จะมีความคิดเปลี่ยนสยามลง
 มาไทยนั้นเราก็คงได้หากันมาเหมือนกัน แต่ก็ได้ทำได้ คำว่าประเทศไทย แม้
 องค์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งเป็นผู้ที่ทรงบัญญัติให้เอาคำว่าสยามกลับมา
 ใช้ใหม่นั้น หรือใช้หนังสือสัญญาหรือทางราชการนั้นก็ยังทรงใช้คำว่าประเทศไทย
 กระผมได้พบอีกอย่างหนึ่ง ขดประทานกราบเรียนเพื่อประกอบการพิจารณา ใน
 พ.ศ. ๒๔๗๘ ภายหลังที่เปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ๓ ปีก่อนทีรัฐบาลจะคิดเปลี่ยน
 ชื่อประเทศไทยเป็นประเทศไทยนั้นสมเด็จพระยานริศรานุวัดติวงศ์ พระบรมวงศ์
 พระองค์คนพวกเราทราบอยู่แล้วว่า เคยทรง เป็นปล้ำเจ้าราชการ แทนพระองค์มา หลายครั้ง
 ได้มีลายพระหัตถ์ถึงสมเด็จพระยาตำราจเมอวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๔๗๘ ข้อความ
 ในตอนหนึ่งมีว่าทางภาคพายัพนั้นต่างพวกต่างช่วงชิงกันว่าตนเป็นไทย เพราะถือว่าไทยนั้น
 มีศักดิ์สูง ถ้าถูกเรียกว่าลาวก็เป็นเคียดเป็นแค้นนัก ส่วนชื่อสยามนั้นเห็นจะเป็น
 พวกเมืองไกลเคียดทางภาคใต้เขา ตั้งสมญาให้แก่เรา หรือจะเป็นที่อยู่ มาก่อนเราก็ อาจจะ
 เป็นใต้เขมรจึงเรียกว่าเขมรและจีนจึงเรียกว่าเขมร แล้วฝรั่งก็เลยเอาไปเรียกว่าไซแอม
 แต่เราถนัดปากชื่อไทยมากกว่าชื่อสยาม ผมอ้างลายพระหัตถ์อันนั้นมาพิสูจน์ว่าไม่ใช่
 รัฐบาลสยามนั้นเป็นผู้เริ่มแรกที่จะเห็นว่าคำว่าประเทศไทยนั้นเหมาะสมกว่าสยาม เจ้า
 นายผู้ที่เรายกย่องเป็นนักปราชญ์ ซึ่ง ยเนสโค กำลัง จะทำพิธีฉลอง วันครบ ๑๐๐ ปีของวัน
 ประสูติ คุณเหมือนจะในปีนั้นหรือในปีหน้าซึ่งได้รับการรับรองของนานาประเทศ ก็ยัง
 ทรงเห็นว่าคำว่าไทยเหมาะ จากลายพระหัตถ์ฉบับสมเด็จพระยาตำราจได้ทรง
 ตอบไปว่า ทรงตอบไปเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๔๗๘ ว่า คำว่าไทย กับ
 สยามที่จริง มีความหมาย ต่างกัน ไทย เป็นชื่อมนุษย์พวกหนึ่ง สยาม เป็นชื่อ
 แผ่นดินประเทศหนึ่ง หม่อมฉันแต่งหนังสือขอขบเรียกว่าไทยและเมืองไทยมาช้านาน
 นักปราชญ์ทั้งสองพระองค์ก็ทรงรับรองว่าชอบคำว่าไทย เพราะฉะนั้นกระผมนำความ
 ขอนี้มากราบเรียนต่อสถานที่ว่า ถ้าเรา จะ คงใช้ชื่อ ประเทศไทย ของเรา ต่อไปแล้ว ก็ไม่ใช่
 เรื่องนอกคอกนอกครุ ครุบาอาจารย์ขนาดปรมาจารย์ขนาดพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ก็
 ได้เคยใช้มา ผมได้เคยเข้าไปสำรวจภาวะของคนไทยในเขตไทยใหญ่ ไม่ได้ไปมาก

นัก แต่ได้เห็นมากในภาคเหนือของตังกเกียและเข้าไปมณฑลกว๋างสีของจีน ถ้าท่าน
 สมาชิกทั้งหลายได้เข้าไปเห็นอย่างที่ผมเห็น ผมเชื่อว่าท่านจะรักคำว่าไทยอย่างจับใจ
 คนไทยเรานี้เราเห็นลักษณะที่ผิดแปลกแตกต่างกับชาวญวนและชาวจีนอยู่เป็นอันมาก รุป
 ร่างสง่างามและเชื้อชาติของตนเป็นสิ่งสำคัญมาก แต่งกายสีน้ำเงินท่ง ๆ ที่ญวนใน
 ตังกเกียแต่งสีน้ำตาลและในประเทศจีนก็ใช้สีดำ พุทธภาษาไทยกันเข้าใจว่า ผม
 เข้าใจมากกว่าที่จะพูดกับพวกเราทางภาคเหนือและภาคอีสาน โดยอาศัยการติดต่อกัน
 และอยู่กันพวกกันทำให้ผมรู้เข้าใจภาษาไทยขึ้นอีกเป็นอันมาก ทำให้รู้ว่าภาษาไทยนั้นมี
 อารตีกเกิดเหมือนภาษาฝรั่ง เขาเรียกว่าอันจุก อันหุ อันตา อันปาก แล้วใช้
 อารตีกเกิดเหมือนฝรั่งเหมือนกัน ใต้ความรอกหลายอย่าง สิ่งที่จับใจมากที่สุดคือว่าคนจีน
 ซึ่งเป็นผู้ปกครองซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปกครองได้บอกกับผมเอง บอกพวกนรายนักให้เรียน
 หนังสือจีนไม่ยอมเรียน เรียนหนังสือไทยแบบเดียวกับที่เชียงใหม่ ที่ใช้อยู่ในเชียงใหม่
 โรงเรียนทั้งโรงเรียนต้องสอนหนังสือไทยแบบเชียงใหม่ให้ เพราะพวกมันถือตนว่าเป็นคน
 ไทยไปถามละกันใด ๆ หมด ที่นี้ไปถามว่ารู้ไหมว่าประเทศสยามมีอยู่ทางนี้ ไม่รู้แน่
 พอพูดใช้คำว่าเมืองไทยก็เลยตาลุกโพล่ง เรื่องเป็นอย่างนี้ แสดงให้เห็นว่าที่เราเรียก
 ประเทศเราว่าเมืองไทยนั้นยังเป็นที่เข้าใจผิดเข้าใจถึงชนเชื้อชาติเดียวของเราด้วย รวม
 ความตามักกระผมได้กราบเรียนชี้แจงมานี้ก็ไม่ใช่ว่าอะไรที่จะเพิ่มเติมมากกว่าครั้งก่อน
 นอกจากจะขอประทานเรียนว่าข้อความที่ผมกราบเรียนมาแต่ครั้งก่อนนั้นผมไม่ได้พูดถึงไป
 แต่ว่าเป็นเรื่องที่จำกัดความหมาย ของเอกสารที่ผมได้แลเห็น และ เหตุไรจึงเขียนอย่างนั้น
 และอีกประการหนึ่งเพื่อให้เห็นว่า ถ้าเรา ยังคงใช้ประเทศไทยต่อไป อย่างเต็ม ก็ไม่ใช่เรื่อง
 นอกคอกนอกกรู หรือไม่ใช่ว่าจะผิดกับที่บรรพบุรุษของเราได้เคยใช้มา เพราะคำว่า
 เมืองไทยใช้ ได้ตลอดมา ประเทศไทยมีใช้จริง ๆ อยู่ในกฎหมายรัชกาลที่ ๔ และในพระ-
 บรมราชโองการ นี้เรื่องที่จะเป็นข้อใดและประเทศใดนั้นก็แล้วแต่ดุลพินิจของท่านสมาชิก
 ทั้งหลายในสภานี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เนื่องจากวันนี้ได้ประชุมกันเป็นเวลานานพอ
 สมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเลื่อนการประชุมต่อไปในวันหน้า สำหรับวันนี้ข้าพเจ้าขอปิดการ
 ประชุม

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๔

เริ่มประชุมเวลา ๙.๕๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: วันนี้มีสมาชิกมา่วมการประชุม ๑๖๓ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุมในฐานะทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม สำหรับวันนี้ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ) ครั้งที่ ๒ มีท่านผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดบ้าง (ไม่มีสมาชิกขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ไม่มี ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้ รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ) ครั้งที่ ๒

ระเบียบวาระที่ ๓ หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่งคณะกรรมาธิการระเบียบวาระเสนอ หัวข้อที่ค้าง พิจารณา

๔. ข้อประเทศ จะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือ
ช่ออื่น

พันเอก พงศ์ เกษะนันทน์: เรื่องการเปลี่ยนชื่อประเทศ เป็นสิ่งที่พึงกระทำได้ แต่ว่าการกระทำนั้น ควรกระทำเมื่อมีเหตุผลเพียงพอ และ เมื่อกระทำลงไปแล้ว ควรจะได้ผลคุ้มค่า และอยู่ในกาลอันสมควรที่พึงจะกระทำได้ กระผมเชื่อว่าเราได้อภิปรายกันมาหลายครั้งแล้ว และ เมื่อได้พิจารณาเหตุผลที่สมาชิกได้อภิปรายกันหลาย

ท่านก็เห็นว่า เหตุผลที่หยิบยกขึ้นมา เพื่อจะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนชื่อประเทศนั้น
 สรุปลงแล้ว ในสารสำคัญก็เห็นว่า เป็นเหตุผลในด้านสังคมบ้าง เป็นเหตุผลใน
 ด้านชื่อของประเทศแพร่หลายหรือไม่แพร่หลายบ้าง เป็นเหตุผลที่ว่าประเทศไทย
 มีความหมายในทางที่ไม่ดีบ้าง และเป็นเหตุผลในด้านประวัติศาสตร์บ้าง ทนกระผม
 จึงใคร่ขอกราบเรียนชี้แจง เพื่อการอภิปรายในวันนี้ว่า เกี่ยวกับด้านประวัติศาสตร์นั้น
 ไม่ควรจะหยิบยกมาพิจารณาได้แล้ว เพราะเหตุที่ท่านผู้มีชื่อเสียง ในด้านประวัติศาสตร์
 ทั้งสองฝ่าย ซึ่งได้อภิปรายกันมาก็คบคานกันเองตลอดเวลา จึงเห็นว่าประวัติศาสตร์
 ของไทยนั้น หาหลักฐานที่แน่นอนไม่ได้ อนึ่ง หลักฐานต่างๆ ก็ได้เฝ้าเสีย เมื่อคราว
 เสียกรุงศรีอยุธยาไปเป็นจำนวนมาก เราเห็นหลังทอยูนึกสันนิษฐานกันบ้าง อ่างจาก
 หนังสือที่มีเขียนกันบ้าง จึงเห็นว่าเหตุผลในด้านประวัติศาสตร์นั้น ไม่ควรจะหยิบยก
 ขึ้นมา ทนครั้นมาเหตุผลในด้านที่ว่าชื่อของประเทศไทยนั้น มีความหมายที่ไม่ดี
 ยกตัวอย่างเช่น สมาชิกบางท่านได้อภิปรายว่า ไทย แปลว่าคนชงโมย อย่างนี้เป็นต้น
 กระผมเห็นว่าเป็นสารที่ไม่สำคัญเลย ไม่ควรจะหยิบยกขึ้นมาอีก เพราะว่าคำพูด
 ของชาติหนึ่งหรือภาษาหนึ่งนั้น อาจจะมีหมายไปในทางที่ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง ของอีก
 ภาษาหนึ่ง เราจะยกเป็นสารไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่นคำว่า “ซีเหร์” ภาษาไทย
 เราว่า แหม ไม่สวย แต่ญี่ปุ่นเขาบอกว่า ซีเหร์ สวยเหลือเกิน อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งจะ
 เขาเป็นนิยายไม่ได้ เรื่องความหมายของภาษา ของคำซึ่งพูดออกมา เป็นเสียง
 คล้ายๆ กัน แล้วมีความหมายไปอีกอย่างหนึ่ง หรือในภาษาอังกฤษ ซึ่งทุกท่านในชั้น
 เรียนภาษาอังกฤษ จะเห็นว่ามีคำบางคำ คือหมายความว่า ถ้าหากฟังแล้วรู้สึกว่าจะไม่
 เพราะเหตุ ในภาษาอังกฤษ ซึ่งผมไม่อยากจะยกตัวอย่างในที่นี้ แต่ว่าคนอังกฤษเขาฟัง
 แล้วเขาเฉยๆ อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าในด้านความหมายของคำว่า
 “ไทย” ดีหรือไม่ดีเป็นอีกภาษาหนึ่งนั้น ก็ไม่เป็นสารสำคัญ ที่จะหยิบยกขึ้นมา
 มาอีกเหตุผลหนึ่ง ที่สมาชิกอภิปรายกันว่า คำว่า “ไทย” นั้นไม่แพร่หลายในต่าง
 ประเทศ อันกระผมคิดว่า คงจะไม่เป็นความจริงสำหรับในขณะนี้ เพราะว่าบางท่าน
 ว่าคุยกับเพื่อน แล้วเพื่อนไม่รู้จุกว่าไทย แต่รู้จุกว่าไซแอม กระผมคิดว่าชาวต่าง

ชาติผู้ที่เรียกว่าไทย คือผู้นั้นเป็นผู้ไม่สนใจในประเทศไทย ไม่ได้ศึกษาอันแท้จริง ผู้ที่ศึกษาอันแท้จริงจะรู้จักชื่อประเทศไทย ในชาวต่างประเทศก็เหมือนกัน ไม่ใช่ว่าเขาจะไปทุกคน ผมเคยไปอยู่ที่รัฐนิวเจอร์ซีย์ในอเมริกาแล้ว นิวเจอร์ซีย์กับนิวยอร์กใกล้กันรวิ้งราว ๒ ชั่วโมงเศษ ถามคนที่นิวเจอร์ซีย์ว่า รู้จักนิวยอร์กไหม ไม่รู้จักครับ มีครับ มีบางคนไม่รู้จัก อย่างนี้เป็นต้น แสดงว่าเขาไม่ได้สนใจ เขาก็ไม่รู้ ครั้นในสารที่ว่าชาวต่างประเทศบางคน ไม่รู้จักประเทศไทยนั่นถือเป็นสารไม่ได้ แต่รวมความว่าส่วนใหญ่ก็รู้จัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาสทั่วโลก ในยุโรปและอเมริกา แล้วต่อไปจะเสด็จไปทางภาคอื่นของโลก ก็เข้าใจว่า คงจะแพร่หลายดีขึ้น เพราะฉะนั้นในเหตุผลอันนี้ ก็ควรจะยกทิ้งได้ ไม่ควรจะนำมาพิจารณา ที่มีเหตุผลอันสำคัญ ที่จะหยิบยกมาพิจารณา คือเหตุผลในด้านสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกคนแรกที่ท่านขึ้นมาอภิปราย ท่านให้เหตุผลในท่านเองว่า ประชาชนในประเทศนี้ คือว่าถ้าหากว่า ไม่ได้เปลี่ยนชื่อของประเทศให้เหมาะสมแล้ว จะมีการแตกแยกกัน ในระหว่างกลุ่มชนเชื้อชาติต่างๆ ที่มีสัญชาติเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ใค้อ้างว่าอังกฤษ ใค้เปลี่ยนเป็นบริเตนใหญ่ครึ่งหนึ่ง แล้วต่อมาก็คงเปลี่ยนเป็นสหราชอาณาจักร ตัวอย่างอันนี้รู้สึกว่าจะเหมาะสมสำหรับเขา แต่ไม่แน่ว่าจะเหมาะสมสำหรับประเทศอื่น ๆ เพราะเหตุว่าถ้าเราจะพิจารณาประเทศอังกฤษ จะเห็นว่าเขามีหลายเชื้อชาติ แล้วเป็นคนกลุ่มใหญ่เสียด้วย เช่นไอร์แลนด์ สก็อตแลนด์ อิงแลนด์ อะไรพวกนี้ เป็นคนกลุ่มใหญ่ เพราะฉะนั้นเขาจำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อของประเทศให้เหมาะสม หรือไปอ้างว่าอเมริกาก็ใค้ใช้ชื่อเป็นกลาง ๆ อันนั้นก็เป็นอย่างจริงก็เหมาะสมสำหรับเขานี้ เพราะในอเมริกานั้น มีหลายเชื้อชาติเหลือเกิน มีทั้งนิโกร มีทั้งฝรั่งเศส อังกฤษ สเปน ปอร์ตุเกศ เยอรมัน เข้าไปผสมกันอยู่หลายเชื้อชาติอยู่ในนั้น ก็เป็นการเหมาะสมสำหรับเขา และไม่แน่ว่าจะเหมาะสมสำหรับบ้านเรา หรือประเทศอื่น มีหลายประเทศ ในโลกนี้ ที่ยังคงใช้ชื่อประเทศตามเชื้อชาติของตนอยู่ ครั้นเมื่อเรามาพิจารณาใกล้บ้านเราในกลุ่มเอเชียอาคเนย์ เช่นพม่า ไทย จีน ลาว เขมร ญวน อะไรพวกนี้ ก็อยู่ในสภาพใกล้เคียงกัน ที่สมควร

จะหยิบยกเอามาพิจารณา จึงเห็นว่าเขาก็คงใช้ชื่อประเทศตามเชื้อชาติเขา เช่น
 พม่าก็ยังคงเป็นพม่าอยู่นั่นแหละ คือว่าไม่ได้เปลี่ยนชื่อเป็นอย่างอื่น อย่างนี้เป็นต้น
 จึงเห็นได้ว่า กลุ่มชนส่วนใหญ่ของพม่าก็เป็นชาติพม่า แต่มีกลุ่มชนส่วนน้อย ซึ่ง
 เขาไม่หยิบยกขึ้นมาเป็นสาร หรือเป็นเหตุผลที่จะมาพิจารณา ในการเปลี่ยนชื่อ
 ประเทศเขา คนไทยเราก็เหมือนกัน กลุ่มชนส่วนใหญ่ของคนไทยก็ยังเป็นไทยอยู่
 อาจจะมีกลุ่มชนส่วนน้อย เผ่าต่าง ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ พวกอยู่ตามชาวเขาบ้าง พวกอยู่
 ในแถบที่ต่าง ๆ บ้าง เป็นกลุ่มชนส่วนน้อย เพราะฉะนั้นกลุ่มชนส่วนน้อย ยังไม่ได้ก่อ
 ปัญหาอันมีเหตุผลเพียงพอ ที่จะให้เราเปลี่ยนชื่อประเทศของเราได้ เราจะเห็นได้ว่า
 พวกเราซึ่งอยู่ทางภาคเหนือก็ดี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ดี ภาคกลาง ภาคใต้ก็ดี
 ยังนิยมใช้ชื่อว่าไทยอยู่ เรียกตัวเองว่าไทยอยู่ ยกตัวอย่างเช่น กระผมคิดว่า ท่าน
 สมาชิกท่านอยู่ ณ ที่นี้ บางท่านก็อาจจะเกิดทางภาคเหนือ มีภูมิลำเนามาจาก
 ภาคเหนือ หรือตะวันออกเฉียงเหนือ ท่านคงไม่พอใจเป็นแน่ ถ้าผมเรียกท่านว่า
 เป็นลาว อย่างนี้เป็นต้น ท่านพอใจที่เรียกว่าตัวท่านเป็นไทย อย่างนี้เป็นต้น ยก
 ตัวอย่างให้เห็นว่า การที่เอาภาคเป็นที่เกิดนั้น ๆ มาแบ่งแยกเชื้อชาติ นั้นจะทำให้
 เกิดการแตกแยกกันไปเปล่า ๆ ส่วนทางภาคใต้ ซึ่งอาจจะมิมีปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ
 ที่เกิดขึ้น เช่นใน ๔ จังหวัด เราอาจจะถือว่าเขาเป็นแขก หรือเป็นมลายู แต่
 เราเรียกเขาว่าไทยอิสลาม ซึ่งเขาก็เป็นที่พึงพอใจ ว่าเขาเป็นไทยอิสลาม เป็น
 ไทยกลุ่มหนึ่ง ซึ่งนับถือศาสนาอิสลามน่ะ จึงเห็นได้ว่าไทยรวมตัวกันอยู่ดี ๆ แล้ว
 ไม่ควรจะไปแคะ ไปฟันฝอย หรือฟันให้แตกแยกกัน เราเป็นไทยด้วยกันทุกคน ก็ยินดี
 พอใจที่ได้เป็นไทยอยู่แล้ว ส่วนการที่เกิดกรณีกบฏขึ้นที่ทางภาคอีสาน หรือกรณีกบฏทาง
 ๔ จังหวัดภาคใต้นั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องเหตุผลที่มาจากชื่อไทย หรือชื่อสยาม แต่
 เป็นเหตุผลทางการเมืองของกลุ่มบุคคล ที่คิดจะล้มล้างรัฐบาล ไปยุบหย่อยๆ เขี่ยขึ้นมา
 และทำให้เกิดการแตกแยกต่างหาก ไม่ใช่เหตุผลทางด้านชื่อชื่อของประเทศเลย อีก
 อย่างหนึ่งเป็นเทคนิคของการปกครอง ซึ่งกระผมคิดว่ารัฐบาลท่านมีเทคนิคอย่างสูง
 ในการจะแก้ไขปัญหานี้ จะไม่ให้มีการแบ่งแยกกัน เพราะฉะนั้นด้วยเหตุผลอันนี้

จึงเห็นได้ว่าไม่ควรจะเปลี่ยน มากคนก็พอใจในชื่อนี้อยู่แล้ว ^{อัน}ทีนี้มาคิดว่า ถ้าเปลี่ยนแล้ว จะคุ้มค่าไหม ^{ด้วย}เหตุผลจะไม่เพียงพอแล้ว เปลี่ยนก็ยอมไม่คุ้มค่า อย่างที่ท่าน สมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่าน ซึ่งมีคุณวุฒิได้อภิปรายกันมาแล้วว่า จะก่อให้เกิดโกลาหล ไปในค่านต่างประเทศ ในค่านเอกสาร ในค่านการศึกษาของนักเรียน ๆ รุ่นหลัง เด็กของเรานำกำลังจะล้มช้อสยาม กำลังจะล้มแล้ว กำลังจะรู้จักประเทศไทยเป็นอย่างดี ถ้าเราเปลี่ยนหลักสูตร เปลี่ยนบทเรียนกันใหม่ก็จะซับซ้อนอีก ในทางเศรษฐกิจ ก็ ลื่นเปลื้องไปโดยใช่เหตุ ในทางต่างประเทศก็จะปวดหัวไม่น้อย เพราะเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับสัมพันธไมตรีบ้าง กฎหมายนานาประเทศบ้าง จะทำให้เกิดโกลาหล เห็นว่า ผลที่ได้ยอมไม่คุ้มค่าเลย ^{อัน}ทีนี้มาพิจารณาว่า ^{แต่}เดี๋ยวนี้สมควรไหมที่จะเปลี่ยน ก็ตอบ ได้ทันทีเลยว่าไม่สมควร เพราะว่าไม่มีปัญหาใด ๆ ที่เกิดขึ้นที่จะให้เกิดการเปลี่ยนชื่อ ของประเทศ ^{อัน}กระผมจึงมีเรื่องที่จะอภิปรายเพื่อเวียนต่อท่านประธานเพียงเท่านี้

พลตรี แสวง เสนาณรงค์ :

เนื่องจากมีการอภิปรายเรื่องชื่อประเทศของเรา ได้ดำเนินมาอย่างยืดยาวจนบัดนี้ ^{อัน}เข้าครั้งที่ ๓ แล้ว ^{อัน}กระผมในฐานะที่เป็นผู้เริ่มแรกได้ เสนอคำว่า “สยาม” เข้ามาใน ^{อัน}ทีนี้จึงรู้สึกว่าเป็นการสมควร ที่ใครจะขอประธานรบกวนเวลาอันมีค่า ของที่ประชุมกล่าวเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งเกี่ยวกับชื่อประเทศ ตามที่ ได้ฟังท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่าน ได้อภิปรายกันมาในครั้งต่าง ๆ ที่แล้วนั้น ส่วน ใหญ่ก็พอจะสรุปได้ว่า ได้อภิปรายกันมากในค่านประวัติศาสตร์ ^{อัน}ด้านภาษาศาสตร์ และค่านความหมายของคำ ส่วนใหญ่ในรูปนี้ ^{อัน}ซึ่งโดยทั่วไปแล้วก็นับว่าเป็น ประโยชน์ในการพิจารณาเรื่องนี้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะท่านสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่ง เมื่อการประชุมครั้งที่แล้ว ก็ได้กรุณาแยกแยะทั้งในค่านหลักวิชาแขนงต่าง ๆ และ ในข้อเท็จจริงไว้อย่างกว้างขวางน่าฟัง ^{อัน}แม้แต่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่อภิปรายเมื่อก่อน ได้ให้เหตุผลไว้ดีเหมือนกัน ^{อัน}กระผมได้เรียนตั้งแต่ต้นแล้วว่า ^{อัน}สำหรับการอภิปราย เรื่องชื่อประเทศนี้ การแพ้ชนะไม่สำคัญ ^{อัน}สำคัญอยู่ที่เหตุผล ^{อัน}ไม่ใช่อย่างที่อารมณ์ คือน่าที่ ^{อัน}ได้ฟังมาแล้ว ^{อัน}บางท่านก็คัดค้านคำว่าสยามสนับสนุนคำว่าไทย ^{อัน}บางท่าน ก็สนับสนุนสยามโดยตรง ^{อัน}บางท่านแม้ไม่สนับสนุนโดยตรง ^{อัน}แต่ก็ไม่ค้านคำว่าสยาม

ซึ่งกระผมในฐานะที่เป็นผู้สนับสนุน คำว่าสยามก็ขอขอบคุณไว้ในทันที แต่ถึงที่
 กระผมได้กราบเรียนที่ประชุมแล้วว่า ครั้งแรกที่กระผมเสนอเรื่องชื่อประเทศเข้ามา
 กระผมได้เรียนว่า ในการพิจารณาเรื่องชื่อประเทศนี้ กระผมไม่สู้จะติดใจในการ
 พิจารณาในทัศนะประวัติศาสตร์ หรือภาษาศาสตร์ เพราะว่าถ้าจะพิจารณากัน ในทัศนะ
 นั้นคงจะได้ถ้อยอภิปรายกันไม่รู้จบ ยี่หนึ่งก็คงจะไม่จบ อย่างที่ท่านสมาชิกพูด
 เมื่อกัน สมมติว่า กระผมจะเอาในแง่ประวัติศาสตร์ มากล่าวสนับสนุนบ้าง กระผมก็
 พยายามได้บ้าง เป็นต้นว่าสยาม เป็นคำที่มีความหมายดี เป็นชื่อของดินแดน ซึ่ง
 ชาวอินเดียโบราณได้ให้ชื่อแก่อาณานิคมก่อนที่คนชาติไทยจะอพยพมาจากประเทศ
 จีนจากเหนือมาสู่ใต้ ซึ่งเป็นความหมายที่หมายถึงพระกฤษณะเทพเจ้าของอินเดีย ตาม
 คำแถลงของค็อกเตอร์ เอมคันจู ซึ่งให้ความหมายของคำว่า “สยาม” ไว้ว่าฟัง
 เหมือนกัน คือท่านผู้นี้ได้เป็นผู้ช่วยการสำนักแถลงข่าวอินเดีย ประจำประเทศไทย
 ได้กล่าวไว้เมื่อปี ๒๔๕๘ ณ สำนักอบรมครูวัดสามพระยา มีข้อความย่อ ๆ ว่า คำว่า
 สยามหมายถึงสี่สวรรค์ในท้องฟ้าในยามพลบ ชาวอินเดียก็มีความรู้สึก ที่ได้มีไป
 ด้วยความขี้ติ ระลึกถึงพระกฤษณะ ซึ่งเป็นพระเจ้าแห่งอารมณห์หรือวิชา พระเจ้า
 แห่งคนตรี พระเจ้าแห่งการร้ายรำ ความงาม ความกล้าหาญ ความยุติธรรม
 ความเมตตาการุณา ความมีสติปัญญา และความสว่างไสว ล้วนเป็นความดีพร้อม
 ถ้าผมจะเอาในทางประวัติศาสตร์มา ก็พอจะนำมาได้เหมือนกัน แล้วคำนี้ ถ้าตาม
 เหตุผลแล้ว ที่ค็อกเตอร์ เอมคันจู มากล่าวเมื่อปี ๒๔๕๘ หรือประมาณ ๗-๘ ปีมาแล้ว
 ท่านผู้นี้คงไม่มีอคติ ในเรื่องจะมาทำการณรงค์หาเสียงในชื่อประเทศ เพราะท่านกล่าว
 ในหลักวิชา กล่าวในที่ประชุมซึ่งมีนักศึกษาคงกล่าวในแง่หลักวิชามากกว่า และ
 ถ้าจะพูดถึงในแง่เหตุผลว่า คำสยามเป็นคำที่หมายถึงดินแดนเหล่านี้ เป็นชื่อคำ
 อินเดียโบราณ หมายถึงพระกฤษณะ ก็พอนำฟังเหมือนกัน เพราะในบริเวณ
 แหลมทอง หรือสุวรรณภูมิของเรานี้ ก็มีหลายชื่อ ซึ่งชาวอินเดียโบราณได้มาตั้งไว้
 จะเห็นได้ว่า เช่นกัมพูชานี้ ก็เป็นชื่อแคว้นกัมพูช แคว้นโบราณในอินเดีย ซึ่งเวลานี้
 อยู่ในดินแดนที่เรียกว่าเขลาคัสถาน หรืออินปากัสถานตะวันตก กัมพูชานี้ไม่ใช่ชื่อเก่า

อย่างที่ท่านสมาชิกอภิปรายเมื่อกัน ผมขอกรวดาแยงเล็กน้อย นอกจากนั้นก็มีหลายคำ
 อย่างสิ่งไปร่ก็หมายถึงสิ่งหฺยวรี ครึ่งลังกาก็ศิลานคร แม้แต่มาลัยก็เป็นคำอินเดียโบราณ
 หมายถึงคนเผ่าอินเดียโบราณ เผ่ามัลลละ อย่างมัลลละกษัตริย์ นี้ก็เป็นคำในแง่
 ประวัติศาสตร์ ก็มีความหมายเหมือนกัน เพราะฉะนั้นคำว่าสยาม ก็อาจจะเป็นคำโบราณ
 ที่มีมาก่อนที่ชนเผ่าไทยจะอพยพมา ในเรื่องนี้เป็นเรื่องเล็ก อย่างที่ผมกล่าวมาแล้ว
 ผมไม่ติคใจในทัศนะประวัติศาสตร์ หรือภาษาศาสตร์ เพราะว่าท่านหนึ่งฝ่ายหนึ่ง ท่าน
 อาจจะค้นคว้ามาได้ว่าสยามหมายถึงทาส แต่ฝ่ายค้านค้นคว้ามาว่าหมายถึงทอง นี้การ
 ประชุมครั้งที่แล้ว ฝ่ายหนึ่งอาจจะค้นคว้ามาสันนิษฐานว่าไทยหมายถึงอิสรเสรี หรือ
 ฝ่ายค้านก็ค้นคว้าว่าไทยหมายถึงชเชโอมยอย่างคราวที่แล้ว หรือเมื่อคราวประชุมร่าง
 รัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๔๘๒ ก็ได้มีผู้นำมาอภิปราย เพราะฉะนั้นผมเห็นว่า ถ้าจะ
 นำมาในทัศนะนั้นแล้ว ก็ไม่มีสันสฺก และโต้เถียงกันไป ยิ่งถ้าเป็นเหตุผลประวัติศาสตร์
 ที่ได้มาจากนักประวัติศาสตร์ ประเภทที่สามารถเป็นพิเศษ ในการค้นคว้าหลักฐานทาง
 ประวัติศาสตร์ มาเป็นประโยชน์ในทางการเมืองของยุคด้วย แล้วก็จะไปกันใหญ่ หากัน
 มาได้หมด หยิบก้อนหินมาอันเดียวก็พิสูจน์ได้ว่าอะไรเป็นอะไร ถ้าจะต้องการให้สอดคล้อง
 คล้องความหมายในทางการเมือง นี้กระผมถึงเห็นว่า ในทางทัศนะประวัติศาสตร์
 หรือภาษาศาสตร์ ไม่น่าจะนำมาพิจารณา นี้ผมเห็นด้วยกับที่ท่านสมาชิกผู้มึเกียรติ
 เมื่อครั้นได้กล่าว กระผมเห็นว่าเหตุผลสำคัญที่เราจะนำมาพิจารณา ในเรื่องชื่อของ
 ประเทศนั้นน่าจะเป็นเหตุผลในทางรัฐศาสตร์ อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มึเกียรติผู้หนึ่ง เมื่อ
 ครั้งที่แล้วก็ได้ยืนยันสันนิษฐานหลักข้อนี้ เพราะขณะนี้เราอยู่ในปัจจุบัน ไม่ใช่อยู่ใน
 อดีต เหตุผลที่สมควรคือในทัศนะรัฐศาสตร์ เป็นเหตุผลที่แสดงเจตนาหรือเจตจำนง
 ของคนก่อนอันซึ่งเป็นสำคัญ การขีดเขียนหรือกระทำต่าง ๆ มาทีหลัง เจตจำนงสำคัญ
 ที่สฺก และเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัจจุบัน และอนาคต ไม่ใช่เรื่องของอดีต ในทัศนะรัฐศาสตร์
 โดยเฉพาะในค่านเป็นเรื่องของปัจจุบัน และอนาคต เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาในทาง
 การเมือง การปกครอง ซึ่งเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียของเราขณะนี้ และใน
 กาลข้างหน้ามากกว่าที่เราจะมาค้ำเขียนในเรื่องโบราณ เป็นเรื่องของอดีตอันไกล เรื่อง

อดีตอันไกลที่ต่างคนต่างมาได้ในที่คนต่าง ๆ กันทั้งสิ้น ประเด็นที่ผมสนใจในทัศนะ
 วิทยาศาสตร์ ซึ่งผมก็โต้กล่าวไว้แล้วเหมือนกัน เมื่อครั้งที่ได้นำข้อสยามเข้า
 มาเสนอในที่ประชุม คือเกี่ยวกับข้อประเทศคน คืออยู่ที่เจตนารมณ์ของการใช้ข้อ
 ประเทศ ผมมีความเห็นว่าถ้าได้ใช้ เพื่อมุ่งถึงเชื้อชาติ หรือเผ่าพันธุ์ ซึ่งตรง
 กับภาษาอังกฤษว่าเรส (race) ซอนนิกเป็นข้อไม่เหมาะ เพราะเป็นข้อที่แคบ เป็นข้อที่
 แยกคนมากกว่าเป็นการรวมคน ถ้าข้อใดเป็นข้อ ซึ่งใช้เพื่อมุ่งถึงสัญชาติ หรือ
 มุ่งถึงชาติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่าเนชัน (nation) ตามความหมายเนชัน ท่าน
 ทั้งหลายคงทราบแล้วว่า คำว่าเนชันหมายความว่าอย่างไร ประเทศที่มีดินแดนแน่นอน
 นอน อธิปไตยแน่นอนประชาชนเป็นกลุ่มเป็นก้อนแน่นอน ตามหลักแนวความคิดของการ
 ปกครอง สมัยใหม่ และหลักสากล หรือกฎหมายระหว่างประเทศปัจจุบันเป็นต้น ก็รับหลัก
 ข้อนี้ ถ้าข้อนั้นมุ่งถึงในทางสัญชาติหรือทางเนชันแล้ว ซอนนิกเหมาะกว่า เพราะเป็นข้อซึ่ง
 รวมคนไม่ใช่แยกคน ซึ่งเป็นข้อกลาง ๆ แล้วเข้าหลักสากล เข้าหลักที่ในกฎหมาย
 ระหว่างประเทศในสมัยปัจจุบันนิยมใช้กันเกือบทั้งสิ้น ซึ่งข้อนี้เมื่อเราพิจารณาแล้ว จะเห็น
 ว่ากระผมได้เรียนแล้ว เมื่อครั้งที่แล้วว่า กระผมไม่มีความรังเกียจระหว่างคำว่า “ไทย”
 หรือ “สยาม” แต่อย่างไร ผมรักทั้งสองคำ เพราะว่าแม้ประเทศเราจะกลับไปใช้
 ข้อสยามอีก ผมก็ยังเรียกผมว่าเป็นไทย เพราะผมมาจากเผ่าไทย แต่ที่ประเด็นที่ว่า
 เจตนารมณ์ของการใช้ข้อ ถ้าข้อใดมุ่งถึงเชื้อชาติ ข้อใดมุ่งถึงสัญชาติ ท่านเรา
 พิจารณาเมื่อการเปลี่ยนแปลง เมื่อปี ๒๔๘๒ การเปลี่ยนแปลงครั้งนั้นมุ่งถึงในทางสัญชาติ
 เหตุผลก็มีอยู่ชัดแจ้งในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเปลี่ยนแปลงข้อประเทศ ๒๔๘๒ ถ้าท่านเปิดดู
 ที่สำนักงานเลขาธิการ ได้รวบรวมไว้หน้า ๔๓ จะบอกว่าการเปลี่ยนแปลงข้อประเทศเหตุผล
 สำคัญ เพื่อให้เป็นไปตามเชื้อชาติ นี่แสดงว่าการใช้ข้อเจตนารมณ์นั้น เป็น
 เจตนารมณ์ที่ผิดหลักไม่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามก่อนที่จะได้กล่าวต่อไป โดยสรุป
 แล้วข้อซึ่งคงชนโดยอาศัยเชื้อชาตินิยม ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Racism ก็เป็นข้อ
 ที่ไม่เหมาะสม ข้อใดที่คงชนโดยอาศัยสัญชาตินิยม หรือที่เราเรียกสั้น ๆ ว่าชาตินิยม
 Nationalism ย่อมเป็นข้อที่เหมาะสมกว่า แต่ก่อนที่กระผมจะได้กราบเรียนต่อไปนั้น กระผม

ใคร่ชอบกวเวลลสัถ์เล็ถนอัย ที่ไคร่จะทำควมกระจ่างระหว่งค้ำว้าเชอชาคินิยม Racism กัยสัญชาคินิยม หรือที่เรอเรียกท่ว ๆ ใปว้าชาคินิยม Nationalism สัถ์เล็ถนอัย เพระค้ำสองค้ำน ควมจริงมีควมหมยแถกต่างกันมาก แต่มีกัจะมีผู้่นำมาใช่ปนกัน โดยเฉพาะท่านที่ยงหลงใหลยงติดใจอัย ในเรอช่ชาคินิยม หรือเล็ถน หรือเผ่าพันธุ์ เป็นล้าคัญ มีกัจะติดใจ มีกัจะปนกันเสมอ ค้ำว้าชาคินิยมเนช่นแนลลิสต์มีใช่เป็นของ เลี้ยหอย ทรบโคที่ชาคิต่าง ๆ ในโลกนียงรักควมเป็นเอกราช ยงค้องการอชปีไทย ยงมีการแบ่งเป็นมีอาณาเขต เขตแดนอะไรต่าง ๆ อย่างชณะนี้ หรือทรบโคที่ โลกเรายงไม่รวมเป็นโลกเค็ยวกัน สหประชาชาคินิยมยังไม่ทำให่โลกเป็นโลกเค็ยวกัน ไม่มี อาณาเขตค้อไปแล้ว ชาคินิยม หรือเนช่นแนลลิสต์ยงเป็นล้าคัญเป็นอัยทุกชาคินิยม คงไม่มี ท่านผู้ใค้ปฏิเสชว่าชาคินิยมเสวีประชาชปีไทย เช่นชาคินิยมอเมริกา จะไม่มีชาคินิยม เขามีอัยมาก แต่การแสดทงชาคินิยมของชาคินิยมเสวีประชาชปีไทย เขาแสดทงไปโดย แบบประชาชปีไทย ไม่ได้แสดทงอย่างเอ็กรีกไววยวย หรือแสดทงอย่างที่เรอคว่าชาคินิยม หลงใหลลัสม์ลัสม์ตาไม้ช่น หรือจนกลายเป็นอัยที่เรอคว่าหลงชาคินิยม อย่างเช่นประเทศ เผด็จการ บางชาคินิยมได้เค็ยทำมาแล้ว และประสบควมลัสม์เลวอัยที่เรอทรบใน ประวัติกาศตร์มาแทยทกครัง เพราะชณะนี้จะเห็นว้า ชาคินิยมงล่าวแล้ว ชาคินิยมเสวีประชา ชปีไทย อย่างผมชกัตัวอัยแล้ว เขาก็มีชาคินิยมของเขา เขาอาจไม่แสดทงควม รักชาคินิยม หรือชาคินิยมอย่างเอ็กรีกแล้วอย่างผมเวียน หรือครังโครมเพื่อเป็น การโหมชญาชู้ชวณอัยแต่อย่างไค แต่เมื่อถึงครวจ้เป็นคณคูประวัติกาศตร์ ชาคินิยมเหล่านั้ เมื่อถึงครวจ้เป็น แล้วจะสู้อย่างยิบตา และสู้อย่างอ้อมอัยง่าย ชาคินิยมเอ็กรีก ในทางชาคินิยมมาก ๆ บ้างที่ถอยก่อน ในประวัติกาศตร์มีหลายครัง จะเห็นว้า ค้ำว้าชาคินิยมมีใช่ของเลี้ยหอย เนช่นแนลลิสต์ แต่อย่าใปปนกับเชอชาคินิยม ล้วนค้ำว้าเชอชาคินิยม Racism เป็นล้าคัญเลี้ยหอย โดยเฉพาะในสมัยช้จจุบัน คงที่ผมได้ เวียนแล้ว เพระว่าเป็นการแยกคน ในชาคินิยมมากกว่าเป็นการรวมคน และมักจะมี ใปสู่ควมรุนแรงหลงใหลอย่างเกินขอบเขต อย่างเยอรมันนั้ เมื่อครังสงคราม โลกครังที่ ๒ ผมค้องขอประทานไทย ที่ค้องนำเอาประวัติกาศตร์ค่อนนั้มาล่าว แต่ไม่

ใช้ประวัติศาสตร์อดีตอันไกล อดีตอันไกลนี้เพียง ๒๐ ปีเท่านั้น ไม่ใช่ไปพูดเขาเมื่อ ๗๐๐ ปีมา ความจริงเนื้อแท้แล้ว ถ้าจะพิจารณาแล้ว เนื้อแท้ของระบอบนาซี เป็นเชื้อชาตินิยม เป็นเรดซ์ชัม (racism) ไม่ใช่ชาตินิยม แต่เยอรมันนาซี ได้ใช้ชาตินิยมเนชันแนลลิสต์ (nationalism) บังหน้า จึงเรียกว่า เนชันแนล โซเชี่ยลลิสต์ (national socialism) ซึ่งความจริง ถ้าจะเรียกตามเนื้อแท้แล้ว ควรจะเรียกเรดซ์ชัมโซเชี่ยลลิสต์ (racial socialism) ควรจะเรียกราชามากกว่านาซี เพราะใช้เชื้อชาติเป็นใหญ่ เขาเชื้อชาติอารยันเป็นหลัก ในการที่จะสร้างอำนาจของชาติ เชื้อชาติอันเป็นชาติที่ต่อยกว่า ไม่เจริญกว่า เลวกว่าทั้งสิ้น ชาติอารยันได้รับพรจากพระเจ้า ให้มาปกครองชาติต่าง ๆ เราก็คงทราบดีแล้วว่า เยอรมันนั้นก็ไม่สามารถจะดำเนินระบอบลัทธินั้นไปได้ ประสบความพินาศมาดั่งที่เราได้ทราบดีแล้ว เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าชาตินิยมต่างกับสัญชาตินิยม และมีความเสียหายอย่างไร เพราะฉะนั้นจะเห็นคำว่าเชื้อชาตินิยม เรดซ์ชัม (racism) มีรากฐานมาจากทางอารมณ์ อิมโชน (emotion) ส่วนสัญชาตินิยม หรือชาตินิยม หรือเนชันแนลลิสต์ มีรากฐานมาจากเหตุผลจากเนชัน เพราะฉะนั้นเมื่อสรุปแล้ว เราจะเห็นได้ว่าข้อประเทศ ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานเหตุผล รากฐานเนชันแนลลิสต์ เป็นที่ถูกต้อง รากฐานสัญชาติที่ถูกต้อง ย่อมเหมาะกว่าข้อที่ตรงกันโดยรากฐานในทางอารมณ์ เพราะอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้วันหนึ่งข้ออย่างนั้น วันหนึ่งอาจจะเปลี่ยนเป็นอย่างนั้น นั่นเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ไม่ใช่เป็นเรื่องของอารมณ์ ไม่ใช่เรื่องเหตุผล ข้อใดที่ตรงกันโดยรากฐานเหตุผล ข้อนั้นน่าจะเหมาะกว่า นั่นเป็นเจตนาอารมณ์ที่ผสมนำมากล่าว เจตนาอารมณ์ของการใช้ชอน เมื่อการเปลี่ยนครบที่แล้ว ครึ่งแรก พ.ศ. ๒๔๘๒ เราได้เปลี่ยนโดยหลักเชื้อชาติหลักอารมณ์ เพราะฉะนั้น ก็ย่อมตามหลักนี้ ก็ไม่น่าจะเหมาะสม อย่างไรก็ตาม เมื่อการประชุมครั้งที่แล้ว ได้มีสมาชิกท่านหนึ่ง ได้อภิปรายไว้อย่างน่าฟังเหมือนกัน ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่งได้อภิปรายไว้ ท่านบอกว่า ครึ่งหนึ่งท่านเคยสนับสนุนคำว่าสยาม เมื่อก่อนปี ๒๔๘๒ แต่เห็นว่าเมื่อเปลี่ยนมาเป็นไทยแล้ว ก็ไม่เห็นมีอะไรเสียหายนี้ ผมต้องขอประทานอภัยอย่างมาก เพราะท่านเป็นสมาชิกอาวุโสผู้ใหญ่ ผมจะต้องขอแย้งใน

เรื่องนี้ น้แหละครับเป็นจุดสำคัญ ประเด็นที่เรามาถกเถียง จุดสำคัญที่สุดอยู่ที่ตรงน
 ช่องโหว่อยู่ตรงน ท่านบอกว่าเมื่อเปลี่ยนมาจากปี ๒๔๘๒ มาเป็นไทย ก็ไม่เห็นเสียหาย
 อะไร เพราะฉะนั้นเวลานี้ท่านก็ไม่ติดใจคำว่า “สยาม” น้แหละครับจุดสำคัญอยู่ตรงน
 จะเห็นได้ว่าตั้งแต่เราเปลี่ยนชื่อมานี้ นโยบายต่างๆ นโยบายในทางการเมือง การ
 ปกครอง นโยบายหลักสำคัญ เราได้ฝึกไปหมด นโยบายการกำหนดสัญชาติก็ค
 นโยบายสิทธิทางการเมืองของพลเมืองก็ค นโยบายหน้าที่ของพลเมืองเรา ได้กำหนด
 ฝึกพลาทหมด เพราะได้อาศัยแต่หลักเชื้อชาติ น้หลักอย่างที่ผมกล่าวไว้ อย่าง
 คคิของนาซี หลักเชื้อชาติอันน มาเป็นบรรทัดฐาน เราจะเห็นแล้วว่า เมื่อ
 สมัยก่อนที่เราไม่มีการเปลี่ยนชื่อประเทศ เราใช้คำว่า “สยาม” ประชาชนก็เรียกว่า
 คนไทย ความรู้สึกแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ หรือผิวเผ่าพันธุ์ ไม่มีรุนแรงอย่างค
 พลเมืองของเรา ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากต่าง้าว หรือไม่ใช้เผ่าพันธุ์ไทยได้กลายเป็น
 คนไทยอย่างสนิทสนม เพราะจากระบบการศึกษาในโรงเรียน เราได้สร้างสภาพจิตใจ
 หรือที่เรียกว่าเมนทัลลิตี (mentality) อันเดียวกัน กลายเป็นคนไทย กลายเป็นคนที่รัก
 ถิ่นฐานนอย่างสนิทสนม ความรู้สึกในเรื่องเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ไม่มีรุนแรง เราจะเห็น
 ว่าข้าราชการผู้ใหญ่ แม้ท่านผู้ม่เกียรติทั้งหลาย ที่นั่งอยู่ในขณะนี้ เราก็ไม่ปฏิเสธ
 ถ้าพวกมันอย่างตรงไปตรงมา ขอประทานเกยวในบ้านมารยาท เราจะเห็นว่าจำนวน
 ไม่น้อย ที่สืบเชื้อสายต่าง้าวในสมัยก่อน เราจะเห็นแม้แต่ข้าราชการผู้ใหญ่
 ตั้งแต่เสนาบดี รัฐมนตรี องคมนตรี ก็ต้องยอมรับว่าสืบเชื้อสายมา แต่เขา
 ได้กลายเป็นคนสยาม หรือคนในแผ่นดินนอย่างสมบูรณ์ ไม่ได้เอาใจออกห่าง ไม่ได้มี
 จิตใจที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างไร ยอมเป็นยอมตาย ร่วมเป็นร่วมตายกับแผ่นดินน
 ข้องกันแผ่นดินน แค่นี้ตั้งแต่เปลี่ยนชื่อมา เมื่อ ๒๔๘๒ จากสยามมาเป็นไทย
 เราจะเห็นว่า ความรู้สึกแตกแยกกันมีขึ้น เพราะเราได้นำเอาลัทธิเชื้อชาตินิยมเรชัสม์
 ขนมา แทนที่จะใช้ลัทธิชาตินิยมที่ถูกต้อง ซึ่งความจริงนโยบายน บรรพบุรุษโยธา
 ของเรา ได้ใช้มาดำเนินมาสุขุมคัมภีร์ภาพอย่างที่สุดแล้วในสมัยโยธา ตั้งแต่สมัย
 ที่เราใช้สยาม ทำให้คนที่มีเชื้อสายเป็นต่าง้าว หรือมีเชื้อสายมาจากเผ่าพันธุ์อัน

กลายเป็นคนสยามอย่างสมบูรณ์ อย่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ก็ไทยชนชั้น
 ในประวัติศาสตร์สี่ทศวรรษ ๒ ถ้าท่านมีเวลากฤณาไปอ่านได้ ยืนยันว่าคนไทยนั้นมีสัญ
 สำคัญอยู่อย่างหนึ่ง คือประสานผลประโยชน์ ทำให้คนที่มาอยู่นี้กลายเป็นคนในแผ่นดินได้
 อย่างสมบูรณ์ร่วมเป็นร่วมตายกันได้ แต่ตั้งแต่เราเปลี่ยนชื่อมาน เมื่อปี ๒๔๘๒ ความ
 รู้สึกในการแตกแยกระหว่างเชื้อชาติได้มีขึ้น ๆ อย่างรุนแรง มีการเริ่มแบ่งแยกก็ตกกัน
 คงซอริงเกย มีความรู้สึกเกี่ยวกับว่าไทยแท้ ไทยไม่แท้เกิดขึ้นตั้งแต่บัดนั้น หรือ
 ไม่ก็พยายามบีบบังคับนโยบาย บางครั้งก็พยายามบีบบังคับให้เป็นไทยแท้ โดยเอาคำ
 ไทยไปผนวกรหน้าไว้ เรียกว่าไทยอิสลามบ้าง ไทยอิสานบ้าง เมื่อเขาขอสมัครก็ไม่
 เป็นไร เขาขอสมัครใจรับก็ไม่มีปัญหา เพราะเผ่าไทยก็เป็นส่วนมาก majority
 อยู่แล้ว เรามีจำนวนยิ่งมากก็ยิ่งดี นี้ก็ไม่เสียหายอะไร แต่ชื่อประเทศอีกอย่างหนึ่ง
 อย่างชาวอังกฤษเขาก็เรียกอังกฤษ ๆ เป็นส่วนใหญ่ แต่ชื่อประเทศเรียกสหราชอาณาจักร
 ถ้าเขาสมัครใจรับก็ไม่มีปัญหา ถ้าเขาไม่สมัครใจ เขาก็ต้องฝันใจรับ เขาก็ต้องการ
 ผลประโยชน์ตอบแทนในทางการเมืองบางอย่าง เพราะฉะนั้นจะเห็นว่า ในสมัยนั้น
 การพินามบัตร ๒ ชื่ออะไรต่าง ๆ เกิดขึ้น เขาก็ต้องการผลประโยชน์ตอบแทนในทาง
 การเมือง หรือในทางอะไรอย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าการเกิดเลือกเกิดไม่ได้ เราจะเกิด
 ในเผ่าพันธุ์ บิดาเป็นต่างต่าง มารดาเป็นไทย เลือกเกิดไม่ได้ แต่เราเลือกที่จะ
 สมัครใจเป็นชาติหนึ่งชาติใดในเมื่อชาตินั้นไม่ตั้งซอริงเกย หรือก็ตกกันในทางเผ่าพันธุ์
 ขอนั้นเป็นหลักธรรมดา การเลือกการเกิดเลือกเกิดไม่ได้ เราล้มไปว่าอย่างกฎหมาย
 สัญชาติของเรา ที่ได้เกิดตามขึ้นมาในสมัยนั้น เราได้แบ่งแยกไทยโดยกำเนิดไว้
 เป็น ๒ ประเภท คือไทยประเภท ๑ ไทยประเภท ๒ ไทยประเภท ๑ คือบิดา ไทย มารดา
 ไทย ลูกเกิดมาเป็นไทย ไทยประเภท ๒ บิดา ต่างต่าง มารดา ไทย เกิดในไทยเป็นไทย
 แต่พวกนี้ไปถูกจำกัดสิทธิในทางการเมือง เช่นในกฎหมายเลือกตั้ง จะสมัครผู้แทนได้
 จะต้องมีคนสมัครอย่างอื่นอีก จะต้องรับราชการทหาร จะต้องสำเร็จการศึกษ
 อย่างนั้นอย่างนี้ กลายเป็นไทยประเภท ๒ คือเขาอยู่ตั้งขึ้นในแผ่นดินไทย เขาถือ
 สัญชาติไทยโดยกฎหมายแล้ว แต่กลายเป็นไทยประเภท ๒ เพราะฉะนั้นเรื่องเหล่านี้

กลายเป็นทำให้เกิดมีเรื่องข้า ๆ เกิดขึ้นมาในจุดนี้หลายเรื่อง เป็นต้นว่าในครั้งหนึ่งท่าน
 ทั้งหลายคงจำได้ว่า เราได้กลับไปเวเนซุเอลา ๆ สำคัญของพลเมือง คือหน้าที่ใน
 การเป็นทหารให้แก่ไทยประเภท ๒ ไม่ต้องเป็นทหาร ซึ่งความจริงเขาก็ดีใจ คงทราบ
 แล้วว่า ไม่มีใครอยากมารับราชการทหาร ซึ่งหลักกันในประเทศต่าง ๆ ในรอยบ้าน
 เราอย่างเวียตนามได้ โดยเฉพาะต้องการให้บุ้บที่มีเชื้อสายต่างตัวกลายเป็นชาว
 เวียตนาม ก็เพราะต้องการให้มาเป็นทหาร พอพวกมันไม่ยอมเป็นทหาร ก็ให้กลับไป
 ไปประเทศของตัว เพราะฉะนั้นหน้าที่ เป็นหน้าที่สำคัญ เรากลับไปเวเนให้เขา
 เพราะห่วงกลัวเขาจะเอาใจออกหาก จะเป็นอันตรายในความปลอดภัยของประเทศชาติ
 นั้นซอ แต่ในขณะที่เดียวกัน เราก็ไปคัดสิทธิในทางการเมือง ซึ่งผมได้เรียนแล้ว
 คือว่าเช่นในเรื่องกฎหมายเลือกตั้ง ทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นไทยไม่สมบูรณ์
 ไทยประเภท ๒ หรือไทยค้ ๒ ไป ทำให้พวกมันเกิดความรู้สึก ซึ่งในสมัยก่อนไม่มี
 ความรู้สึก เมื่อมีเช่นนั้น พวกมันเกิดความรู้สึก เราเป็นไทยประเภทที่ร่วมสุข
 เท่านั้น ไม่ร่วมทุกข์ด้วยสบายไป ร่วมสุขด้วยแต่ไม่ร่วมทุกข์ ไทยประเภท ๒ อยู่
 ในที่ ๆ ได้รับความคุ้มครองในทางกฎหมายดี อยู่ในเขตเทศบาล มีบริการความ
 สุขดี มีน้ำ มีไฟดี แต่ไทยประเภท ๑ อยู่ที่ท้องไร่ท้องนา พวกเราเกณฑ์มาเป็นทหาร
 เลือกเลียดไทยแท้ นั้นครบเป็นข้อหนึ่ง เพราะว่ากฎหมายเราข่งแล้ว กฎหมาย
 สัญชาติเราไปให้เขาเป็นไทยโดยกำเนิดแล้ว แต่กลายเป็นไทยประเภท ๒ เช่นนี้ ซึ่ง
 หลักอันนี้ผิดกับหลักปฏิบัติของประเทศ ซึ่งเผชิญกับปัญหาพลเมือง ซึ่งสืบเชื้อสาย
 มาจากชนชาติต่างตัว ในประเทศเพื่อนบ้านของเราทั้งสิ้น อย่างประเทศเวียตนาม
 พม่า อินโดนีเซีย เรามีแต่ตั้งธงแยกเพื่อแยก ไม่คิดแก้ไขเพื่อรวม มีแต่ตั้งธงจ
 นอกจากนั้นยังมีเรื่องข้า เมื่อครั้งหนึ่งไม่ทราบว่ากฎนยังใช้อยู่หรือไม่ในทางทหาร ผู้
 เป็นนายทหารได้ ถ้าบิดาหรือมารดายังเป็นคนต่างตัว หรือพิสูจน์ไม่ได้ว่าถ่สัญชาติ
 ไทยแล้วไม่สามารถจะเป็นนายทหารได้ เป็นได้อย่างมากพลทหารหรือนายสิบ เรื่อง
 นี้เป็นเรื่องจริง แล้วนายทหารผู้ บิดาเป็นคนชนเจ้าพระยามโหฬาร แต่มารดา

ยิ่งพิสูจน์ไม่ได้ว่ามีสัญชาติไทย เกือบจะเป็นนายทหารไม่ได้ แต่ในขณะเดียวกัน
 ผู้ใหญ่ในราชการของเราขณะนั้น รัฐมนตรีหรือองคมนตรี ขอบพระทานไทย
 ที่ผมยกเอาเหตุผลข้อๆ มา เอาตัวอย่างดังกล่าวมา หรือคณะผู้สำเร็จราชการในยุค
 นั้นในยุคเดียวกันนั้น สืบเชื้อสายมาจากคนต่างต่าง บางท่านก็ใน Generation เดียวกัน
 คือในชีวิตคนเดียวกัน นี่เป็นเรื่องขำที่เกกขิน เพราะว่าเราเปลี่ยนเมื่อครบ ๒๔๘๒
 มา ทำให้เกิดผลสะท้อนมาในขณะนั้น และปัจจุบันก็มีผลสะท้อนมาเป็นเครื่องมือ
 ทางการเมือง อย่างที่กระผมได้เรียน แต่ไม่ขอเรียนซ้ำในทันทีเป็นคาบสองคม พยายาม
 แสวงหาผลประโยชน์ในทางการเมืองจากจุดนี้ ความรู้สึกในเรื่องแตกต่าง ในเรื่อง
 เชื้อชาติเผ่าพันธุ์ เป็นเครื่องมือในทางการเมืองตลอดมา และอาจจะใช้ต่อไป
 อาจจะเป็นเรื่องรุนแรงหนักขึ้น กระผมขอเรียนที่ท่านบอกว่า พวกนี้เป็นพวกที่มีความ
 มักรใหญ่ไม่สิ้น กระผมขอแย้ง คือพวกนี้จะมีจุดอ่อนจุดไหวที่เราได้ทำไว้ เขา
 จึงแสวงผลในจุดอ่อนนั้นทั้งหมดเหล่านี้ หรือเป็นต้นเหตุมา หรือติดตามมา เนื่อง
 จากการเปลี่ยนชื่อประเทศ จากสยามมาเป็นไทยในครั้งนั้น กระผมว่าประเด็น
 สำคัญอย่างที่ว่า ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ก็โตเกกขินแะ และก็เป็นเรื่องของปัจจุบัน
 หรือเรื่องจะมีไปในวันข้างหน้า ฉะนั้นเท่าที่กระผมได้กราบเรียนมายังเดี๋ยวนี้ จะเห็น
 ว่าเจตนาารมณ์ของการใช้ชื่อไทยในครั้งแรก ที่เปลี่ยนมาจากสยามนั้น ไม่เหมาะสม
 เพื่อจะให้ชื่อที่เปลี่ยนจากสยามมาใช้ไทย ในครั้งนั้นไม่เหมาะสมด้วยหลักดังกล่าวแล้ว
 ให้ผลสะท้อนเสียหายในทางการเมือง การปกครองปัจจุบัน และอนาคตอย่างไรนั้น
 ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระผมเห็นว่าเมื่อเราผิดพลาดไปแล้วก็ควรจัดแก้ไขให้ถูก และ
 คำว่าสยามอาจจะใช้แก้ปัญหาดังข้างต้นได้ เพราะสยามเป็นคำกลางๆ รวมจิตใจของ
 พลเมืองของเราที่มีเชื้อชาติไทยเป็นส่วนใหญ่ และสืบเชื้อสายมาจากคนชาติอื่นอีกด้วย
 เป็นการแสดงความรักกว้างของคนไทย เป็นการรวมคนให้เป็นเอกภาพกับแผ่นดิน ยุติ
 การกระทบกระเทือน อันเนื่องมาจากการแตกต่างเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ซึ่งมีผลนำมาหา
 ประโยชน์ในทางการเมืองเสียได้ กระผมยังมีหัวใจอยู่เสมอว่า เรื่องเชื้อชาติหรือ
 เผ่าพันธุ์ไม่สำคัญนัก สำคัญอยู่ที่การกระทำ ไทยแท้ ไทยไม่แท้ไม่สำคัญๆ

อยู่ที่การทำให้หรือทำให้ตัวท่านนั้น พระพุทธศาสนาก็นอนหลับนอนอยู่เสมอ เราเป็น
 ชาวพุทธควรคำนึงถึงเชื้อชาติเผ่าพันธุ์เป็นใหญ่ เป็นสิ่งที่พินสมัย กระผมเชื่อว่าคนไทย
 ทั่วไปโดยนิสัยแล้ว เรามีใจกว้าง และไม่รังเกียจในเรื่องผิว ในเรื่องเชื้อชาตินัก
 ไม่มี ถ้าหาไม่แล้วเราคงไม่ผสมกับชาวต่างดาว ที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ไม่
 เหมือนคนอเมริกันขาว และอเมริกันนิโกรดำ ที่เรารังเกียจไทยไม่เท่านี้ ถ้าหาก
 พิจารณาซึ่ง ๆ แล้ว ไม่ใช่ปัญหาเชื้อชาติ เป็นปัญหาอย่างอื่น เป็นปัญหาในทาง
 เศรษฐกิจ ปัญหาในทางการเมือง เรารังเกียจเห็นเขาหากินเก่งกว่าเรา ๆ รังเกียจเขา
 เพราะเกรงว่าเขาจะเอาใจห่างจากเรา ถ้าเป็นปัญหาเชื้อชาติแล้ว เราจะไม่ผสมกับ
 คนต่างดาว ที่เขามาอยู่ในประเทศไทย ไม่เหมือนกับคนอเมริกันขาวและอเมริกันดำ
 แต่คนอเมริกันขาว และอเมริกันดำก็เหมือนกัน ถ้าจะพิจารณาให้ชัดแล้ว ไม่ได้
 อยู่ที่เชื้อชาติ โดยเฉพาะในปัญหาทั่วไป อยู่ที่ปัญหาเศรษฐกิจ ทรายโคที่ฝรั่ง
 เขาเห็นนิโกรดำยังเป็นข้อยอยู่ในโฮเต็ล หรือเป็นคนยากจนอยู่ ฝรั่งขาวไม่รู้สึกเดือดร้อน
 ถ้าทรายโคที่ฝรั่งขาวเห็นนิโกรดำ เริ่มมีบทบาทในเรื่องสังคมเศรษฐกิจ ชูฐานะเท่าเทียม
 ฝรั่งขาวทนไม่ได้ นั่นเป็นเรื่องเศรษฐกิจ ไม่ใช่เชื้อชาติ ถ้าเราพิจารณาให้ซึ่ง ๆ
 แล้วจะประเด็นใหญ่ให้ถูก ไม่ใช่แก้ที่ผล เราจะเห็นว่าวิถีแก้ปัญหาเรื่องนี้ เป็น
 เรื่องใหญ่ การที่จะแก้คำว่าชอสยามนี้ จะมีส่วนควรที่จะแก้ปัญหานี้ มีอยู่หลายอันไม่
 นึกเป็นเหตุผลที่กระผมได้นำมาเฉพาะประเด็นที่เป็นจุดสำคัญ สาเหตุการใช้เจตนาารมณ์
 ของการใช้ชื่อไม่เหมาะสมอย่างไร กระผมขอประทานรบกวนเวลามาถึงเพียงเท่านั้น ต่อไป
 นี้ก็เป็นส่วนที่ผมจะได้นำมากล่าวเพิ่มเติม กัยที่ท่านสมาชิกบางท่าน ได้เสนอที่ประชุมไว้
 เมื่อครั้งที่แล้วตามสมควร คือ ที่มีบางท่านอ้างว่า คำว่า “ไทย” กะที่ควรที่คิดว่า
 “สยาม” นั้น กระผมขอเรียนตามหลักวิชา ทางความไพเราะของสำเนียง
 ที่ภาษาอังกฤษเรียกว่าญี่ปุ่น จะเป็นการตรงกันข้าม สำเนียงไทยเขาว่าผิดหลัก
 ความไพเราะ เพราะพยางค์เดียวและห้วน ไม่เหมือนคำว่า “สยาม” ซึ่งไพเราะกว่า
 ดังจะเห็นได้ เวลาเราบอกฝรั่งว่า ฉันเป็นคนไทย ไอแอมไทย ครั้งแรกส่วนมากไม่ค่อย
 เข้าใจ เพราะอาจจะเข้าใจเป็นอย่างอื่น แต่ถ้าบอกว่าไอแอมไซมิลด์ จะเข้าใจทันที

หรือไม่ก็ต้องใช้บอกว่า ไอแอมฟรอมไทยแลนด์ นี่ถึงจะเข้าใจชื่อประเทศอื่น ๆ ที่อื่น ๆ ก็มี แต่ของเขาเป็นกลาสองพยางค์ เช่น ประเทศกรีซ เป็นเสียงยาว และไฟเวาะ แต่เรองนี้เป็นเรื่องเล็กไม่สำคัญอะไร ซึ่งนำมาพูด เพื่อแก้กับทมิขารท่านโตอาร์จง ในข้อนั้น เพราะว่าท่านคำว่า “ไทย” นะที่กรีก และเพราะที่ โดยหลักความไพเราะของสำเนียงแล้ว ก็ไม่สู้จะถูกนัก แต่ความจริงไม่ใช่เรื่องสำคัญอะไร ที่ผมนำมาบอกเพื่อบอกกล่าวถึง ทมิขารท่านโตก็กล่าวมาแล้วท่านเนี่ย นอกจากเนี่ย เมื่อครั้งที่แล้ว ไทมีสมาชิกรวมผู้เกษียณที่นั่น ได้กรุณาอ้างว่า เสียงประชาชนส่วนใหญ่ ที่ส่งมาให้คณะกรรมการฟัง ความคิดเห็นประชาชนให้คงใช้คำว่า “ไทย” นั้นมีจำนวนมาก ควรจะเป็นเครื่องวัดได้แล้ว สำหรับข้อนี้ กระผมกลับเห็นด้วยกับสมาชิกรวมผู้เกษียณที่นั่น เมื่อคราวที่แล้ว ซึ่งได้ถามไว้ว่าจะวัดได้อย่างไร ถ้ากรวัดเสียงนั้น ไม่วัดด้วยวิธีการสำรวจถูกต้อง จะเอาเพียงจำนวนความคิดความเห็น ทมิขารท่านโตว่าจำนวนมากกว่ากัน กระผมหรือ ความเห็นทั้งสองมา ก็เป็นเพียงความเห็นส่วนหนึ่ง ของประชาชนบางคนเท่านั้น เราไม่ควรจะเอาจำนวนความเห็นที่มากเป็นใหญ่ เราควรพิจารณาเหตุผลเป็นสำคัญด้วย เรองนี้ก็ตัวอย่าง สมมติว่ามี การเดินขบวน ประชาชนสัก ๒ หมื่น เดินขบวนขึ้น เสียงแสดงมติอย่างหนึ่ง เราจะเหมาเอาหรือจะสนใจใคร่ได้หรือไม่ว่า นั่นเป็นเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ หากไม่มีการสำรวจด้วยวิธีที่ถูกต้อง ประชาชนส่วนใหญ่อีกหลายล้านคน ซึ่งอาจจะไม่มีความเห็นกับกลุ่มเดินขบวน ๒ หมื่นคนนั้นเลย แต่เขาไม่อยากจะมาแสดงออก ซึ่งความเห็นในการเดินขบวนอย่างนั้นก็ได้นั้นกระผมเห็นว่า หลักการถือเสียงข้างมาก ฟังระวังเหมือนกันในเรื่องนี้ เพราะเสียงข้างมาก ไม่ใช่หมายความว่า จะเป็นเสียงสวรรค์เสมอไป ข้อนี้ก็เป็นประเด็นที่ทรงเกรงกันมาก ในเรื่องการจะเปลี่ยนชื่อกลับมาใช้ชื่อสยามนั้น บอกว่าถ้าเปลี่ยนมาแล้ว เกรงจะเกิดการสับสนแก่ชาวต่างประเทศ เพราะรู้จักคำว่า “ไทย” แล้ว เปลี่ยนมาเป็นสยาม เด็กเล็กจะพลอยลำบากอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ กระผมเห็นว่าเรื่องนั้นไม่สำคัญ เป็นประเด็นย่อยไม่ใช่ประเด็นใหญ่ ประเด็นใหญ่อยู่ที่ว่า หากเรายอมรับว่าการเปลี่ยนมาใช้ไทย ในครั้งแรกนั้นผิดหลัก และไม่

เหมาะสมแล้ว ก็ควรแก้ไขใหม่ให้ถูก . ที่ว่าปล่อยเลยตามเลย ทั้งที่ท่านสมาชิก
ผู้มีเกียรติคนแรก ได้กล่าวเน้นหนักข้อนี้ไว้ เมื่อคราวประชุมสภาวาระรัฐธรรมนุญ
ครั้งที่แล้ว สำหรับในเรื่องนี้ กระผมขอ یادักครั้งหนึ่งว่า ในยุคซึ่งโลกแคบเข้า
ด้วยเครื่องมือในการติดต่อการคมนาคม อย่างสื่อสาร ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ที่ได้
อธิบายเมื่อก่อน ท่านก็เป็นนักสื่อสารคมนาคม ท่านคงทราบดี ในสมัยปัจจุบัน
เครื่องมือสื่อสารคมนาคม วิธีการสัมพันธ์ทันสมัยเหลือเกิน เราก็อาจจะแก้ปัญหา
หาเรือที่ลัดสั้นได้ภายในเวลาอันจำกัดที่สุด สมัยก่อนกว่าจะติดต่อจากกรุงเทพฯ ไป
เชียงใหม่ใช้เวลาเป็นแรมเดือนแรมปี แต่สมัยนี้ใช้เวลากันเพียงนาทีกว่าที่เท่านั้น
เรื่องนี้อาจจะไม่ถึง ๓ เดือนเท่านั้น รุจก แม้ขณะเด็ก ๆ ที่ผมเลี้ยงไว้เป็นลูกบุญธรรม
กลับจากโรงเรียน ยังถามเรื่องข้อสยามกับไทย เพราะพวกมันในโรงเรียน ครบพวกมัน
ยังการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ในยุคที่แคบเข้า เรื่องนี้เป็นเรื่องเล็ก
เหลือเกิน แล้วประการสำคัญ เราไม่ได้กลับไปใช้ข้อใหม่อะไร ไม่ใช่ไปอินเวนท์
หรือไปมีมติข้อใหญ่ขึ้น เราใช้ข้อเก่า ซึ่งยังรุจกกันอยู่ กลับมาใช้ใหม่เท่านั้น
ไม่ใช่ไปตั้งข้อเอาใหม่ ซึ่งคนโง่งงเขินมากไม่รู้เรื่องราวข้อนั้นคืออะไร เป็นข้อซึ่งยังรุจก
กันอยู่ ข้อเก่าซึ่งยังรุจกกันได้อยู่แล้ว นำมาใช้ใหม่เท่านั้น ส่วนผลที่จะได้ในทาง
การเมือง การปกครอง ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต มีมากดังที่ผมได้กราบเรียน
มาแล้วแต่ต้น แล้วกระผมก็ไม่อยากจะกล่าวซ้ำอีกว่าชาติต่าง ๆ ที่แม้จะเป็นชาติใหญ่
เขากเคยเปลี่ยนแปลงมาหลายครั้งแล้ว อย่าลืมนะว่าข้อประเทศ กับเชื้อชาติไม่เหมือนกัน
อย่างที่เคยบอก ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็ได้กล่าว อย่างชาติอังกฤษเขาเปลี่ยนแปลง เขา
มุ่งในทางประโยชน์ เพื่อให้สอดคล้อง ข้อประเทศให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ ในทาง
การเมือง และการปกครองในปัจจุบันเป็นใหญ่ เปลี่ยนจากอังกฤษมาเป็นบริเตนใหญ่
มาเป็นสหราชอาณาจักร แต่คนก็ยังเรียกเชื้อชาติ ก็ยังเรียกตามของตัวเป็นอิงลิช
เป็นสก็อต เป็นไอร์แลนด์ เป็นเวล ไปตามนั้น แม้ในประเทศเพื่อนบ้านของเรา อย่าง
อินโดนีเซีย ถ้าตามเชื้อชาติ ควรจะเรียกประเทศชวา อย่างเรารุจกมากกว่า ทำไม
เขาเรียกอินโดนีเซีย ซึ่งไม่มีความหมายในทางเชื้อชาติเลย ก็เพราะเขาต้องการรวมคน

นักระดมก็โต้กล่าวมายืดยาว เพราะฉะนั้นท่านประธานที่เคารพ ในที่สักก่อนจบใคร่
 ขอเรียนฝากที่ประชุม อันมีเกียรติไว้ด้วยความเคารพอย่างยิ่งว่า ก่อนที่ท่านสมาชิก
 ผู้มีเกียรติแห่งที่ประชุมนี้ จะได้ตกลงใจให้ใช้ชื่อประเทศว่าอย่างไร สยาม หรือ ไทย
 นั้น ขอให้โปรดพิจารณาซึ่งใจด้วยเหตุผลให้จงหนัก ขอให้เอาเรื่องอารมณ์ออกไปเสียด้วย
 และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีผู้พูดกันว่าสภาร่างรัฐธรรมนูญของเรา ประกอบด้วยสมาชิก
 ส่วนมากเป็นคนไทยภาคกลาง หรือไม่ก็มีภูมิภาคส่วนใหญ่อยู่ภาคกลางด้วย แล้ว
 ก็ควรจะพิจารณาให้มากที่สุดหน่อย กระผมเห็นด้วยกับสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่ง เมื่อ
 คราวประชุมครั้งที่แล้ว ซึ่งได้กล่าวไว้อย่างน่าฟังว่า ในการอภิปรายเรื่องชื่อประเทศนี้
 การแพ้ชนะไม่สำคัญ เราไม่ใช่มาโต้วาทกัน สำคัญอยู่ที่เหตุผล ที่จะจารึกไว้ใน
 ประวัติศาสตร์ ในการใช้ชื่อประเทศของเราว่า เหมาะสมสมควรหรือไม่ อย่าให้
 คนรุ่นหลังมาหัวเราะเยาะได้ว่า เป็นเหตุผลที่ไม่สมควรแล้วกัน นิตท่านสมาชิก
 ผู้มีเกียรติ ท่านเคยบอกว่า ท่านชอบคำว่า “สยาม” ด้วยเหมือนกัน ท่านก็ได้
 สนับสนุนหลักข้อนี้ ขอให้โปรดอย่าคิดว่า การให้ชื่อประเทศนี้ เป็นเรื่องซึ่งไม่สำคัญ
 ตรงกันข้าม ชื่อประเทศจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลได้ผลเสีย และโชคชะตา และอนาคต
 ของประเทศเราอย่างมาก ขอจบพระคุณ

พลเรือตรี หม่อมเจ้ากาพวรรณดิศ ดิศกุล : ก่อนอื่นผมต้องขออภัยด้วย ใน
 สถานะที่ผมเป็นสมาชิกหน้าใหม่ ก็อาจจะไม่ชัดเจนในเทคนิคของการอภิปรายนัก แต่
 ผมก็ได้นั่งฟังการอภิปรายเรื่องชื่อของประเทศเรา มาเป็นเวลา ๓ ครั้งแล้ว แล้ว
 ก็มีบุคคลบางคนหลายคน ที่ได้อ้างพระนามของเสด็จพ่อของผม ผมเองก็ไม่ไฉนกับ
 ประวัติศาสตร์อะไร แต่ผมก็เคยได้ยินท่านแล้วที่ผมฟังเหมือนกัน ผมก็อยากจะมา
 เรียนให้ที่ประชุมทราบถึงเหตุผลบางอย่าง ซึ่งบางท่านก็ได้อ้างถูกบ้าง ผิดบ้าง ก่อนอื่น
 กระผมเสียใจที่จะเรียนว่า กระผมไม่เห็นด้วยกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ๒ ท่าน ที่ได้
 ขันมาอภิปรายในวาระนี้ ในเรื่องที่ว่า การที่จะเรียกชื่อประเทศเรานั้น ไม่ควรจะยึด
 ถือหลักในประวัติศาสตร์ กระผมมีความเห็นว่าตรงกันข้าม เพราะว่าไม่มีประเทศใด
 ที่จะหนีประวัติศาสตร์พ้น ไม่ว่าประวัติศาสตร์นั้นจะเลวหรือดี ก็ย่อมจะต้องคงอยู่

จะหนีไปไม่พ้น ดังนั้นท่านจะเห็นได้ว่า เมื่อมีชาวต่างประเทศเข้ามาทำงาน มาเที่ยว หรือมาบริหารราชการในประเทศเรา สิ่งแรกที่เขาจะต้องทำ เขาจะต้องอ่านประวัติศาสตร์ ของประเทศเราก่อน เพราะฉะนั้นการที่ประเทศไทยเรา มีชื่อเสียงดี หรือมีกิตติคุณ ในต่างประเทศนั้น ก็เพราะว่าเรามีประวัติศาสตร์ดี เช่นพระเจ้าแผ่นดิน พระมหากษัตริย์ ส่วนมากเกือบจะทุกพระองค์ ทรงมีทศพิธราชธรรม คนไทยมีนิสัยใจคอกว้างขวาง ไม่เคยเบียดเบียนชนหม่นน้อยที่เขาเข้ามาหากิน หรือเข้ามาอาศัยในประเทศเรา ดังนั้น จะเห็นได้ว่า เมื่อครั้งปอร์ตูกัลเข้ามามีครั้งแรก พระเจ้าแผ่นดินเรา ก็พระราชทานที่ ๆ จะสร้างโบสถ์ให้เขากระทำการทางศาสนา ในขณะที่เดียวกันในยุโรปเองจะฆ่าฟันกัน ก็เพราะว่าบางคนถือลัทธิแคชอลิก บางคนถือโปรแตสแตนต์ที่เหล่านั้นเห็นตน นั้นแสดงว่า ประวัติศาสตร์นั้นเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะทำให้ชื่อเสียงของประเทศหนึ่ง ประเทศใดก็หรือแล้ว เพราะฉะนั้นกระผมมีความเห็นว่า ในการที่จะตั้งชื่อประเทศเรานั้น ควรจะยึดถือ หลักทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทยเรานี้ เป็นประวัติศาสตร์ที่ดีเลิศ จะเห็นได้ว่า เมื่อ ๔,๐๐๐ ปีมานี้ ในประเทศจีนนั้นมีคนไทยมากกว่าจีน และประเทศไทย เป็นประเทศเดียว ที่จีนเคยยกย่องว่า เป็นเดอะเกรต (The great) คือเรียกว่าไท่ โหม่ง โหม่งนี้แปลว่าใหญ่ ตามธรรมดาแล้วจีนจะเรียกทุกชาติว่ายาเถียนดังนั้น คือว่าไทย เป็นชาติเดียว ที่จีนยกย่องเรียกว่าประเทศไทยใหญ่ นี้กระผมก็ถือว่า เป็นสิ่งที่น่า สนใจมากเหมือนกัน อนึ่งชนเผ่าไทยตั้งแต่ ๔,๐๐๐ ปีมาแล้วนั้น เราเคยเรียกเรา ว่าไทยตลอดมา เราไม่เคยเรียกเราว่าชาวสยาม หรือประเทศสยามเลย สยามนั้น มีท่านนักประวัติศาสตร์เคยกล่าวไว้ มาจากชื่อเก่าของกรุงสุโขทัย คือเสียม ท่านสมาชิกรัตนโกสินทร์เมื่อก่อนก็บอกว่า เป็นชื่อตอนเดียวคงให้เรียกเรา แต่เท่าที่กระผมจำได้ เสียมชื่อของกระผมได้เคยเล่าให้กระผมฟังว่า คำว่าสยามหรือไซแอมนั้น มาจากชื่อ ของเมืองที่ชนเผ่าไทยอยู่ในเมืองจีน ชื่อเซียน เมื่อครั้งจะเป็น ๔,๐๐๐ ปี หรือ ๒,๐๐๐ ปี กระผมก็จำไม่ได้ แต่มาจากเมืองเซียนก็เรียกว่าชาวเซียน ต่อไปคำว่าเซียน คือถ้า จะสะกดเป็นภาษาอังกฤษก็ควรเขียนกยเซียนนี้ ต่อไปก็กลายเป็นไซแอมไปนั่นเอง นี้ท่าน เคยเล่าให้กระผมฟังอย่างนี้ จะผิดหรือถูกอย่างไร เพราะว่าทุกคนก็มีเหตุผลที่จะอ้าง

แต่อย่างไรก็ดี กระผมขอยืนยันว่า เมื่อก่อนรัชกาลที่ ๔ นั้นเราไม่เคยเรียกประเทศเราเองว่าสยามเลย และแม้แต่หลังรัชกาลที่ ๔ คนส่วนมากก็ไม่นิยมเรียกชื่อประเทศเราว่าประเทศสยาม ก็ยังเรียกว่าเมืองไทยอยู่นั่นเอง แม้ว่าเสด็จพ่อของกระผมเอง ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ ก็ยังเรียกว่าเมืองไทยเราอยู่เรื่อย ๆ ไม่เคยรับสั่งเรียกว่าประเทศสยามเลย เพราะฉะนั้นคำว่าสยามนั้น เป็นชื่อที่ชาวต่างชาติให้เรา เราไม่ได้เรียกเราเอง เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่าไม่มีเหตุอะไร ที่เราจะนำมาเอาชื่อสยามมาใช้เรียกชื่อประเทศเราว่าเช่นนั้น นอกจากนั้น เมื่อในภาษาไทยเราเรียกประเทศที่คนอังกฤษอยู่ว่า ประเทศอังกฤษ ที่พวกคนลาวอยู่เรียกว่า ประเทศลาว ประเทศเขมร ทำไมเราจึงจะเรียกประเทศที่คนไทยอยู่ประเทศสยาม ไม่ใช่ประเทศไทย

พันเอก สุข เปรมวณิช : ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปอ่านหนังสือเล่มหนึ่งในหอสมุดของสมาคมภูมิศาสตร์ในประเทศไทย หนังสือฉบับนั้นเป็นหนังสือที่เก่าที่สุดเล่มหนึ่ง เรียกประเทศไทยเราว่า เอส. ไอ. เอ. เอ็ม (SIAN) ไม่ใช่ เอส. ไอ. เอ. เอ็ม. (SIAM) ซึ่งจะอ่านว่า ซื่ออัน หรือไซแอน อะไรก็ได้แล้วแต่ และเล่มหลัง ๆ ต่อมาจึงเขียนว่า เอส. ไอ. เอ. เอ็ม. (SIAM) ไปต่อมา และเมื่อข้าพเจ้าได้ไปประเทศยุโรปก็ปรากฏว่าเขาเรียกเราว่า เอส. ไอ. เอ. โอ. (SIAO) ซึ่งนานาประเทศก็เรียกชื่อเราต่าง ๆ กันไปมากมายปรากฏว่าเขาเรียกเราว่าโอลังเซียม อย่างนี้คำชื่อประเทศที่ต่างประเทศเรียกกันข้าพเจ้าเห็นว่าเราซึ่งเป็นเจ้าของประเทศเราควรจะมีสิทธิ์ที่จะตั้งชื่อของเราเองดีกว่า หลักฐานอันพอที่จะอ้างอิงก็คือหลักกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในสมัยอยุธยาแล้วก็ปรากฏชื่อที่เรียกชื่อประเทศไทยเราว่าแวนแคว้นทวาราวดีศรีอยุธยา เรียกว่าแวนแคว้นทวาราวดีศรีอยุธยา นี้ปรากฏในกฎหมายที่ใช้ในสมัยอยุธยาแล้ว ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงสั่งให้ชำระ สละสัง กฎหมายที่ใช้ในสมัยอยุธยานั้นเมื่อพุทธศักราช ๒๓๑๐ ซึ่งเราก็ยังถอดนำมาใช้ เป็นบางส่วนในกฎหมายปัจจุบัน เราเรียกกันว่ากฎหมายตรา ๓ ดวงนั้นขึ้นต้นในคำปรารภของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า ท่านก็ทรงเรียกว่า ใช้คำว่าพิภพกรุงเทพทวาราวดี อันนัยหมายถึงชื่อประเทศนั่นเอง ต่อมาก็ปรากฏในกฎหมายตรา ๓ ดวง ที่ไปชำระสละสังแล้วซึ่ง

เจนว่าไ้ใช้คำว่าไทย ไ้มี ย. การันต์ด้วย ในกฎหมายเขียนไว้ชัดที่เดียวว่าให้หมายถึงถึงอิสระภาพ คำว่าอิสระภาพนี้ไ้ใช้มานานแล้ว คำว่าไทยหมายถึงถึงอิสระภาพ เมื่อปรากฏเช่นนั้นแล้วข้าพเจ้าก็ไ้คิดในพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน ก็ปรากฏว่าคำว่าไทยมี ย. สละคนหมายถึงถึงความเ็นอิสระแก่ตัว คำว่าประเทศไทยหรือไทยนี้ไ้เป็นนามมงคล เป็นนิมิตรอนคิที่หมายถึงถึงอิสระภาพที่เรไ้ได้รักษาเอกราชของชาติมาในอดีตและในปัจจุบัณ และเป็นนิมิตมงคลที่เรไ้จะไ้พยายามรักษาเอกราชของชาติไทยนี้ให้ยืนยง คงอยู่ ชั่วกาลปาวสานค้ต่อไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้ามีความเห็นว่าชื่อประเทศไทยนี้เหมาะสมแล้ว ท่านประธานที่เคารพ เราไม่ควรที่จะเปลี่ยนเป็นอื่นค้ต่อไป ควรคงคำว่าประเทศไทยไว้ตามเดิม

นายมาลัย ชูพินิจ : นักเป็นครั้งที่ ๓ ในการที่เรไ้พิจารณาคำว่าเรควรจะใช้ชื่อคำว่าประเทศไทย ค้ไป ตามเดิม หรือว่า ควรจะกลบไป เปลี่ยน เป็น ประเทศสยาม สัก, ใ้ ทนก่อนอนฉมขออยทว่าจะอภิปรายเพิ่มเติมเพียงเล็กน้อยภายหลังที่ไ้สัทธิบริษัฟงมาเป็นเวลาช้านานแล้ว คือกระผมเห็นอย่างที่ท่านสมาชิกไ้กล่าวเมื่อกันว่า เรื่องการพิจารณาชาติกคั ประเทศกคั เราหนีประวัติศาสตร์ไม่พ้น แม้แต่โลกกำเนิดของโลก การแบ่งแยกชาติมนุษย์ตามยุคตามสมัยเรต้องอาศัยประวัติศาสตร์ เพราะประวัติศาสตร์เป็นข้อเท็จจริง ความผิดพลาดในการที่เรไ้ต้องมาเสนอระเบียบวาระ อนันชนมาว่าไทยหรือสยามนี้มาจากความผิดพลาดที่ไ้ไ้ประวัติศาสตร์กัน หรือว่าเรล้ทิ้งประวัติศาสตร์เสีย เพราะในการที่คำปรารภของรัฐบาลในสมัยที่จะเปลี่ยนชื่อจากสยามเป็นไทยคงกระนั้นก้เห็นไ้ชัด ๆ ที่เกี่ยวข้องว่าไ้ไ้ไ้เองเหตุอันเลย นอกจากว่าเป็นคำที่เลื่อนลอย จตจำกันค้ไป มา ไม่มีกฎหมายบังคับและเป็นคนชาติอันเขาคงชน ไม่ใช่คำของไทย มีอยู่ท่านเองที่ไ้เอง แต่ที่ท่านหาไ้คิดไม่ว่าที่ว่าคนไม่พบทางประวัติศาสตร์นั้น ประวัติศาสตร์มีปรากฏอยู่แล้วถึงกระผมไ้เคยกราบเรียนมาย่อ ๆ เมื่อคราวก่อนนี้ แต่ว่าภายหลังที่เรไ้ไ้อภิปรายกันมา ๒ ครั้งแล้วก็ดูเหมือนจะยุติกันไ้ไ้ว่าคำว่าสยามมีมาตั้งแต่ตั้งเดิมในท้องที่ที่เรอยู่เป็นเมืองไทยในขณะนั้น อาจจะมีสมยค้

แต่พวกอินเดียนหรือพวกเขมร เขมรเดิมครับ ไม่ใช่เขมรในปัจจุบันนี้ ย้ายมาจาก
 ทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอินเดียนหรือทางหนึ่งของปากีสถานเดียน อาจจะตั้งแต่สมัย
 พวกคนมาตงชอไวก็ได้หรืออาจจะในระยะต่อ ๆ มาภายหลังที่ไทยเรา ถูกกบไลชาน ขี้ปไล่
 ตั้งแต่ ๑๘๕๖ ลงมาอยู่ในภาคพินนแล้วก็ได้ นี่ไม่สำคัญ แต่ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่าดิน
 แดนแห่งนี้ชื่อเดิมก็คือสยาม และตั้งที่กระผมเคยกราบเรียนเมื่อคราวก่อนแล้วว่าสมัย
 ๑๘๓๕ ปี เมื่อกบไลชานสังโจวตากวนหรือโจวตากวนซึ่งไท้เข้ามาอยู่ทันครวัดเป็น
 เวลาถึง ๑๑ เดือน ก็ไท้เขียนเล่าความเกี่ยวกับครวัดเกี่ยวกับขมิพพาและประเทศสยาม
 ไว้มาก อันนี้ปรากฏชัดอยู่เพราะว่าจดหมายเหตุจีนฉบับนี้มีสเตอร์ อาเบลล์เข้ามาได้พิมพ์
 ขึ้นเป็นภาษาฝรั่งเศสที่กรุงปารีสเมื่อ ๑๘๒๕ อันนี้พอที่เราจะหาอ่านกันได้ นี่เขาได้
 ระบุชัดที่เกี่ยวกับดินแดนมีชื่อสยามอยู่ก่อนแล้ว นี่แหละครับคือประวัติศาสตร์เป็นข้อ
 เเท็จจริงซึ่งเราจะหนีไม่ได้ ทั้งนี้สำหรับคำว่าไทยหรือสยามนกระผมมีความเห็นว่าเรา
 ควรจะแยกออกเป็น ๒ ประการ คือว่าสยามคือถิ่นที่อยู่เป็นภูมิภาคก็เหมือนกับบ้าน
 แต่ส่วนไทย เป็นบุคคล เป็น เชื้อชาติไทย ที่เราได้อพยพลงมา ตั้งแต่เหนือ หรือ อย่างที่ท่าน
 สมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวมา เมื่อตะกั้น เรามีสประวัติศาสตร์มาไม่ใช่ สองพันปี อย่างที่มัก
 ประวัติศาสตร์รุ่นก่อน ๆ ได้เคยเขียนไว้ การค้นคว้าต่อมาภายหลังได้ปรากฏแน่ชัด
 ประวัติศาสตร์ของไทยเราสั้นกว่าขี้และแทนที่จะอยู่เฉพาะใต้แม่น้ำแยงซีเกียงลงมาทาง
 กลีบปรากฏว่าอยู่ไปถึงภาคใต้ของทะเลสาบแคสเปียน อันนี้กระผมก็ได้ไปพลิกดูเสร็จ
 แล้วก็ปรากฏว่าค้นคว้ากันได้ใหม่ ๆ เช่นอันมาก ปัญหาก็คืออยู่ว่าโดยคำว่าไทยแล้ว
 เรามีสประวัติศาสตร์ดั้งเดิมมาตั้งแต่สมัย แต่ส่วนคำว่าสยามนั้นเป็นที่อยู่หรือเป็นภาค
 พินซึ่งเราได้อพยพ ภายหลังที่ไท้ ถูกเขา ขี้ปไล่ ลงมา เพราะความรัก สันโดษ ความรักสงบ
 สบายของเรามากเกินไป นี่ก็ได้รับลงมาอยู่หนักเป็นคล้าย ๆ เราได้ Migrate หรือได้
 อพยพลงมาหรือ Exodus ลงมาสู่ภูมิภาคนี้แล้วเราก็คงเป็นคนไทย แต่พินภูมิ
 ประเทศคนก็คือสยาม อันนี้กระผมจะไม่ขออ้างหลักฐานอะไรมาอีก เพราะว่าเท่าที่
 ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายได้อภิปรายกันมากก็รู้สึกว่าจะยุติได้แล้ว แต่ถ้าหาก
 ว่าจะอ้างอิงตามประวัติศาสตร์แล้วขอโต้เถียงไม่มี แล้วถ้าโต้เถียงก็ไปลงชื่ออยู่ว่าสยาม

นั่นเอง เพราะว่าหลักฐานนั้นก็ปรากฏอยู่จากประเทศโน้นยังประเทศนี้ยังที่เขาเคยมา
 เกี่ยวข้องกับเรา เพราะฉะนั้นเราจะไปบอกว่าของเรานี้หลักฐานไม่มี เพราะว่าไฟเผาเสีย
 ย่าง พม่าทำลายอะไรอย่าง นั้นตอนหลังไม่ใช่ตอนนั้น สยามนี้เข้าใจว่ามีมากกว่า
 พม่าแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าหากว่านามอนั้นไม่เป็นมงคลนามหรือว่ามีใช้ว่าสยามแล้วจะ
 ทำให้เกิดกมลยูกเกิดอะไรต่าง ๆ บรรพบุรุษของเราเห็นจะไม่ใช้กันมาเป็นเวลายาวพัน
 กว่าปีแน่ ปัญหาที่มีอยู่ว่าโดยที่เราต้องการพิจารณากันว่าควรจะเปลี่ยนชื่อจากสยาม
 เป็นไทยหรือไม่ กระผมจึงได้ขอให้แยกออกในระหว่างชาติหรือในระหว่างเชื้อชาติกับ
 ประเทศซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ก็เหมือนกันบ้านซึ่งเราย้ายไปอยู่ใหม่ บ้านเดิมมีชื่อว่าสุชาวดี
 ก็เพราะอยู่แล้ว ที่นั่นเราจะไปเปลี่ยนกลับไปอีกบอกเป็นชั้นคติผลตามาพจรหรืออะไรก็
 สุกแล้วแต่ นั่นก็เปรียบได้ แต่เสร็จแล้วเราหันกลับไปสู่สุชาวดีอีกก็วนไปเวียนมาอย่างนี้
 นี้ประการแรก คือว่าตามความรู้สึกของกระผมการเปลี่ยนอะไรบ่อยนักก็ไม่ดี นอกจาก
 จากเหตุผล ของความ หมกเปลือง ความ ยุ่งยากใน ทางการ เปลี่ยนแปลง ซึ่ง จะต้อง เสียไป
 หลายอย่างโดยจิตใจหรือความรักของผม ผมเป็นคน Mental นิดหน่อยคือว่ารักคำว่า
 สยามเป็นของจริง ๆ และสนับสนุนด้วย เพราะฉะนั้นในการที่เปลี่ยนครั้งแรกนั้นผมจึง
 เห็นว่าเป็นการเปลี่ยนซึ่งมีวัตถุประสงค์ไปในทางการเมือง มีวัตถุประสงค์ไปในทางที่
 ไม่ได้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เลย เพราะฉะนั้นจึงได้อ้างแต่เพียงว่าไม่มีหลักฐานในทาง
 ประวัติศาสตร์กำหนดจดจำเล่ากันต่อ ๆ มา อันนี้กระผมขอประทานอภัยที่จะต้องทำว
 ความถึงเรื่องเก่า ๆ ซึ่งบุคคลที่ไม่อยู่ในที่นั้นก็ไม่มีอยาก กล่าวถึง เพราะว่าไม่มี โอกาส จะมา
 แกะใจกันได้ แต่ว่าโดยจิตใจของกระผมแล้วขอรับรองเต็มที่ว่าควรจะเป็นสยามเพราะ
 เป็นชื่อบ้านไม่ใช่ชื่อคน เชื้อชาติเราเป็นไทยแต่บ้านที่เราอยู่เป็นสยาม อันนี้กระผม
 จึงอยากจะขอรับรองและขอกราบเรียน ต่อ ที่ประชุมว่าโดย ความสมัครใจนั้น กระผมเอง สนับ
 สนุนเต็ม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เลยเรื่องคำว่าสยามนี้ เพราะนี่เป็นชื่อที่จริงตามประวัติ
 ศาสตร์ แต่คราวนี้ เมื่อเราได้เปลี่ยนมาเป็นไทยแล้ว ผลของการเปลี่ยนนี้อาจจะมีข้อ
 เสียหลายข้อยกพร้อมตามที่ท่านสมาชิกผู้เกียรติได้กล่าวมาแล้ว แต่ว่าก็เป็นความเสีย
 หลายซึ่งเป็นโบราณของเราอย่างก็เหมือนกัน ในการที่เรียกว่า จะมาเปลี่ยนกันก็ทำไม

ความยุ่งยากจะเกิดขึ้น ทั้งที่เกิดขึ้นมาก่อนแล้วเหมือนกัน จริงอยู่ท่านบอกว่าเคยวน
 โลกแคบ เครื่องมือสื่อสาร การสัญจรนั้น เราอาจจะกระทำให้โลกรู้จักได้ภายใน ๓
 ชั่วโมงหรือ ๓ เดือน แต่ว่าทางปฏิบัติจริง ๆ อย่างนั้นจะรีบไปได้หรือแก้ไขใหม่อย่าง
 ไฉนอย่างนั้น หรือที่ผมไปเห็นมาที่ไต้หวันทางมาหลายประเทศก็ไปเจอโดยมากแผนที่ก็
 ไทยแลนด์และ (สยาม) ถ้าเราเปลี่ยนอีกทีก็เป็นสยาม (ไทยแลนด์) ซึ่ง (สยาม)
 ก็คงจะเป็นไปอย่างนั้นหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ นี่แหละครับ คือประวัติศาสตร์ เพราะ
 ฉะนั้นผมก็ขอรับรองว่าที่เราได้รับมานี้ ถึงเราจะผิดหวัง เราไม่เห็นชอบด้วยหรือด้วย
 ประการใด ๆ ก็ตาม ผมอยากจะขอให้ขึ้นไปในทางที่เรียกว่า อย่าให้เกิดความเสีย
 ประโยชน์หรือเกิดความยุ่งยากวุ่นวายขึ้นมาอีกครึ่งหนึ่งก็จะดีมาก สิ่งที่มีผลพลากไปแล้ว
 เป็นของแน่นอนว่า เราควรจะแก้ไขอย่างที่ผมบรรยายเรียนการอภิปรายครั้งแรกแล้วว่า
 ถ้าเราเปลี่ยนจากไทยกลับไปเป็นสยามนี้ จะได้อะไรเพิ่มขึ้น และอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเราไม่
 เปลี่ยนจะเสียหายอะไรไหม นี่เป็นประเด็นสำคัญที่ผมก็นึกอยู่ในใจเสมอ และก็ขอ
 ประทานกราบเรียนในวันนี้อีกด้วย ถ้าหากว่ามีเหตุผลพอ ถ้าเราจะเปลี่ยนไปเป็น
 สยามอย่างเก่าเป็นมงคลนามที่จะมีความศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ปัญหาเรื่องการแย่งแยก
 จิตใจ แย่งแยกดินแดนกลับมาได้ละก็ ผมยกมือให้เต็มที่เลยอนันต์ และผมคิดว่า
 ไม่ใช่อย่างนั้น ปัญหาเรื่องนั้นเรื่องคน และเรื่องผลของการปกครอง ถ้าหากว่า
 เราจะคงใช้นามว่า “ไทย” ต่อไปตามเดิมละก็ ทุกคนได้มีความเข้มแข็งขยันขันแข็ง
 กล้าหาญช่วยกันบำรุงบ้านเมืองต่อไปก็คงจะเจริญรุ่งเรือง ไม่ว่าเราจะใช้คำว่า “ไทย”
 หรือ “สยาม”

พลโท ฉลอง อุชุกโกมล : ตามที่ท่านสมาชิกหลายท่านได้อภิปรายในเรื่อง
 “ไทย” กับ “สยาม” นี้ ก็เป็นเวลานาน ถ้านับเป็นชั่วโมงก็ประมาณ ๗ ชั่วโมง
 ๘ ชั่วโมงแล้ว นับว่าได้ฟังเรื่องราวซึ่งข้างท่านก็ได้อ้างถึงเรื่องประวัติศาสตร์ อ้างเรื่อง
 ภาษาศาสตร์ อ้างเรื่องรัฐศาสตร์ ส่วนแต่เป็นสารความมั่งคั่งนั้น จนกระทั่งทำให้เกิดถึงเล
 ว่าทั้งสองฝ่ายว่าไทยหรือสยามนี้ เรื่องนี้จะเป็นสารคดีเล่มหนึ่ง ซึ่งทราบว่าหน่วยราช
 การแห่งหนึ่งจะพิมพ์แจกงานกันขึ้นเสียแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นสารคดีมากที่เดียวจะเป็นคู่มือ

ของนักศึกษาหรืออย่างน้อยที่สุดก็เป็นนักโต้วาที จะได้ไปเรียนเป็นขบวนการ สวมคิดว่า ถ้าหากสถาบันลงมติว่าใช้สยาม ซึ่งคำว่าไทยเราใช้ถึง ๒๒ ปีแล้ว เอกสารต่าง ๆ ที่เรา ได้พิมพ์เอาไว้ที่ใช้คำว่า “ประเทศไทย” นั้นมีปริมาณมากหลาย ทกกระทรวงทบวง กรมเชื่อว่าคงจะมีแบบพิมพ์ต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งแม้แต่ในโหนดที่คืนก็ยิ่งเขียนไว้ว่าอย่าง นั้นครับ “โหนดที่ดินฉบับนี้ ได้ทำโดยพระบรมราชานุญาตในพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์ แห่งประเทศไทย” ถ้าอย่างนั้นแล้วก็แบบพิมพ์ของโหนดที่คืนที่จะออกมารุ่นใหม่ต้องพิมพ์ ใหม่หมด ของเก่าอาจจะต้องทิ้งหมดก็ได้ เฉพาะอย่างยิ่งแผนที่ประเทศไทยหรือแผนที่ ที่มิอยู่ในกรมแผนที่ประมาณหลายล้านฉบับ แต่ว่ามีหลายแบบ หลายชนิด หลาย ประเภท ซึ่งถ้าหากว่าเราจะคัดเลือกเอาแต่เพียงว่าในแผ่นแผนที่นั้นพิมพ์ว่าประเทศไทยอยู่นั้น เวลานั้นมีอยู่ถึง ๒,๘๘๔,๓๔๕ แผ่น ถ้าหากว่าทางรัฐบาลหรือทางราชการ สั่งบอกว่า ต่อไปนี้ให้ใช้สยามละ ให้แก่เอกสารแบบพิมพ์เหล่านั้น กรมแผนที่ได้ไป คำนวณดูแล้วจะต้องใช้ค่าใช้จ่ายครั้งนั้นไม่น้อยกว่า ๒๘๘,๐๐๐ บาท คือหมายถึงว่า ต้องเสียแรงงาน เสียค่าคนงาน เงิน ๒๘๘,๐๐๐ ถ้ามาพูดในทันทีว่าเป็นเงินเพียง เล็กน้อย แต่ถ้าหากว่าไปสร้างโรงเรียนประชาบาลก็เห็นจะได้สัก ๒-๓ หลัง ก็นับ ว่ามีประโยชน์อยู่ในการที่ต้องเสียเงิน เพราะฉะนั้นตามที่ท่านสมาชิกคนที่หนึ่งได้อภิ- ปรายมาว่า การเปลี่ยนแปลงอะไรต่าง ๆ นั้นกระทรวงกระทรวงถึงเอกสารต่าง ๆ กระผม ก็เลยสันนิษฐานด้วยตัวเลขจำนวนนี้ นอกจากนั้นยังมีแบบพิมพ์ของสถานเอกอัครราชทูต ต่าง ๆ ซึ่งเขาจะเขียนไว้ว่า “ไทยแลนด์” ทงหลายก็จะต้องแก้หมดเหมือนกัน รวม ความว่าเขาก็เลยเรียกว่าเกาหลีละ เพราะเคยเปลี่ยนเป็นไซแอม เคยเปลี่ยนเป็น ไทยแลนด์ ไทยแลนด์เปลี่ยนเป็นไซแอมอีกแล้ว เลยกกลายเป็นว่าเราจะไล่เลอะอะไร ไปเสียข้าง เลยกกลายเป็นไซแอม ไซแอมก็เป็นไซมัส ไซมัสก็เลยบอกว่าเป็นไซมัสทอด มุอีกแล้ว กระผมก็ยังรักว่าอย่าเปลี่ยนเลย

พลตรี แสวง เสนาณรงค์ : ตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคนเมื่อกี้ได้เป็นห่วงใย ในเรื่องปัญหาทางเศรษฐกิจถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงของประเทศ ก็จะต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการ พิมพ์เอกสารใหม่นั้น กระผมเห็นว่าเรอนั้นเป็นประเด็นเล็กเหลือเกิน เพราะว่าถ้า

เริ่มต้นสัมพันธ์กับประเทศไทยในฐานะเป็น SIAM และเมื่อเปลี่ยนประเทศ SIAM มาเป็น THAILAND นั้นผมต้องขออภัยใช้ภาษาอังกฤษมากหน่อย เหตุผลทางการเมืองของประเทศไทยซึ่งประเทศอังกฤษไม่ยอมรับในสมัยนั้น นั้นเป็นคำแถลงซึ่งคนอังกฤษที่ผมเคยไปพบเขากล่าวไว้ และรู้สึกว่าเป็นคำที่ไม่มีอิทธิพลอะไรมากมายนักในเมืองไทย แต่ผมมีความรู้สึกก็คือว่าใคร่ประทานเสนอให้เขียนประเทศไทย ชื่อประเทศเป็นภาษาอังกฤษให้ตรงกับเสียงอ่านสักหน่อยก็จะดีครับ เพราะจะง่ายขึ้น สำหรับการที่จะพูดต่อไปในภายภาคหน้า

นายประสงค์ บุญเจิม : กระผมลุกขึ้นมาอภิปรายอีกครั้งหนึ่ง ไม่ใช่เพราะความตั้งใจที่จะได้มีคำอภิปรายปรากฏในหนังสือที่จะไปแจกในงานกุศล แต่รู้สึกว่าการอภิปรายของสมาชิกของท่านก็เกี่ยวข้องถึงคำอภิปรายของกระผม มีบางข้อความ แต่ความจริงก็มีอยู่ ๒-๓ ข้อ แต่ว่าท่านสมาชิกซึ่งผู้นำอภิปรายคำว่า สยาม ก็ได้ค่อยไปบ้างแล้ว ก็มีอีกข้อเดียว ที่กระผมจะคิด ถ้าหากว่าจะมีการปรับความเข้าใจกันนิดหน่อยอาจจะเป็นการดี คือขอที่ท่านบอกว่านักเรียนขณะนั้นกำลังจะล้มชื่อประเทศสยาม กระผมรู้สึกว่า ถ้าเป็นความจริงอย่างนั้นแล้วก็เป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง เพราะว่าการอภิปรายที่ผ่านมาเมื่อสักครู่ก็มีการรับรองอย่างแน่ชัดแล้วว่า เราจะล้มอะไรก็ล้มได้ แต่เราจะล้มประวัติศาสตร์ของเราเองล้มไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าความจริงมีอยู่ ถ้านักเรียนกำลังจะล้มคำว่าประเทศสยามก็เป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง แต่เขาจะล้มไปอย่างไรในเมื่อทุก ๆ วันนี้ทั้ง ๆ ที่ทางราชการเราเรียกชื่อประเทศว่า ประเทศไทย แต่คำว่าประเทศสยามยังมีอยู่หลายแห่ง และยังมีอยู่ในที่สำคัญที่คนชอบยกมาอ้างบ่อย ๆ คือโคลงพระราชนิพนธ์ของต้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ นั้นเอง ซึ่งเราได้อภิปรายกันมาแล้ว เพราะฉะนั้นความเห็นของกระผมนี้ นักเรียนหรือใคร ๆ ก็ตามจะล้มคำว่าประเทศสยามมิได้ แต่การอภิปรายของเราได้ผ่านมาก็เป็นเวลานานพอสมควร แต่ว่าความจริงถ้าหากว่าจะมีผู้สนใจอภิปรายไปอีก ก็น่าจะกลับไปอภิปรายกันอีก. เพราะเหตุว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่ง แต่สำหรับกระผมเองอยากจะขอทบทวนคำอภิปรายของกระผมเมื่อคราวที่แล้วสักหน่อยว่า การอภิปรายของเราสมควรจะแบ่งอย่างที่ท่านสมาชิก

ผู้หนึ่งใดกล่าวเมื่อก่อนว่าเป็นเรื่องสองประเด็น ๗ หนึ่งก็คือเรื่องคนซึ่งเป็นคนไทย ไม่มีปัญหา แต่ประเด็นที่เรากำลังพิจารณาอยู่นี้ คือเรื่องชื่อประเทศ เพราะฉะนั้นเหตุผลต่าง ๆ ที่เราจะหามาประกอบการพิจารณา ก็จะต้องเป็นเหตุผลที่จะ ประกอบการ พิจารณาชื่อประเทศเท่านั้น ไม่ใช่ตัวคน แต่การอภิปรายของเราจะลงเอยด้วยประการใดก็ตาม กระผมเชื่อว่าท่านสมาชิกผู้มั่งคั่งบริบูรณ์ทั้งหมดคงจะได้ไตร่ตรองโดยดั่งแท้ และ ออกเสียงลงมติด้วยความแน่ใจและด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า สิ่งที่ท่านกระทำไปนั้นเป็นสิ่งที่ท่านเห็นว่าถูกต้องและดีที่สุดแล้ว เพราะเหตุว่าทำอย่างกระผมได้กล่าวมาเมื่อคราวที่แล้ว สิ่งที่ดีสถานจะกระทำในวันนั้นเป็นความรับผิดชอบของสถาน โดยเฉพาะ และคงจะเป็นครั้งสุดท้ายที่เราจะนำเรื่องนามาพุดอีก ไม่ว่าท่านหรือที่ไหนก็ตาม เพราะฉะนั้นที่ท่านสมาชิกบางท่านเป็นห่วงว่า เดียวเราจะกลับไปเปลี่ยนกันอีกนั้น กระผมเชื่อว่าคงจะไม่มีโอกาสจะกระทำเช่นนั้นได้ ส่วนประเด็นเล็ก ๆ น้อย ๆ อีกข้อหนึ่งซึ่งกระผมอยากจะกราบเรียนก็คือว่า ท่านสมาชิกผู้มั่งคั่งบริบูรณ์เมื่อก่อนบอกว่าในเอกสารแผนที่ต่าง ๆ คงจะต้องมีการวงเล็บ เพราะว่าเดี๋ยวนี้มีการวงเล็บอยู่แล้ว ถ้ามีไทยแลนด์ก็ต้องมีวงเล็บไซแอม ถ้าเราเปลี่ยนกลับไปเป็นไซแอมก็คงจะมีวงเล็บไทยแลนด์ กระผมคิดว่ากรณีเช่นนั้นคงจะไม่เกิดขึ้น เพราะว่าไซแอมเป็นชื่อที่คนรู้จักอยู่แล้ว และการที่จะเถียงกันว่ามีความผิดมากหรือรู้จักน้อยนั้น เป็นเรื่องที่คงต้องสอบสวนและสำรวจอย่างถูกต้องด้วยหลักวิชาการจริง ๆ เพราะฉะนั้นการที่เราจะบอกว่าไม่มีคนรู้จักหรือมีคนรู้จักน้อยอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น เป็นเรื่องที่จะพูดกันเด็ดขาดไม่ได้ กระผมมีข้อที่อยากจะกล่าวอีกนิดเดียวว่า ถ้าหากสถานจะลงมติไปในทางใดก็ตาม กระผมเชื่อใจว่าเราคงจะไม่มี การ ยังคับหรือว่าซี แงงแสดงเหตุผลให้ ต่างประเทศ เขาเรียกชื่อเราว่าเป็นอย่างไร อย่างที่แล้วมา เพราะ เหตุว่า เรืองนี้ต้องเป็นชื่อของเขาไม่ใช่ชื่อของเรา เขาจะเรียกเราว่าประเทศสยามหรือไทยแลนด์นั้น ก็อยู่ที่เขา เช่นเดียวกับชื่อประเทศเยอรมัน ชาวเยอรมันเองเขาเรียกว่า คอยท์ซันท์ แต่ชาวฝรั่งเศสเรียกว่า อัสมาน ชาวอังกฤษเรียกว่า เยอรมันน์ ไม่มีเหมือนกันเลย แต่ก็ไม่มีใครไปบังคับว่าให้อังกฤษเรียกว่า อัสมาน หรือให้ฝรั่งเศสเรียกว่า

ทอยทซ์ เพราะฉะนั้นกระผมเชื่อว่า ถ้าหากเราจะใช้ชื่ออะไรก็ตาม เราคงจะไม่มีการกระทำเช่นนั้น

นายทวิ แรงขำ : ความจริงขั้นเดิมกระผมไม่ได้ตั้งใจจะอธิบาย แต่เมื่อได้ฟังท่านสมาชิกหลายท่านอธิบายเรื่องนี้ ในแง่ต่าง ๆ และหลายท่านได้อ้างถึงทศวรรษปฏิวัติ กระผมจึงใคร่ถือโอกาสกราบเรียนว่า ในวิชาประวัติศาสตร์นั้น ไม่มีตำราการตั้งชื่อประเทศว่าจะต้องตั้งช้อย่างนั้นหรืออย่างนั้นเหมือนอย่างเรื่องการตั้งชื่อยุคคนกันอยู่ เช่นเกิดวันนั้นให้ตั้งช้อย่างนั้นเป็นศรีหรืออย่างนั้นเป็นมงคลอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ทางประวัติศาสตร์การตั้งชื่อประเทศไม่มีตำราการตั้งชื่อประเทศ คงเป็นเรื่องของเหตุผลในทางประวัติศาสตร์หรือว่าเหตุผลในทางการเมืองนั่นเอง จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าประเทศตั้งช้อย่างนั้นนละก็ผิด ตั้งช้อย่างนั้นละก็ถูก ควรจะเป็นไปในทางว่ามีช้อย่างนั้นตั้งช้อย่างนั้นมีเหตุผลในทางการเมืองดีหรือไม่สมควรหรือไม่มากกว่า ไม่ใช่ผิดไม่ใช่ถูก ปัญหาเรื่องชื่อประเทศนั้น โดยมากนักก็ศึกษาทางประวัติศาสตร์ได้พิจารณาจากผลไปหาเหตุ คือว่าผลเป็นอย่างไรแล้ว ก็พิจารณาในแง่ที่ว่าเหตุเป็นอย่างไรเพราะเหตุอย่างนั้น ๆ เมื่อเรื่องการตั้งชื่อเป็นเรื่องของเหตุผลในทางการเมืองแล้ว ก็ย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยที่ประเทศนั้น ๆ หรือรัฐนั้น ๆ เผชิญอยู่ เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องนกระผมว่า เป็นเรื่องเหตุผลในทางการเมืองมากกว่า ไม่ใช่หลักว่าจะต้องเป็นอย่างไรอย่างนั้นจึงจะถูกนอกจากนี้ กระผมมีความเห็นเป็นการดำเนินการของรัฐนั้น เราไม่ใช่มุ่งแต่ความผาสุกของประชากรแต่อย่างเดียว แต่มุ่งถึงความมั่นคงของรัฐนั้นด้วย ถ้าเรามุ่งแต่ความผาสุกแต่อย่างเดียว แม้ข้อดีที่เราจะรังเรืองผาสุกอย่างไรก็ตาม แต่ถ้าไม่มีความมั่นคงแข็งแรงแล้ว เราจะมีความผาสุกยกย่องไปได้หรือ เพราะฉะนั้นในการบริหารประเทศนั้น จะคิดแต่ในความผาสุกแต่อย่างเดียวไม่เพียงพอ จะต้องคิดถึงถึงความมั่นคงด้วย อย่างที่ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงว่า คนที่อยู่ในประเทศซึ่งไม่ใช่เชื้อชาติไทยนั้น เขาได้มีส่วนร่วมสุขแต่ไม่ได้มีส่วนร่วมทุกข์ ทำให้เขารับประโยชน์ในเรื่องความวิเศษสุดของคนที่ไม่ใช่ชื่อ

ชาติเคยมั่นคงจริงตามที่ว่า แต่เมื่อเปรียบเหมือนอย่างว่าในบ้านของเราเนี่ยก็ย่อมจะต้อง
 มีตัวเจ้าบ้านแท้ ครอบครวั และก็มีคนอาศัยอยู่ ความรับผิดชอบในครอบครัวหรือความ
 รับผิดชอบในความมั่นคงในบ้านเนี่ย หลักธรรมคาก็มีอยู่ว่าก็อยู่ที่เจ้าของบ้านนั่นเอง ถึง
 แม้นโยบายการดำเนินการปกครองประเทศมาตั้งแต่สมัยเดิม ๆ มา กระผมก็เข้าใจว่ายึด
 หลักนี้ แม้นในสมัยที่ยังใช้ชื่อประเทศว่าสยาม กระผมว่าประเทศนั้นถ้าจะอนมานก็
 เหมือนอย่างวัตถุทั้งหลาย ก็ย่อมจะต้องมีแก่นมีแก่น ความสำคัญในแง่ของความมั่ง
 คงแข็งแรงอยู่ที่แก่นอยู่ที่แก่น ถ้าแก่นเนี่ยมันคง แก่นเนี่ยแข็งแรง วัตถุเนี่ยก็อยู่
 ใต้ หลายท่านได้กล่าวถึงพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๖ ในพระราชนิพนธ์นั้นถ้าพิจารณา
 ให้ดีก็จะเห็นว่ามีความนัยเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ ซึ่งแสดงถึงความสำคัญ ของแก่นเนี่ย
 เอง ในบทที่ว่า “ใครรานใครรดข้าว แดนไทย ไทยรบจนสุดใจ ขาดดิน” ซึ่งแสดง
 ว่าก็เมื่อสมัยสงครามมา หรือบ้านเมืองอยู่ในภาวะอย่างนั้น ความรับผิดชอบอยู่ที่คนไทย
 ผู้เป็นเจ้าของประเทศนั่นเอง ในปัญหาที่ท่านสมาชิกกล่าวอ้างว่า การเลือกตั้งกต
 หรือการเป็นทหารกตี่ ว่าเป็นการกตี่กันไม่ให้คนที่ไม่ใช่เชื้อชาติไทยมีส่วนในความรับผิดชอบ
 ของประเทศ กระผมว่าถูกแล้ว กระผมว่าไม่ใช่กตี่กัน เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้อง
 เล็งถึงในแง่ความมั่นคงของประเทศเป็นเรื่องสำคัญมากกว่า แทบทุกรัฐหรือโดยมากก็
 เป็นดังนี้ ในต่างประเทศการเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยย่อมมีข้อกำหนดกฎเกณฑ์
 หลายอย่างเกี่ยวกับบิดาและบางที่ถึงปู่ ในการเลือกตั้งก็เช่นเดียวกัน เป็นปัญหาที่
 ทุก ๆ ประเทศเล็งถึงความรับผิดชอบอยู่ที่คนที่ใช่แก่น ของ ประเทศนั้น ๆ เพื่อที่จะให้เกิด
 ความมั่นคงอยู่ เพราะฉะนั้นปัญหานี้จึงเป็นปัญหาสำคัญ เราลองนั่งนึกดูซิว่าในการ
 ดำเนินการปกครองประเทศกตี่ ในการดำเนินการบริหารประเทศกตี่ หากปล่อยเสรี
 ให้แก่คนทุกคนในประเทศมาว่ากันไป นโยบายการปกครองประเทศก็ย่อมจะผันผวนไป
 ได้ หากเล็งแต่ในแง่ที่จะให้มีความผาสุกแต่อย่างเดียวแล้วประเทศนั้นอาจจะสลายลง
 กตี่ได้ ที่กระผมยกมาเสนอไม่ได้หมายความว่าชื่อ “สยาม” แล้วจะเป็นเหตุหนึ่งที่จะ
 ทำให้ประเทศของเราอ่อนแอหรือสลายไป แต่เพื่อที่จะให้เห็นความสำคัญในการดำเนินการ
 การปกครองประเทศเนี่ยว่าจะต้องยึดถือเอา ความมั่นคง ของประเทศ เป็นสำคัญ อีกข้อหนึ่ง

ด้วย และความสำคัญในเรื่องนักเกยวักยประชากรที่เป็นแกนของประเทศนั้นเอง ปัญหาในเรื่องที่ว่าถ้าเราเปลี่ยนจาก “ไทย” กลายเป็น “สยาม” จะได้อะไรขึ้นมา ซึ่งท่านสมาชิกหลายท่านก็ได้อภิปรายมาแล้ว ถึงแม้ว่าจะชื่อ “สยาม” ก็ไม่ผิด อย่างที่กระผมว่า จะชื่อ “ไทย” กระผมว่าก็ไม่ผิด แต่ว่าถ้าเปลี่ยนแล้วจะได้อะไรขึ้นมา กระผมว่าอย่างน้อยย่อมกระทบกระเทือนความรู้สึกของผู้เป็นแกนของประเทศเกิดความเสียตายนั่น สิ่งใดที่ผู้ปกครองประเทศได้ให้แก่ประชาชนจะเป็นโดยทางกฎหมายก็ดี โดยทางประกาศรัฐนิยมก็ดี หรือโดยทางประกาศพระบรมราชโองการทั้งหลายเหล่านั้นก็ดี ถ้าสิ่งใดที่ออกไปเกี่ยวแก่ประชาชนส่วนใหญ่ และประชาชนส่วนใหญ่พอใจก็รับไว้และคงอยู่ตลอดการ แต่บางสิ่งบางอย่างที่ให้ไปจะเป็นในรูปกฎหมายก็ดี ประกาศหรืออะไรก็ดี ถ้าประชาชนไม่พอใจสิ่งนั้นย่อมสลายไปเอง เรื่องประเทศนั้นเช่นเดียวกัน ชื่อประเทศนั้นเมื่อประกาศเปลี่ยนแปลงจากสยามมาเป็นไทยนั้น สิ่งเกิดว่าส่วนใหญ่ก็พอใจและเป็นที่ถูกใจของคนส่วนใหญ่ที่เวลานั้น ถ้าจะเปลี่ยนกลับไปก็ย่อมมีความเสียตายเป็นธรรมดา กระผมรู้สึกว่าจะชื่อประเทศนั้นเราจะเอาเป็นหลักเรื่องดินแดนหรือเป็นหลักเรื่องเชื้อชาติก็ตาม อย่างที่กระผมกราบเรียนมาตอนต้นว่าจะชื่ออะไรก็ได้ไม่ควรถือว่าเป็นผิดเป็นถูก ปัญหาว่าการเปลี่ยนกลับไปจะกระทบกระเทือนใครบ้างกระทบกระเทือนดินแดนหรือ ดินแดนย่อมไม่มีความรู้สึก จะกระทบกระเทือนก็แต่จิตใจของคนส่วนใหญ่ที่เป็นแกนของประเทศมากกว่า นอกจากนั้นกระผมใคร่เสนอเป็นข้อสังเกตว่าชื่อประเทศนั้นบางทีถึงแม้ว่าจะเป็นชื่อดินแดนแต่ชื่อดินแดนนั้นบางทีก็อนุสนธิมาจากชื่อของบุคคล เช่นชื่อที่คนกันอยู่คืออเมริกา เดิมดินแดนนั้นจะมีชื่อมาก่อนอย่างไรไม่ทราบ แต่หลังจากที่อเมริกา เวสปกก ไปพบแล้วในปี ๑๕๐๗ ชาวตะวันตกก็ให้ชื่อว่า อเมริกา เป็นการตั้งชื่อตามบุคคลที่ได้ไปพบตัวนั้น ถึงแม้ว่าจะได้โต้เถียงกันว่ามีคนอื่นพบก่อนพบหลังก็ตามจะเห็นได้ว่าการตั้งชื่อนั้นเป็นชื่อตามบุคคลก็มี ทั้งนี้สำหรับประเทศไทยในดินแดนแห่งนั้นชื่อเดิมจะเป็นประการใดก็ตาม อาจจะเป็นสยามหรือจะเป็นอะไรก็ตามที่ดังที่ได้อภิปรายกันมาแล้ว แต่ถ้าวัดว่าคุณหมื่นหนึ่งซึ่งเป็นบรรพบุรุษของเราอพยพลงมาและได้ยึดครองดินแดนนี้ การที่เราจะตั้งชื่อประเทศว่าไทยให้เป็นอนุสรณ์แก่บรรพ-

ไม่ใช่ประเทศอื่น อันเป็นสิ่งที่เราจะได้ในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ถ้าหากว่าจะ
เปลี่ยนแปลงคำไทยเป็นสยาม ทั้งนี้เพราะเหตุว่ามีคนจำนวนมากที่ไม่มีความรู้สึกใน
เรื่องคำว่าสยามนั้นจะเป็นของที่จำเป็นสำหรับเราแล้ว และได้นิยมใช้คำว่าไทยอยู่แล้ว
ก็จะเป็นเรื่องการแสลงใจเกิดขึ้น

พลตรี ทวนชัย โกศานานนท์ : กระผมได้ฟังการอภิปรายในเรื่องนี้มาหลาย
เวลาแล้ว ต่างคนต่างก็มีเหตุผลกันอยู่ในเรื่องคงขอประเทศว่าสยามหรือไทย ทั้ง
ในแง่ประวัติศาสตร์ ในแง่เชื้อชาติ แต่ผมใคร่จะขออภิปรายในแง่ของสามัญสำนึก
ในการที่โต้กล่าวกันมานานแล้วว่าในการที่จะเปลี่ยนชื่อจากไทย เป็นสยามนั้น มีผลอย่างไร
บ้าง หรือจะใช้คำว่าประเทศไทยอย่างเดิมนี้จะมีผลอย่างไรบ้าง ในความสำคัญของ
กระผม ผมใคร่จะอภิปรายในแง่ของวิชาวิทยา ในแง่ของสังคม ในแง่ของภูมิศาสตร์
และประชากรของประเทศ ในแง่ของจิตวิทยาเราก็ตราบายแล้วว่าคำว่าไทยนั้นหมายความว่า
อิสระ ความหมายของคำว่าสยามซึ่งหมายถึงความสวัสดีคงคงามอะไรนั้น เป็น
เรื่องของเทพนิยายซึ่งต่างประเทศเขาครีให้แก่เรา คำว่าไทยเป็นคำซึ่งมีมาแต่โบราณ
บรรพบุรุษของเราตั้งให้มา แปลว่าอิสระไม่ขึ้นแก่ใคร และในปัจจุบัณนี้กระผมคิดว่า
คนที่อาศัยอยู่ในประเทศท้องถิ่น ในภูมิภาคนั้นก็ยอมรับที่จะใช้คำว่าไทย ซึ่งหมายถึงไม่ขึ้น
แก่ใคร โดยเฉพาอย่างยิ่งในขณะนั้นละยประเทศเราเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ยังบังคับให้เรา
ต้องต่อสู้เพื่อความอิสระเพื่อไม่ขึ้นแก่ใคร เฉพาอย่างยิ่งลทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งแพร่หลาย
อยู่และพยายามที่จะควบคุมท้องถิ่นบริเวณนี้ เป็นเรื่องที่เราจะต้องช้อยกัน การใช้คำ
ว่าไทยนั้นมีความหมายเป็นอิสระไม่ขึ้นแก่ใคร เพราะฉะนั้นในการที่จะช้อยกันเหตุร้าย
ต่าง ๆ คือลทธิคอมมิวนิสต์ที่จะเข้ามาควบคุมเพื่อมาข่มขืน ทำให้ประชาชนทั้งหมดไม่
เป็นอิสระ ซึ่งเป็นที่ไม่พอใจข่มขืนอาศัยจิตใจร่วมกันว่าเราทุกคนไม่ต้องการที่จะอยู่
ใต้อำนาจใคร ต้องการเป็นอิสระ เพราะฉะนั้นใช้คำว่าไทยต่อไปจะเป็นเครื่องยึด
เหนี่ยวอย่างหนึ่งในการที่จะไม่ยอมให้ลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาครอบงำคลุมในดินแดนส่วนนี้ นี้ใน
ด้านของจิตวิทยาในด้านสังคมคือช่วยความรู้สึกนึกคิดของกระผมแล้ว เราต้องการที่จะ
ให้มีความเป็นขั้วแผ่นดินของคนไทยในส่วนภูมิภาคส่วนนี้ การที่จะทำให้เป็นขั้วแผ่นดิน

เราก็ต้องมีความเป็นอยู่ มีเชื้อชาติอันเดียว มีความสามัคคีปรองดองกัน ความสามัคคีปรองดองกันนั้นก็คืออาศัยว่าเรา จะต้องมีความ ขนบ ธรรมเนียม ประเพณี ใกล้เคียง และเป็นเชื้อชาติอันหนึ่งอันเดียวกันยิ่งดีใหญ่ ในค่านนี้ ถ้าหากว่าเราปล่อยให้ใจกว้างเกินไปอย่างที่สุดมาซึกได้อธิปไตยมาแล้วนั้นว่าการใช้คำว่าสยามนั้นแสดงถึงความใจกว้างก็หมายความว่าใคร ๆ จะเข้ามาอยู่ในภูมิภาคส่วนนี้ของเราได้ การที่จะใช้คำว่าประเทศไทยเป็นสาเหตุอันหนึ่งทำให้เกิดการแตกแยกกัน แม้ว่าจะใช้คำว่าประเทศสยามก็มีการแตกแยกเช่นเดียวกัน แต่ว่าปัญหาว่าทำอะไรเราถึงจะไม่พยายามให้ประชากรที่อยู่ในภูมิภาคส่วนนี้ไม่แตกแยก นั้นเป็นปัญหาเรื่องทางการปกครอง การสังคม การเศรษฐกิจ ซึ่งเราจะต้องแก้ไขกันต่อไป ปัญหาในเรื่องภูมิศาสตร์และประชากรเราเป็นที่ยอมรับกันว่าในภูมิภาคส่วนนี้ซึ่งคนไทยอาศัยอยู่มีพื้นที่ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตรเศษนั้น ในปัจจุบันนี้มีประชากร มีประชาชน ๒๕ ล้าน และในอนาคตข้างหน้าอีกประมาณ ๒๐-๓๐ ปี ประชากรของเราในภูมิภาคส่วนนี้อาจจะเพิ่มขึ้นถึงประมาณ ๕๐ ล้านเศษ ปัญหาอยู่ที่ดินแดนส่วนนี้เราจะเพิ่มออกไปได้หรือไม่ เราไม่สามารถจะขยับขยายดินแดนออกไปได้ เพราะฉะนั้นประชากรที่เพิ่มเป็นจำนวน ๕๐ ล้านในดินแดนภูมิภาคส่วนนี้นั้น เราควร จะต้องคำนึง ถึงความเป็นขี้กแผ่นดิน ของประชากร ที่อยู่ในดินแดนส่วนนี้จำนวน ๕๐ ล้านที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตนั้น ทำอย่างไรจึงจะรวบรวมประชากรประชาชนที่อยู่ในภูมิภาคส่วนนี้ให้เป็นขี้กแผ่นดินได้ นั่นก็โดยอาศัยความเป็นขี้กแผ่นดินในเรื่องเชื้อชาติ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราใจกว้างเกินไปที่จะให้คนอื่นเข้ามา แม้จะมีสัญชาติอื่นเข้ามาช่วยอยู่ในดินแดนของเราเนมากมาย ลูกหลานที่จะเกิดต่อไปอีก ๒๐-๓๐ ปีข้างหน้าจะเอาดินที่ไหนอยู่ จะเอาทรัพยากรธรรมชาติที่ไหนที่จะขุดค้นขึ้นมา ถ้าหากว่าใจกว้างเกินไป เพราะฉะนั้นในเรื่องภูมิศาสตร์และประชากรที่จะเพิ่มขึ้นนี้เป็นเรื่องที่น่าคำนึงว่าเราควรจะรักษาคำว่า “ไทย” เอาไว้ เพื่อ ความเป็นขี้กแผ่นดิน ของชาติไทย ของเชื้อชาติไทย

พลโท อัมพร จินตกาหนัต : ความจริงเราก็ได้อธิปไตยกันมาในเรื่องคำว่า “ไทย” หรือ “สยาม” นั้นเป็นเวลาต่อเนื่องกันมาถึง ๓ วาระแล้ว คราวนี้ก็

วาระที่ ๔ ในเรื่องนี้ผมก็ไม่ค่อยขออภิปรายอะไรมาก เพราะเหตุที่ว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย
 สมาชิกได้ค้นคว้าประวัติศาสตร์ วรรณคดี เรื่องราวต่าง ๆ มาชี้แจงกันในสภาเป็นที่
 ยึดยาวอยู่มากแล้ว กระผมขอเสนอข้อคิดแต่เพียงว่าการที่เราจะมาเปลี่ยนชื่อประเทศ
 ไทยเป็นประเทศสยามเพราะเหตุที่ว่า มีชาวต่างประเทศ เขารูจักในนามของสยามนั้นก็
 เป็นเรื่องทีประหลาดอยู่เหมือนกันว่าทำไมเราจะต้องไปเอาตามคำที่ฝรั่งเขาเรียก ถ้าฝรั่ง
 เรียกอะไรเราต้องเปลี่ยนชื่อตามไป ก็ทำให้เหตุผลการที่เราต้องเปลี่ยนชื่อนั้นน้อย
 หน่อย ผมขอชักตัวอย่างว่ากรุงเทพพระมหานครซึ่งเป็นนครหลวงของแคว้นฝรั่งเขา
 เรียกว่าบางกอกหรือแบงค็อก แต่ทำไมเราไม่เปลี่ยนเสียด้วย ถ้าหากว่าเราจะเปลี่ยนชื่อ
 ประเทศเราต้องเปลี่ยนตามเขาเพราะฝรั่งเขารูจัก คนชาวต่างประเทศเขารูจักบางกอก
 มากกว่าก็ต้องเปลี่ยนกรุงเทพ ฯ เป็นบางกอกไปด้วย แม่น้ำเจ้าพระยาเราเรียกของเรา
 เราชานานามแม่น้ำเจ้าพระยาของเรามาเป็นเวลานานแล้วนับศตวรรษก็ได้ ทินฝรั่ง
 มาถามว่าแม่น้ำอะไร คนไทยบอกว่าแม่น้ำ เขาฟังไม่ถนัดเขาก็เรียกว่ารีฟเวอร์
 แม่น้ำ ทำไมเราไม่เปลี่ยนแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำ ฯ เสียบ้าง เพราะฝรั่งเขาเรียก
 อย่างนั้น นึกผมเห็นว่าเราไม่ควรจะคำนึงถึงว่าถ้าชาวต่างประเทศเขาเรียกชื่อเรา
 อย่างไร เขารูจักอย่างไร เราจะต้องหันไปตาม ทินไม่เอาประเทศไทยละ เอา
 ในต่างประเทศบ้างเช่นอย่างประเทศเยอรมัน ในภาษาอังกฤษเขียนในแผนที่ว่าเยอรมัน
 แต่ประชากรเขาเรียกตนเองหรือเรียกประเทศของเขาว่าดอยช์ หรือ คอยทซ์ลันด์ แล้วเขา
 ไม่เห็นจะต้องถือครั้นไปเปลี่ยนเป็นเยอรมันก็ตามไปด้วย ในภาษาของเขาหรือชนชาว
 เยอรมันเขาเรียกประเทศของเขาอย่างนั้น เขาไม่เห็น ถือครั้นอะไร เพราะเหตุที่ว่าใครจะ
 เรียกเขาอย่างไรก็ตาม แต่ว่าประเทศของเขา ประชาชนพลเมืองของเขา เขา
 ภาคภูมิใจ เขารูสึกมีเกียรติในชื่อนี้ เราควรจะภาคภูมิใจเช่นเดียวกันในการที่เรา
 มีชื่อว่าเป็นคนไทยและประเทศ ของเรา ก็ตรงต่อจำนวน ประชาชน พลเมือง คือ ประเทศไทย
 นี้เป็นเหตุผลที่กระผมอยากจะเสนอเพื่อประกอบเป็นข้อคิดเท่านั้น แต่ทันทมาพูดถึงหลัก
 ขณะนี้ เราใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร มาตรา ๒ ของธรรมนูญการปกครอง
 นี้ ที่เราใช้อยู่และที่เรามาตั้งประชุมกันอยู่ในขณะนี้ มาตรา ๒ ว่า "ประเทศไทยเป็น

ราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขและ
 ดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย” เพราะฉะนั้นในขณะนี้เราจึงต้องมาคิดคำนึงถึงร่างรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย เพราะประเทศเรายังชื่อเป็นไทย แต่ถ้าหากว่าเราจะ
 เปลี่ยนชื่อประเทศเป็นสยามแล้ว เราจะร่างรัฐธรรมนูญแห่งประเทศสยามได้อย่างไร
 เพราะเหตุที่ว่า ขณะนี้ในธรรมนูญการปกครองว่าเราชื่อเป็นประเทศไทย ถ้าหาก
 ว่าเราตกลงจะเปลี่ยนชื่อประเทศก็จะต้องแก้ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้เสียก่อน ร่าง
 มาเป็นกฎหมายเข้ามาสู่สภาเสียก่อน เมื่อสภาเห็นว่าควรที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศก็
 ต้องออกกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง แล้วการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเราประสงค์ที่จะให้ดำเนินไป
 ด้วยความระมัดระวังยิ่งก็คล้าย ๆ กันว่าเราต้องมีเครื่องมาถ่วงให้แน่นเข้าออกไปอีก เข้าใจ
 ว่าคงจะไม่ตรงกับความรู้สึกของสมาชิกในสภาด้วย ปัญหาจึงเกิดขึ้นหลายประการ
 ถ้าหากว่าเราจะตกลงเปลี่ยนชื่อจากประเทศไทยมาเป็นประเทศสยาม ส่วนเรื่องอื่น ๆ
 เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องความเหมาะสมหรืออะไรนั้น ท่านสมาชิกผู้เกียรติก็ได้อธิ
 ธิปราชยามากแล้วกระผมจึงไม่ขออธิปราชยามาแล้ว ขอเพียงเสนอข้อคิดทิ้งทกราบเรียน
 มาแล้ว.

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: มีท่านผู้ใดจะอธิปราชยามาต่อไปอีกหรือไม่

พลเรือตรี นัย นพคุณ: ในกา อธิปราชยามาเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นชื่ออื่น
 นี้ ผมก็ได้ฟังมาหลายหนหลายครั้งแล้ว และมองท่านก็ช่างเหตุผลต่าง ๆ นานา ซึ่ง
 เป็นเหตุผลที่สมควรด้วยกันทั้งนั้น แต่ความที่เห็นของผมนั้น ผมก็อยากจะใคร่ยืนยัน
 ว่าความจริงที่ท่านสมาชิกผู้เกียรติคนหนึ่งได้กล่าวว่า เราจะตั้งชื่อประเทศ หรือจะตั้งชื่อ
 อะไรก็ตามที่ เราควรจะใช้ประวัติศาสตร์ยืนยันความจริง ซึ่งปรากฏอยู่ ซึ่ง
 ใครจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ คงผมก็อยากขอ
 เป็นความจริงแล้ว เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็น
 ตาม ดินแดนที่เราเข้ามาอยู่เคยวัน
 เมื่อเราอพยพเข้ามาอยู่ เราได้สร้างสรร
 ได้สละเลือดเนื้อและชีวิต จรรโลงมาจนเร
 ท่านทั้งหลายรับว่าประวัติศาสตร์
 ๑ พันปี หรือ ๒ พันปีล่วงมาแล้วนัก
 จะมีชื่อว่าอย่างไรก็ตาม แต่ว่า
 ของเรา เราได้สละ ถ้าหากยากเข็ญ
 มาจนถึงแดนที่เรานำมาชื่อของคนไทย

แล้ว ถ้าไม่เราจึงจะเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศอื่นซึ่งไม่ใช่เป็นประเทศของคนไทยและเป็นคน
เมืองไทย ผมขอกราบเรียนแค้น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ก็
นี้ไป ข้าพเจ้าจะขอมติต่อที่ประชุม แต่ก่อนที่จะขอมติ ข้าพเจ้าขอเรียนว่าใน
ระเบียบวาระนี้ ชื่อประเทศนี้ ในนั้นบอกว่าจะใช้คำว่าประเทศไทยหรือสยามหรือชื่อน
ในการอภิปรายมา ๓ ครั้งมาแล้ว ๓ ยกมานี้ไม่มีชื่อนเลย นอกจากว่าอภิปรายเฉพาะ
ประเทศไทยหรือว่าสยามเท่านั้น เพราะฉะนั้นการลงมตินี้ ข้าพเจ้าจะขอคัดชื่อน
เอาออกเสียเลย ไม่ต้องขอลงมติ จะขอมติเฉพาะว่า “ชื่อประเทศไทย” หรือ
“ประเทศสยาม” เท่านั้น มีผู้ชี้ชัดของประการใดบ้าง

(ไม่มีสมาชิกชี้ชัดของประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีผู้ใดชี้ชัดของ uto ไปนี้ข้าพเจ้าจะขอมติ
ต่อที่ประชุมว่าชื่อประเทศสมควรจะใช้ชื่อว่า “ประเทศไทย” หรือ “ประเทศสยาม”
ท่านผู้ใดเห็นว่าควรใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๓๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรใช้ชื่อประเทศว่า “ประ-
เทศสยาม” โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เห็นว่าควรใช้คำว่า “ประเทศไทย”
๑๓๔ เสียง เห็นว่าควรใช้คำว่า “สยาม” ๕ เสียง เป็นอันว่าชื่อประเทศใช้คำว่า
“ประเทศไทย”

พิมพ์ที่ บริษัท ชุมชุมช่าง จำกัด (แผนกการพิมพ์) 231 หลังอาคาร 10 ถนนราชดำเนินกลาง พระนคร
โทร. 23905 นายชม สุขปรีมัตต์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา 8 พ.ย. 2504

DS

๑๔๓๖

๕๖๓.๕

๖๖๒

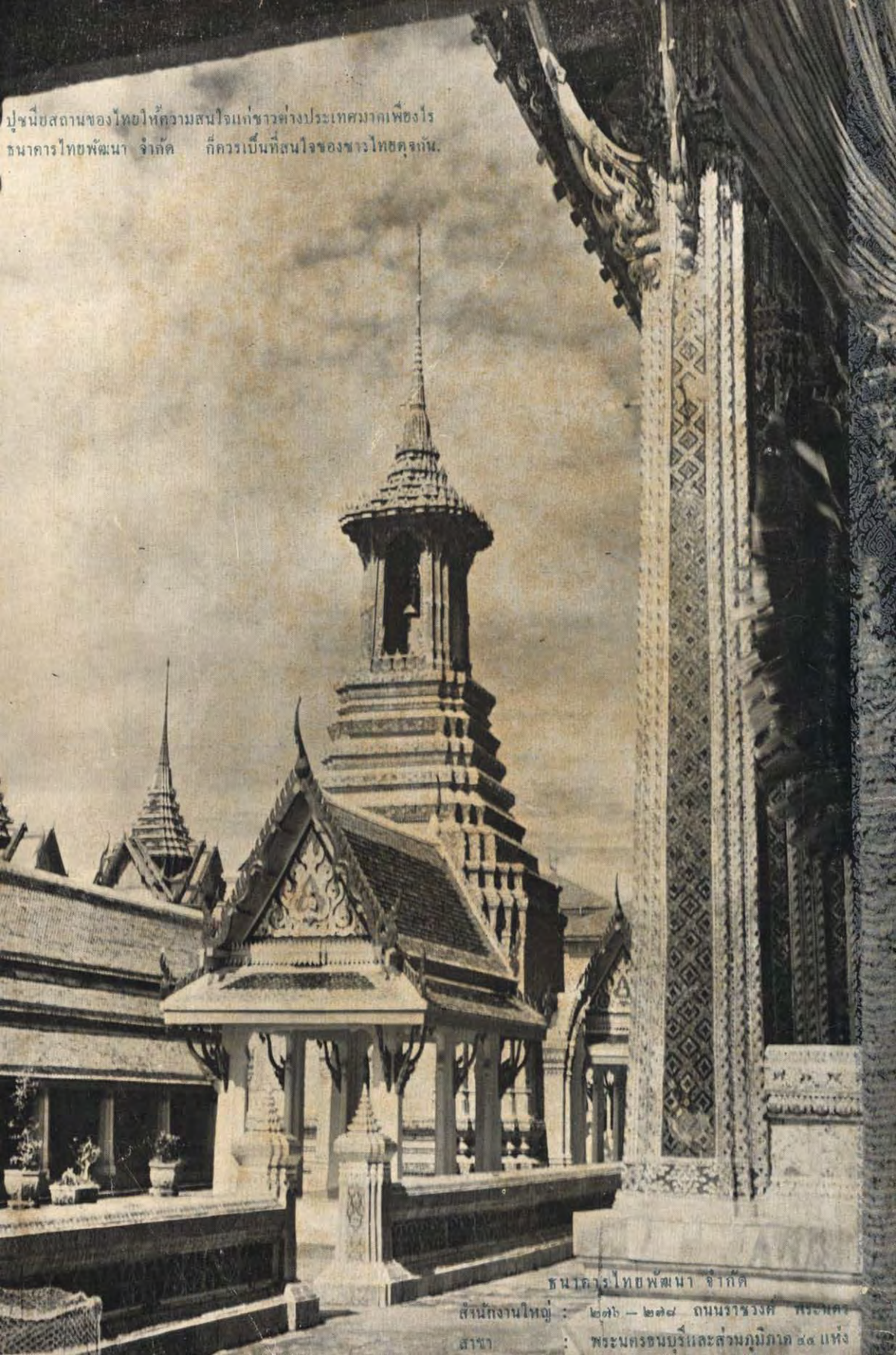
๖.๒

วังรัตนรังสรรค์, ๕๖๓.

สยาม ๖๖๒ ๖๖๒ จากทางรถไฟมายังสถานีวังรัตนรังสรรค์

๖.๒

ปูชนียสถานของไทยให้ความสนใจแก่ชาวต่างประเทศมากเพื่อไร
ธนาครไทยพัฒนา จำกัด ก็ควรเป็นที่สนใจของชาวไทยด้วยกัน.

ธนาครไทยพัฒนา จำกัด

สำนักงานใหญ่ : ๒๒๖ - ๒๒๗ ถนนราชวงศ์ พระนคร
สาขา : พระนครธนบุรีและส่วนภูมิภาค ๕๕ แห่ง